Erősebb családok

Fiatal és megújulásra kész – ReGeneráció 2012

Méltó helyén az igazságszolgáltatás

www.kozszolgalat.kormany.hu

Közszolgálat

KÖZIGAZGATÁSI MAGAZIN

II. ÉVF. 5. SZÁM || 2012. MÁJUS
ÁRA: 540 FT

CSÖKKENŐ ABORTUSZ-SZÁM, ESÉLY A GYERMEKEKNEK

Interjú Soltész Miklóssal

37 EURÓPAI KIHÍVÁSOK
Beszélgetés Győri Enikő EU-ügyekért felelős államtitkárral

08 Mesés nyár vár rád az Erzsébet-programmal

16 Nem halogatható tovább a nemzeti stadion rendezése

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A konferencia szakmai támogatója a TÖOSZ

Országos Önkormányzati és Közigazgatási Konferencia 2012

A Te ügyed: Járási Hivatalok

- **Járási hatáskörök - Helyi hatáskörök**
- **Településfejlesztés és építéshatóság - Ki dönt?**
- **Feladat finanszírozás - Költségvetés**
- **Munkáltatói jogok**
- **Személyügyi kérdések**
- **IT fejlesztés**
- **Oktatásügy**

A konferencia kiemelt támogatója:

mvm partner

A konferencia támogatója:

IFUA HORVÁTH & PARTNERS
MANAGEMENT CONSULTANTS

A konferencia fővédnöke:

Dr. Navracsics Tibor,
miniszterelnök-helyettes, KIM miniszter

Kiemelt előadóink:

Dr. Szabó Erika, KIM államtitkár
Tállai András, BM államtitkár
Dr. Naszvadi György, NGM államtitkár

Részletes program és regisztráció:

www.ookk.hu

AVE
Ad Valorem Event

2012. május 24.

Budapest, Larus Rendezvényközpont
1124 Budapest, Csörsz utca 18/b.

KÖZSZOLGÁLAT

KÖZIGAZGATÁSI MAGAZIN

12 Mindenki gyalogosnak születik... és van, aki az is marad

2

Csökkenő abortusz-szám, esély a gyermekeknek

Interjú Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkárral

26 Változások keleten

Az elmúlt hónapok igen eseménydúsak voltak Oroszország számára. Minden a decemberi parlamenti választásokkal kezdődött, amelyeken a kormányzó hatalom nem tudta leplezni a választási csalásokat és visszaéléseket.

16 Nem halogatható tovább a nemzeti stadion rendezése

...általános vélemény, hogy az utánpótlásképzés középpontba helyezése, illetve az infrastruktúra megújítása nélkül kevés esélyünk van ismét kijutni egy felnőtt világversenyre.

KEDVES OLVASÓ!

Májusban jobban odafigyelünk a fiatalok növekvő elvándorlásáról szóló hangulatkeltő tudósításokra, amelyek a külföldi tanulóéveket, a tapasztalatokat gyűjtő peregrinációt szándékosan mossák össze a haza elhagyásával. Május közel 85 ezer diák számára az érettségit, az elballagást jelenti. De a május gondoltatja át velünk sokadszorra anyáink és gyermekeink fontosságát is. A szülők és a család: ide kell visszatérnünk, ha a fiatalok terveit és motivációit akarjuk megérteni és pozitívan befolyásolni. Májusi számunkban így központban Soltész Miklós államtitkár úr portfóliója, az ifjúság, a szülők, a család és a nemzet. Mindaz, amiről itt olvashatnak, meggyőző lehet talán azon fiatalok számára is, akik még bizonytalanok abban, hol szeretnének élni és dolgozni.

Májusban félidejéhez érkezik a kormányzás és benne a jó állam megteremtését célzó erőfeszítések is. A közszolgálatban dolgozók a Magyary-program és a Nemzeti Reform Program megvalósításában gigászi munkát végeznek. A Széll Kálmán-Terv 02-ben összefoglalt eddigi eredmények és folyamatok realitása kétéves időkeretben a hihetetlennel határos. A közszolgálatban dolgozók pontosan tudják, hogy a tervek valósággá váltak, és ha így folytatjuk a második félidőben is, akkor talán először nyerhető lesz a meccs. Stabil fiskális alapok, racionális szervezet, kreatív, motivált közszolgálati csapat és jó csapatjáték. Ezzel az ambícióval kell kimenni a második félidőre és szembenézni gyengeségeinkkel, saját démonainkkal és külső rosszakaróinkkal. A '80-as évek legendás háborús filmjében (*Menekülés a győzelembe*) a rabok kapnak egy utolsó esélyt: ha megnyerik a focimeccset a rabtartókkal szemben, túlélhetik. A rabokat tisztességtelen eszközökkel próbálják megtörni, de végül nyernek és túlélik. Uniós kötelességszegési eljárások, hazánk démonizálása a médiában és harc saját államháztartásunk örökségével. Nyerni kell, és akkor túléljük. Csak akkor éljük túl! A második félidőre készülve újra kell éleszteni a győzelmi szellemet a közigazgatásban. A ma fiataljait ezzel lehet a pályára hívni és pályán tartani. Velük együtt kell megcsinálni a Széll Kálmán-terv 02-t és a győztes csapatszellemet velük kell erősíteni.

A Közszolgálat magazin első születésnapjának előestéjén értékel és mérleget von. A második félidőre úgy futunk ki, hogy a korábbiaknál is jobban támogassuk szellemiekkel és pozitív impulzusokkal a közszolgálati csapatot. Kemény meccs lesz, de most először nyerésre áll az Ország.

Kis Norbert főszerkesztő

02 CSÖKKENŐ ABORTUSZ-SZÁM, ESÉLY A GYERMEKEKNEK – INTERJÚ SOLTÉSZ MIKLÓS SZOCIÁLIS, CSALÁD- ÉS IFJÚSÁGÜGYÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRRAL
06 MOZAIK ◆ A HÓNAP KÉPE
08 MESÉS NYÁR VÁR RÁD
10 CSALÁDI KIKAPCSOLÓDÁS MINISZTÉRIUMI ÜDÜLŐKBEN
12 MINDENKI GYALOGOSNAK SZÜLETIK...
14 CSALÁDBAN, OTTHON
16 NEM HALOGATHATÓ TOVÁBB A NEMZETI STADION RENDEZÉSE
19 A TÁVOLSÁG HALÁLA
21 ERŐSEBB CSALÁDOK – HARRACH PÉTERREL BESZÉLGETTÜNK
23 A FEJÉR MEGYEI ÉS HEVES MEGYEI KORMÁNYABLAKOK
24 CSALÁDBAN MARAD
26 VÁLTOZÁSOK KELETEN
28 TÖRTÉNELMI CSÚCSON A KÍNAI–MAGYAR KAPCSOLATOK
29 KÁRPÁT-MEDENCÉBEN, MAGYARUL
30 EGYSÉGES MAGYAR KULTÚRDIPLOMÁCIA ORSZÁGOKRA SZABVA – HATOS PÁLLAL, A BALASSI INTÉZET FŐIGAZGATÓJÁVAL TALÁLKOZTUNK
32 MIÉNK A MAGYAR NYELV!
34 BŐVEBBEN... AZ EURÓPAI UNIÓ!
37 EURÓPAI KIHÍVÁSOK – BESZÉLGETÉS GYŐRI ENIKŐ EU-ÜGYEKÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRRAL
40 REGENERÁCIÓ: FIATAL ÉS MEGÚJULÁSRA KÉSZ
42 KÖZÉLET FIATALOKNAK
43 DÍJÖSZTÖNZŐ ÖSZTÖNDÍJ
44 NAGYCSALÁDOS KARRIER – INTERJÚ GÁL KINGÁVAL
46 ÉLET AZ MKÖ UTÁN
48 MÉLTÓ HELYÉN AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS
50 CSŰRI-CSAVARJA – A VILÁG LEGISMERTEBB JÁTÉKA, A HUNGARIKUM RUBIK-KOCKA
52 ŐSRÉGI TÁJ
54 A VILÁGÖRÖKSÉG ÉVE
56 FELOLDÁS A MŰVÉSZET ÁLTAL
58 VILÁGHÓDÍTÓ KÉT ÉV
60 MAGYARORSZÁG UTAZÓ NAGYKÖVETEI – EURÓPA LEGSZEBB BÉLYEGEI
62 GYAPJÚBA GYÚRT VARÁZS
64 PROGRAMAJÁNLÓ

CÍMLAPON A 14 ÉVES BARTA RÉKA EGY CSALÁD MAGYARORSZÁGON – AHOGY ÉN KÉPZELEM CÍMŰ RAJZA, AZ ALAPTÖRVÉNY DÍSZKIADÁSÁNAK ILLUSZTRÁCIÓJA

Nagy sikernek tartja az abortuszok számának tavalyi csökkenését Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár. Mint lapunknak kifejtette, a cél, hogy további csökkentést érjenek el, mert ez a mostani 38 ezres adat is az európai átlag kétszerese. A KDNP-s politikus arra is kitért, a kormány politikája a szociális segélyezési rendszer és a családtámogatási rendszer teljes szétválasztásán alapul. Hangsúlyozta, a segélyezés során a szigorú rászorultság elvét alkalmazzák.

Csökkenő abortusz-szám, esély a gyermekeknek

szöveg: Pindroch Tamás, fotó: Szigeti Tamás

» ***Két éve kormányoznak. Mi volt az elsődleges dolog, amit a családpolitikában meg kellett változtatniuk?***

Soltész Miklós: Azt a szemléletet, amely a családokat, a gyermeknevelést körbevette az elmúlt években. Már sikerült elérni, hogy a család szónak ismét pozitív kicsengése legyen a társadalomban. Nagyon fontos, hogy mit sugároz a média. A köztelevízió vetélkedőiben szerencsére egyre több a nagycsaládos szülő, vagy az olyan fiatal, akinek több testvére van, vagy épp azért megy el játszani, mert az esküvőjére, esetleg a nászútra gyűjt, ahhoz szeretne pénzt nyerni. De az utak melletti hirdetésekből is egyre több az olyan plakát, amelyen többgyermekes családok láthatók. Ezek nagyon fontos üzenetek, amelyekkel szerintem át tudtunk törni a köztudatban.

» ***A féléves EU-elnökség során is átjött ez az üzenet?***

S. M. Amikor a kormány az európai uniós elnökségi időszakra készülve a családot, a családpolitikát is programja középpontjába kívánta helyezni, nyugatról el akartak téríteni minket erről az útról. A liberális felfogás, amely az Európai Uniót uralja, ugyanis teljes mértékben elutasítja a család fogalmát. Ez érthetetlen, hiszen Európa demográfiai válságban van, ebből csak erőteljes családtámogatással lehet kitörni. Brüsszelben tematikus hetet tartottunk a család szerepéről, liberális körökben nagy ellenállást váltott ki, de nagyon sok országban viszont mi lettünk a „mintaállam". Moszkvában egy nemzetközi fórumon a magyar kormány családpolitikája nagy elismerést kapott, most Lettországba hívtak meg bennünket egy konferenciára. A lengyel–litván Magyarország melletti kiállás egyben a magyar családpolitikában elért változtatásoknak is az eredménye.

» ***A liberálisok szeretnek meghökkenteni az üzeneteikkel. Az EU-elnökség alatt egy magzatvédelmi plakátkampánnyal azonban épp Önök hökkentettek meg sokakat. Érdemes volt?***

S. M. Igen, örülök a kampányunk sikerének. A plakátokon egy anyaméhben lévő magzatot lehet látni, mellette a szöveg: „Azt is megértem, ha nem vagy kész még rám... de inkább adj örökbe, hadd éljek!" Ez utóbbi sort nagybetűkkel szedtük. Rengeteg olyan házaspár van, akiknek valamilyen okból kifolyólag nem lehet gyermekük, pedig szeretnének utódokat. Ezt a válsághelyzetet pedig úgy a legkönnyebb megoldani, hogy azok a nők, akik nem akarják felnevelni gyermeküket, mégis esélyt adnak számukra és megszülik őket. Miért kellene egy magzat életét kioltani, miközben számtalan család várja őt? A kampánnyal az volt a cél, adjunk esélyt a gyermeknek, hisz ezzel az egész társadalmon tudunk segíteni. Az uniós elnökségük alatt is az abortusz helyetti örökbefogadást népszerűsítettük, a plakátnak óriási sikere volt. A sajtó az Egyesült Államokban, Portugáliában, Spanyolországban, Franciaországban és Oroszországban is foglalkozott az üggyel. Rómában egy nagy nemzetközi magzatvédelmi tanácskozáson is Magyarország volt a főszereplő.

» ***A statisztikák visszaigazolják elképzeléseiket?***

S. M. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) előzetes adatai szerint, míg 2010-ben közel 40 500, addig tavaly 38 400 abortuszt hajtottak végre Magyarországon. Évekig 40 ezer fölött járt ez a szám, büszke vagyok arra, hogy immár csökken a magzatelhajtások száma. A cél, hogy további csökkenést érjünk el, mert a mostani adat is kiugróan magas Európában a lakosságszámhoz képest, az átlag kétszerese.

„Már sikerült elérni, hogy a család szónak ismét pozitív kicsengése legyen a társadalomban"

» ***Be akarják tiltani az abortuszt? Az ellenzék ezzel is támadta Önöket.***

S. M. Szó sincs erről. A társadalom nem fogadná el az abortusz betiltását, ha ez megtörténne, az érintettek a szomszédos országokban végeztetnék el a műté- »

teket. A leghelyesebb út az, ha folytatjuk azt a széles körű felvilágosítást, amelyet megkezdtünk. Akár a nőgyógyászok, akár civil szervezetek segítségével felhívjuk a magzatelhajtásra jelentkező fiatal lányok figyelmét a lelki és egészségügyi következményekre. Az interneten nemrég végigfutott az a képsor, amelyen egy abortusz utáni magzat látható a műtőorvos kezén. Fiatalok százezrei szembesülhettek azzal, hogy egy 12-14 hetes magzat igenis emberi lény. Hosszú évtizedeken keresztül hivatalosan is el akarták hitetni, hogy nem a fogantatástól számít az élet, hanem a megszületés pillanatától. Aki látta a neten ezt a képsort, minden addigi ezzel kapcsolatos gondolatának búcsút inthetett.

» ***A pornográfiával és a szexualitással a fiatalok minden nap találkozhatnak a televízióban vagy az interneten, viszont hivatalosan ezek a dolgok tabunak számítanak. Miért alakulhatott ki ez a kettősség, a családpolitikának milyen szerepe lehet ennek megváltoztatásában?***

S. M. Az oktatási rendszeren belül a családi életre nevelésnek fontos szerepet kell kapnia. Ma ugyanis a biológia, a kémia vagy a matematika tantárgyakból is elvont, a valódi életünk szempontjából semmire sem használható tudást ömlesztenek a gyermekekre. Matematikából például függvényrendszereket kell elsajátítani, miközben a társadalom nagy többsége az egyszerű lakáshitel felvételének következményeit sem ismeri. Biológiából és kémiából mindenféle képleteket kell bemagolni, miközben a tinédzser lányok vagy fiúk döbbenten fedezik fel magukon testi fejlődésüket, amelyről a tanároktól semmit sem hallanak. De ugyanígy nem tanulnak semmit a különféle betegségekről, azok megelőzéséről, a helyes gyógyszerválasztásról sem. Sokszor a tanárok is csak legyintenek, ha ilyeneket hallanak. Pedig a későbbi házasságon belüli feszültségekre már az iskolapadban fel lehetne készülni. Az oktatási rendszerünk mintha csak a valóságot próbálná kizárni a gyermekek életéből. Ez teljes tévút, hiszen az interneten a gyerekek mindent látnak, olvasnak, csak sajnos mindennek a rendszerezése, a dolgok rendbe tétele elmarad, hiszen a világhálón nem mondja meg nekik senki azt, mi a jó és mi a rossz. Így van ez a szexualitás szép és kevésbé szép oldalával is.

A természetbeni juttatások lehetőségét próbáljuk erősíteni, az egész rendszernek a szigorú rászorultsági elv az alapja. Megszűntek azok a jelenetek, amikor Mercedesszel érkeznek a lakásfenntartási támogatás átvételére.

» ***Említette a családi életre nevelést. A magyar társadalomnak egyik legnagyobb problémája a nagyszámú válás. Ezek szerint a mai felnőttek sem kaptak az életüket leginkább befolyásoló tudásmennyiséget?***

S. M. Nehéz összehasonlítani a generációkat, hiszen teljesen más élethelyzetek vannak ma, mint akkoriban. Viszont az életlehetőségeket össze tudjuk hasonlítani. Bár rengeteg gonddal küzdenek a családok, sokkal jobb körülmények között élünk, mint akár az 50-es, 60-as, vagy 70-es, 80-as években. Az más kérdés, hogy az igények változnak és az emberek ma már nehezebben viselnek el nehezebb élethelyzeteket, mint egykor. Korábban nem az úgynevezett kényelmi szempontok befolyásolták a gyermekvállalást, ma sokan úgy gondolkodnak, hogy a nagyobb lakás, az autó, a több diploma megszerzése után jöhet a gyerek. Az élet viszont annyira bonyolult, hogy bonyolultságában meg is oldja a problémákat, sokkal váratlanabbul, mint ahogy azt gondolnánk. Az élet ugyanis nem állhat csak a tervezésből.

» ***Élethosszig tartó tanulás, biztos anyagi alapok, egzisztencia – ezeket a szlogeneket hallottuk eddig minden nap. Sokan 35 évesen még a második-harmadik diplomájukat szerzik, a családvállalás kitolódik.***

S. M. Ezeket az Ön által említett folyamatokat lehet tervezni. De egy dologgal nem számolnak sokan eközben, az életkorral. Az ugyanis a társadalmi változások közepette is ugyanolyan biológiai tényező marad, mint száz évvel korábban. Sok minden változhat, de az élet szalad. Nincs mese, előbb-utóbb eljön az a pillanat, amíg gyermeket lehet vállalni. De nemcsak a vállalásról van szó, hanem a gyermek felneveléséről is. Ötvenévesen is lehet valaki apa, de ebben az esetben bele kell gondolni, hogy mit él majd meg a gyermekei sikeréből? Van ennek így értelme? A fiatalokat arra biztatom, hogy vállaljanak gyermeket, ne húzzák az időt! Fontos a tudás, de nem a diplomák számán múlik az életünk, hanem az emberségünkön, azon, hogy a tudásunkat, tapasztalatainkat megosztjuk-e gyermekeinkkel.

» ***Eddig tulajdonképp a családpolitika új szemléletéről volt szó. Mit jelent ez a gyakorlatban?***

S. M. Egyértelmű törekvésünk, hogy a szociális segélyezési rendszert teljesen el kell különíteni a családtámogatási rendszertől. Ezt képviselte már az első Orbán-kormány is. Az elmúlt nyolc évben mindezt összemosták: a gyermekvállalás és a gyermeknevelés sokak fejében ezért még ma sem különül el egymástól. A családtámogatási rendszernek munkára ösztönzőnek kell lennie, amely kedvezményekben jelenik meg. Nehéz még mindig áttörni azt a munkaadói falat, miszerint a gyesről visszatérő anyákat részmunkaidőben vagy távmunkában alkalmazzák. Az újra elhelyezkedő kismamák számára létrehozott bölcsődebővítési programot folytatjuk. A gyes időszakát azért állítottuk vissza három évre, mert a gyermeknek – a tudományos kutatások szerint is – szükséges az anya mellett eltöltenie ezt az időszakot. Külön öröm, hogy a gazdasági tárcánál ezért a foglalkoztatáspolitikai ügyért miniszteri biztos lett felelős, Varga Zsoltné Szalai Piroska Mária személyében.

» ***A segélyezési rendszer átalakítását is sok támadás éri. Mi a cél a segélyezési politikában?***

S. M. Minden területen a természetbeni juttatások lehetőségét próbáljuk erősíteni, az egész rendszernek a szigorú rászorultsági elv az alapja. Megszűntek azok a jelenetek, amikor Mercedesszel érkeznek a lakásfenntartási támogatás átvételére. Nem bánhatunk az adófizetők pénzével úgy, hogy azt azok is felhasználhatták, akik trükközéssel juthattak be a rendszerbe. Ez óriási feszültségeket szült, hiszen a tisztességes rászorulók is azt látták, hogy mások cselezéssel, csalással jutnak segélyhez, ami az ő munkához való hozzáállásukat is negatívan befolyásolhatta. A segélyezési rendszer átalakítása során kiemelten figyeltünk a helyi viszonyokra, a helyben élő termelőkre. A nyári iskolai étkeztetési pályázatokat például úgy írtuk ki, hogy az adott településtől számított 40 kilométeres körzetből, helyi termelőktől kell biztosítani az alapanyagokat. Nem a magyar virtus miatt tettük ezt, hanem azért, hogy bővítsük a foglalkoztatást, akik valóban akarnak dolgozni, vonjuk be őket a termelésbe. Az államtitkárságunk célja, hogy a segélyezési pénzek a helyi gazdaságot is erősítsék.

» ***Erre az elvre épül az Erzsébet-utalvány is?***

S. M. Egyértelműen igen. A cafetériarendszert egészen ez év kezdetéig külföldi cégek birtokolták. A kellő törvényi garanciák miatt ezek a milliárdok most az államhoz folynak be, amelyet szociális területre, a gyermeküdültetésre forgatunk vissza. Ez látszólag luxusnak számít, de ha azt vesszük figyelembe, hogy a cél a családok egyben tartása, a fiatalok közösségi szemléletű nevelése, akkor egyértelmű, hogy a társadalom javára szolgál ez az intézkedésünk is. ■

GOMBOLD ÚJRA! – FALON IS

A KIM háttérintézményeként működő Design Terminál által kiírt Gombold újra! Divat a magyar 2.0 pályázat kortárs öltözéktervezési kategória első helyezettje, Farkas Anett az 1,1 milliós pénzjutalom mellé – Terézváros Önkormányzatának jóvoltából – annak lehetőségét is megnyerte, hogy kollekciója egyik darabját bárki megcsodálhatja, aki elsétál a VI. kerületi Dessewffy utca 38. alatti parkolóhoz. Ugyanis 2002. április 16-án átadták a Suppré-Neopaint művészcsoport által megalkotott óriás, 250 négyzetméteres falfestményt, amelyen a győztes ruhadarabot Lukács Gabi modell festett mása viseli.

ÁDER JÁNOS MAGYARORSZÁG ÚJ KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKE

„Nem mindegy, hogy milyen mintát adunk. Nem mindegy, milyen értéket közvetítünk” – e szavakkal kezdte beiktatási beszédét május 2-án Áder János, Magyarország ötödik köztársasági elnöke. Az Országgyűlés 262 igen szavazattal választotta meg az új államfőt. Államfői beszédében a teljesítmény megbecsülésének fontosságát emelte ki, *„hova juthatunk egymás teljesítményének állandó semmibevételével, az igazság relativizálásával?”* – tette fel a kérdést hallgatóságának, zárszónak pedig Kölcsey Ferenc szavait választotta: *„a haza minden előtt”*. Áder János 53 éves, 1990 és 2009 között országgyűlési képviselő, valamint 1998 és 2002 között az Országgyűlés elnöke volt. 2009 óta európai parlamenti képviselőként a néppárti frakció tagjaként szolgálta az európai érdekeket. A jogász végzettségű európai honatya jelentős szerepet vállalt a rendszerváltás idején a Nemzeti Kerekasztal-tárgyalások eredményes lebonyolításában.

GYERMEKBARÁT AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Répássy Róbert igazságügyért felelős államtitkár az *Emberarcú igazságszolgáltatás? – Alapvető jogok kint és bent* című konferencián bemutatta a *2012 – a gyermekbarát igazságszolgáltatás évéhez* kapcsolódóan megvalósult, a gyermekek szigorúbb védelmét célzó igazságügyi reformokat. A polgári és büntető törvénykönyv bár tartalmaz gyermekbarát rendelkezéseket, de több helyen is további kiegészítésekre van szükség, ezért egy módosításokat tartalmazó csomagot terjesztenek a Parlament elé. A tervezett módosítások által változnak az elévülési szabályok, az emberölésre és az öngyilkosságban közreműködésre vonatkozó rendelkezések. Az államtitkár a konferencián elmondta, arra törekedtek, hogy ha egy gyermek kapcsolatba kerül az igazságszolgáltatással, akkor részese, és ne elszenvedője legyen az eljárásoknak – e téren nagy előrelépésnek tekinthető a gyermekbarát meghallgatószobák kialakítása.

STABILIZÁLÓDÓ PÉNZÜGYI HELYZET

Elfogadta a kormány álláspontját az Európai Bizottság a jegybank kérdésében, ezáltal megkezdődhetnek a tárgyalások a kormány és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) között. A bizottság szerint a jegybank- és az adatvédelmi törvény módosítása részben orvosolta az aggályokat, a bírák nyugdíjaztatásának ügyében azonban még folynak az egyeztetések. Fellegi Tamás a brüsszeli hírek hatására bejelentette, elindultak a szakértői egyeztetések az elővigyázatossági hitelkeretről folyó tárgyalások megkezdéséről, a folyamat hossza pedig vélhetően több hét lesz. Hozzátette, az egykulcsos adó lehet tárgyalási téma az egyeztetéseken, de a kormánynak nem áll szándékában változtatni az adórendszeren. A bejelentések hatására április végén lendületesen erősödni kezdett a forint az euróval szemben. Pleschinger Gyula, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára szerint elképzelhető, hogy Magyarország még a hitelmegállapodás megkötése előtt kilép a nemzetközi kötvénypiacra, ami erősítené hazánk pénzügyi stabilizációját, és a befektetői bizalom visszatérését jelentené.

A hónap képe: Kovács Pál klíma- és energiaügyért felelős államtitkár hajt egy alternatív üzemeltetésű járművet a Hungaroringen. Az egyetemistákból és középiskolásokból álló csapatok egymással mérkőztek meg az innovációs versenyen, a legjobbak pedig a saját erőből kifejlesztett gépeikkel egy nemzetközi megmérettetésen vesznek majd részt Rotterdamban.

fotó: Botár Gergely

ÚJ ALAPOKON A RAJKÓ NEMZETI ZENEKAR

Tanulással, kitartással és sok munkával messzire el lehet jutni – ez lehetne a mottója a megújult, teljesen új struktúrában továbbműködő Rajkó Nemzeti Zenekarnak. A zenekar működtetéséhez szükséges anyagi erőforrások előteremtését az állam magára vállalta, és gondoskodik az együttes hosszú távú fennmaradásról is. A Farkas Gyula és Szigeti Pál által évtizedekig működtetett együttes utánpótlása az új eljárási rendszerben biztosítottá vált, az új vezetésnek pedig kimondott célja, hogy a zenekar a hazai cigány kisebbség számára is követendő példát mutathasson. A tagok évente előzetes felvételi eljárást követően vehetnek részt a munkában, szerződésük egyéves időtartamra szól, és elvárják tőlük a napi gyakorlást. A kotta

és karmester nélkül is világszínvonalon játszó zenészek repertoárja jellemzően magyar komolyzenei darabokkal bővül, hogy ezzel is fel tudják hívni a figyelmet az ország zenei kulturális értékeire. A Rajkó Nemzeti Zenekar fiatal cigányzenészek továbbképzését vállalta magára, ezzel nemcsak számukra biztosít fejlődési lehetőséget, de elősegíti a hazai cigányzenei kultúra fennmaradását is.

TÖMEGES MIGRÁCIÓS VESZÉLY ELLENI GYAKORLAT

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Vezetéselméleti Tanszéke 51 hallgatójának részvételével tömeges méretű migrációs veszély kezelésére tartottak másfél napos gyakorlatot április 27-én és 28-án. A cél az NKE karainak egyesítésével is vállalt közszolgálati jelleg, valamint a vezetői kompetenciák erősítése. A gyakorlat témája valóságos szakmai probléma, hiszen a migrációra mindenképpen fel kell készülni, mivel számos válságövezet van hazánkhoz közel. Az NKE karai közti kapcsolatot szorosabbra fonó gyakorlaton egymás munkáját segítve, együtt gyarapíthatták tudásukat civilek és hivatásosak. A gyakorlat modelljéhez Magyarország új Nemzeti Biztonsági Stratégiája adta az alapot.

ERZSÉBET
TÁBOR

Mesés nyár vár rád

szöveg: Őrfi József

Az idén induló Erzsébet-program segítségével gyermekek tízezrei előtt nyílik meg a kedvezményes nyári táborozás lehetősége az Erzsébet-táborokban, nem is akármilyen feltételekkel. Tematikus programok, híres művészek, sportolók várják majd őket.

2012-ben új szociális üdültetési és étkeztetési rendszer jött létre hazánkban, Erzsébet-program néven. A program az Erzsébet-utalványok forgalmazásából várható eredményből valósul meg, és segítségével nehéz anyagi helyzetben lévők tízezrei juthatnak hozzá a nyári kikapcsolódás, az üdülés és étkeztetés lehetőségéhez. A program keretében van már lezárult és éppen folyamatban lévő pályázat is. A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány első lépésként kétmilliárd forint értékben hirdette meg a nehéz anyagi körülmények között élők számára február végi határidővel lezárult pályázatát. A fenti összegből 75 ezer ember, jellemzően nagycsaládosok, nyugdíjasok, fogyatékossággal élők, illetve a szociális intézmények munkavállalói vehetik igénybe az üdülési lehetőséget. A meghirdetett határidőig közel 115 ezer pályázat érkezett be az alapítványhoz. A gyermekekre is gondoltak a program kidolgozói, számukra indul az Erzsébet-tábor, ami szintén további több tízezer iskolás számára jelent kedvezményes táborozási lehetőséget. A táborokba családsegítő és/vagy gyermekjóléti szolgáltatásban, valamint átmeneti gondozásban részesülő, gyermekvédelmi szakellátásban, nevelőszülői hálózatban ellátott gyermekek, illetve iskolai csoportok számára nyílt meg a jelentkezés lehetősége 1-től 8. osztályos korosztályig.

A tematikus kiíráson belül 12 különböző sport, művészeti, történelmi tábort hirdettek meg 18 éves korig. Az Erzsébet-tábor pályázatra április 3-tól május 15-ig, a tematikus táborok esetében május 20-ig lehet jelentkezni. A táborokkal, részvételi feltételekkel és pályázással kapcsolatos információk elérhetők a www.erzsebetprogram.hu weboldalon. Az iskolai táboroztatásnál előnyt élveznek majd azok a tanulók, akik jó tanulmányi eredményt értek el, tanulmányi vagy sportversenyeken kimagaslóan teljesítettek, illetve kiemelkedő közösségi vagy művészeti tevékenységet folytattak. A program a gyermekek számára is érthető, fiatalos nyelvezettel szólítja meg a leendő táborlakókat, erre jó példa a különböző feltételekkel vagy eltérő tematika mentén szervezett táborok elnevezése. „Igazolt hiányzás" néven szerveznek tábort az iskolai csoportok számára, itt a pályázó alapfokú oktatást nyújtó oktatási intézmény lehet. Egy adatlapon legfeljebb négy csoport számára igényelhető a támogatás, de egy intézmény több pályázatot is benyújthat. „Mesés nyár vár ránk" annak a tábornak a címe, amire családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézmények nyújthatják be a pályázatokat. A „Hurrá, együtt nyaralunk" táborban a gyermekvédelmi szakellátásban és nevelőszülői hálózatban ellátott gyermekek vehetnek részt. Sport- és kulturális területekkel foglalkozó tematikus táborok is indulnak majd. Az alkotóművészeti táborba 8 és 18 éves kor közti gyermekek szülői, gondviselői nyújthatják be a pályázatokat. Sportegyesületek nevezhetik be a náluk sportoló gyermekeket a birkózó, cselgáncs, küzdősport, vitorlás, labdarúgó, vízilabda és tehetségkutató sporttáborokba. Az elsősorban klasszikus és népzenével foglalkozó előadó-művészeti táborba és a többek között fafaragást, nemezelést, kerámiázást, gyermekjáték-készítést oktató népművészeti táborba nemcsak alapfokú, hanem középfokú oktatási intézmények is pályázhatnak. A fentieken kívül honismereti és vízimentőtábor is indul majd. A táborok helyszíne és ideje, a turnusok, a jelentkezők és csoportok maximális létszáma a pályázati feltételek között található. Az Erzsébet-táborokat beharangozó sajtótájékoztatón Soltész Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkára (interjúnk a 2. oldalon olvasható) elmondta, hogy *„a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány az Erzsébet-utalvány várható eredményét a közjóra fordítja, és a táborok egymilliárd forint értékben biztosítanak lehetőséget a gyermekek számára. Június 18. és augusztus 25. között a Balatonon és más táborhelyeken, általában hatnapos turnusokban fogad-*

Az Erzsébet-program Tanácsadó Testület tagjai

Borza Teréz porcelánművész, több nemzetközi díj és elismerés birtokosa
Csókay András Prima Primissima közönségdíjas idegsebész
Horváth Ádám nemzetközi hírű operaénekes
Kovács „Koko" István olimpiai, profi világ- és Európa-bajnok ökölvívó
Lovas Pál belsőépítész
Németh Anna Mária gasztroenterológus
Sunyovszky Szilvia Jászai Mari-díjas színművész
Zacher Gábor toxikológus, igazságügyi szakértő

MIHALOVICS PÉTER MINISZTERI BIZTOS ZÁNKÁN

fotó: MTI

ják majd a gyermekeket." Az alapítvány létrehozta az Erzsébet-program Tanácsadó Testületet, amelynek jeles közéleti személyiségek a tagjai. A grémium célja, hogy a táborokat valós tartalommal töltsék meg, ami a kikapcsolódás mellett elősegíti a programban résztvevő gyermekek fejlődését is. A táborok számára meghatároztak olyan alapértékeket, mint például a kultúra, a hagyomány- és egészségmegőrzés, valamint a környezettudatosság. A meghirdetett táborokat neves sportolók és művészek vezetik majd, többen tagok a Tanácsadó Testületben is, akik már önmagukban elégséges garanciát jelentenek majd ahhoz, hogy a táborok a gyermekek számára felejthetetlen élményt nyújtsanak. Kovács „Koko" István az Erzsébet-táborok indulásáról szóló sajtótájékoztatón úgy fogalmazott, hogy *„bár sportprogramokat nem nehéz kitalálni egy nyári táborban, mégis megvan a feladat nehézsége. A sporttematikus táborok megvalósításában részvevő sportemberekkel együtt szeretnénk a táborozó gyermekeket megismertetni a különböző sportágakkal, és nem titkolt célunk az új tehetségek felfedezése az Erzsébet-táborokban."* A táborok többek között Balatonberényben, Csopakon, Fadd-Domboriban, Fonyódligeten, Vajtán és Zánkán lesznek majd. A határon túli gyermekek számára is lesz lehetőség a programba való bekapcsolódásra, számukra mintegy ezer helyet biztosítanak, és a magyarországi gyerekekkel közösen vehetnek részt a táborokban. Az április 3-án a témában tartott sajtótájékoztatón Gál András Levente kormánybiztos kiemelte, hogy a jó állam kialakítása érdekében fontos kormányzati célkitűzés az állami üdülőingatlanok szabad kapacitásainak kihasználása. Emlékeztetett, hogy a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány létrehozásakor 365 ingatlan került az alapítvány birtokába, és ezekből mára egy sincs meg, ezért a rendszerváltásig visszamenően megvizsgálják majd az üdülők sorsát. A kormányzati üdülők mellett a megyéktől átvett ingatlanok helyzetét is szeretnék rendezni. A zánkai ifjúsági centrumot a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Mihalovics Péter miniszteri kabinetfőnök szakmai vezetésével újra európai hírű üdülőközponttá kívánja fejleszteni; ennek a célnak az eléréséhez uniós forrásokat terveznek bevonni. Az Erzsébet-táborokban a fentiek alapján úgy tűnik, felejthetetlen nyár vár mindenkire. ■

A TÁBOROK VEZETŐI:
Az alkotótábort Borza Teréz, a küzdősporttábort Kovács „Kokó" István vezeti, ez utóbbiban Erdei Zsolt profi világbajnok bokszoló is részt vesz.
Az előadóművész-tábort Horváth Ádám, a birkózótábort Komáromi Tibor világbajnok és olimpiai ezüstérmes birkózó, a cselgáncstábort Hadfi Dániel Európa-bajnok és Kovács Antal olimpiai bajnok, a honismereti tábort Pál Ferenc egyházmegyei levéltárvezető, a labdarúgótábort Vincze Ottó labdarúgó, magyar bajnok és többszörös válogatott játékos tartja. A népművészeti tábor Parais István koreográfus, a tehetségkutató tábor Balogh Gábor többszörös világbajnok öttusázó, a vízilabdatábor Székely Bulcsú olimpiai bajnok vezetésével indul. A vízimentő-tábort a Vízimentők Magyarországi Szakszolgálata vezeti.

Családi kikapcsolódás minisztériumi üdülőkben

forrás: KIMVK és Human-Jövő 2000 Nonprofit Kft.

A legtöbb szülő szeretné gyermekei születése után a lehető leghamarabb ismét korábbi szokásai szerint tölteni szabadságát. Ám a gyerekek megszokott életterét hátrahagyva körültekintően kell kiválasztani az úti célt, s nem árt, ha a választott hely felszereltsége a gyerekek igényeihez is igazodik. E felismerés jegyében 2011 folyamán a minisztériumi üdülők többségében családbarát környezetet alakítottak ki.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Vagyonkezelő Központjának feladata – az Ereky-tervben megfogalmazottak értelmében – a közigazgatás működési feltételrendszerét biztosító létesítménygazdálkodás hatékonyságának növelése, a minisztériumok és a háttérintézmények optimális elhelyezési körülményeinek feltárása és megvalósítása. A vagyonkezelő feladatai közé tartozik a Human-Jövő 2000 Nonprofit Kft. által üzemeltetett, a központi közigazgatás integrált üdültetési rendszerébe tartozó üdülők mint ingatlanok működtetése, a fejlesztések, beruházások végrehajtása. Az elmúlt másfél évben megközelítőleg 300 millió forintot fordítottak egyes beruházásokra, ingatlanok fejlesztésére. Ennek keretében az üdülők többségében családbarát környezetet alakítottak ki, valamint más ingatlanokban is a 21. század követelményeinek megfelelő beruházások valósultak meg. 2011-ben az intézményi költségvetés terhére közel 27 millió forint értékben EU-konform játszóterek készültek el hét üdülőben.

Klubhotel Bagolyirtás

A szálloda 813 méter magasságban található a mátraszentimrei Bagolyirtáson, amely egész évben kitűnő kiindulópontja természetjáró túráknak. A hagyományaikat őrző magyar és szlovák származású lakosok ínycsiklandozó ételekkel és mátrai borokkal várják a Mátraszentimrére látogatókat. Kellemes séták és egész napos túrák teszik felejthetetlenné az itt eltöltött üdülést.

Klubhotel Lovasberény

Aki kedveli a hegyvidéket, szívesen kirándul, túrázik, úszik vagy sportol, annak ideális hely Lovasberény, ahol mindezt páratlan szépségű történelmi környezetben teheti meg. A klubhotel a Velencei-hegységben, a Mária-völgy elején, csodálatos arborétum közepén fekszik, így a hegyvidéki kirándulásra vágyó családok remek úti célja lehet.

Klubhotel Siófok Aranypart

Siófokon, a nyár fővárosában, közvetlenül a Balaton-parton várja vendégeit a Klubhotel Siófok. Többhektáros ősparkkal, egyedülálló Balatoni panorámával, illetve a szálloda előtt lévő szabadstranddal, számos gyermekbarát szolgáltatással biztosítja a családoknak az önfeledt kikapcsolódást: családi szobák, többágyas apartmanok, babaágy ágyneművel, babakád, etetőszék, főszezonban gyermek animáció.

Klubhotel Balatongyörök

A Balaton északi partján, a vízparttól 150 méterre fekvő, árnyas parkkal övezett, nosztalgikus hangulatú, neobarokk szálloda. Bertha Bulcsu szavaival: *„A balatoni körkép Györökről a legszebb. A hegy oldalából a vízre tekintve olyan panoráma tárul elénk, ami a nápolyi öböl képével vetekszik.”* De bájos panorámája lenyűgözte Eötvös Károlyt, s maradásra késztette Nógrády László irodalomtörténészt, Simándy József Kossuth-díjas operaénekest is.

A túrázókat kiépített túraútvonalak várják, a Szent Mihály-domb tetején található a régi fogadalmi kápolna és a körülötte lévő öreg temető. A kistelepülés horgászásra alkalmas partszakasszal is rendelkezik.

Klubhotel Balatonvilágos Panzió

A Balaton egyik legszebb részén, a déli part kapujában helyezkedik el. A tó medre homokos, a vízminőség kiváló, vízmélysége sekély, több száz méteren biztonságosan élvezhetik a vizet az úszni nem tudók is. A Panorámakilátóról a látogató elé táruló látvány Mészöly Géza és Csók István festőművészeket is alkotásra ihlették. Az üdülő két eltérő jellegű panzióból áll az út két oldalán. A déli oldalon egy mediterrán, családias hangulatú szálloda található, míg a közvetlen vízparti épülettársa egy bungalókból álló épületegyüttes, amely nagycsaládosok kedvelt pihenőhelye.

Balatonőszödi Kormányüdülő

Az üdülő a Balaton déli partján, egy hatalmas park közepén fekszik, közvetlenül a vízparton, amely számtalan lehetőségével és szolgáltatásaival minden igényt kielégít. A nagycsaláddal érkezők számára tágas szobák állnak rendelkezésre, amelyek csaknem mindegyike a Balatonra néz. Úszómedence, kondicionálóterem, szauna, sókamra, masszázs és mozi is várja a vendégeket, ahol délelőttönként gyermek- és mesefilmeket, esténként pedig játékfilmeket vetítenek.

Klubhotel Balatonszemes

A családias hangulatú Balatonszemes a Balaton déli partján, Balatonlelle és Balatonszárszó között fekszik, a község egy dombhátra és annak lejtőjére épült. Balatonszemesen egészen 1861-ig lóváltású postaszolgálat működött, amely emlékét a Postamúzeum őrzi, de érdemes a Bagolyvárat, a Hunyady-kastélyt vagy a Latinovits Zoltán Emlékmúzeumot is megtekinteni. A szőlőhegyen nádfedeles pincékben zamatos borokat kóstolhatnak meg az arra sétáló turisták. Az üdülő közvetlenül a Balaton déli partján, nyugodt, csendes környezetben helyezkedik el, egész évben várja vendégeit. ■

Mindenki *gyalogosnak* születik...

...van, aki az is marad

szöveg: Nagy Ágnes

Családommal egy Budapest-közeli kisvárosban élek. Kisgyermekes szülőként gyalogosan vagy kerékpárral közlekedek, s az út szélén számolva azokat az autósokat, akiknek eszük ágában sincs megállni a zebránál, nap mint nap nyilvánvalóvá válik: esélyünk sincs gyalogosbarát országgá válni, ha nem figyelünk jobban egymásra. Minden olyan kezdeményezés, amely a közlekedés szereplői: a gyalogosok, biciklisek, motorosok és autósok közötti partneri viszonyt kívánja megvalósítani, csak javunkra válhat, így a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2012 februárjában indult, széles társadalmi összefogást megvalósító országos kampánya is.

fotó: Botár Gergely

A KIM a veszprémi rendőrség szervezésben indult, önkormányzati támogatással megvalósuló kezdeményezést alakította országos akcióvá *Mindenki gyalogosnak születik!* címmel. A veszprémi változatban az autóvezetők elektronikusan „gyalogosbarát nyilatkozatot" írhatnak alá, amelyben vállalják, hogy a KRESZ gyalogosokra vonatkozó szabályainak betartása mellett a gyalogosokkal szemben kiemelt figyelmet és előzékenységet tanúsítanak. A minisztérium felkarolta a vállalkozást, mert úgy látja, hogy a közlekedésbiztonság javulása és a baleset-megelőzés érdekében, a megosztott felelősség jegyében olyan társadalmi összefogásra van szükség, ahol a mindennapi közlekedési veszélyeknek leginkább kitett csoportok és a megoldás lehetőségét biztosító szervezetek egymásra találhatnak. A KIM együttműködő partnerei az ORFK Országos Baleset-megelőzési Bizottsága, a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a Budapesti Közlekedési Központ, a Magyar Kerékpárosklub, a Critical Mass, a Vakok Állami Intézete, a Vakok Iskolája és a Mozgássérültek Budapesti Egyesülete. Ráfér a kezdeményezés az országra, hiszen az ORFK szóvivője, Garamvölgyi László elmondásából kiderül, hogy az objektív felelősség elvének köszönhetően az elmúlt években ugyan csökkent a közlekedési balesetek száma az országban – 2001-ben még 355, 2010-ben 192 gyalogost gázoltak halálra –, de a gyalogosbalesetek döntő többségéért, 64 százalékáért a gépkocsivezetők a felelősek, ebből 23 százalék zebrán történt.

Vitézy Dávid, a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) vezérigazgatója egy e témában rendezett sajtótájékoztatón kifejtette, hogy a szervezet megalakulá-

A **Mindenki gyalogosnak születik** kampány interaktív térképén, április végéig történt bejölések:

Feltöltés: 8724

- Gyalogos feltöltés: 3844
- Járművezető feltöltés: 3674
- Kerékpáros feltöltés: 1236

Problémák szerint

- Lekopott vagy nincsen zebra: 2410
- Rosszul belátható útszakasz: 1981
- Takarásban van a gyalogos: 1434
- Nincs lámpa: 2058
- Túl rövid zöld: 689
- Veszélyes útszakasz: 6017
- Nincs veszélyt jelző tábla: 1009
- Nehezen megközelíthető zebra: 239

foto: MTI

Bringázz a munkába!

A Bringázz a munkába! (Bam!) kezdeményezés gazdája a Magyar Kerékpárosklub és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium. Az idei kampány 2012. április 11-én reggel fél nyolckor a minisztérium infrastruktúráért felelős államtitkára, Völner Pál pisztolylövésére startolt a Parlament elől, a bringások az Alkotmány utca irányába indultak munkába. A sikeres kezdeményezés 2008 óta évente több mint harmincezer résztvevőt mozgat meg, akik vállalják, hogy az öthetes kampányidőszak alatt, azaz május 15-ig legalább nyolc alkalommal kerékpárral mennek munkahelyükre és e tettüket rögzítik a közlekedési naplóban. A teljesítők garantált ajándékban részesülnek, illetve nyereménysorsoláson vesznek részt. Idei újítás, hogy már nemcsak a dolgozókat biztatják kerékpározásra, hanem a munkáltatókat, vállalatokat is megszólítják: törekedjenek arra, hogy minél több munkavállalójuk járjon két keréken dolgozni, hiszen ily módon egészségesebb, vidámabb dolgozókat, végeredményben pedig hatékonyabb munkavégzést nyernek.

sától kezdve fontos szempont számára az, hogy a közterületek forgalmi rendjének kialakításánál – közlekedésbiztonsági szempontból és a környezetbarát közlekedési módok térnyerését elősegítendő – nagyobb szerepet kapjanak a gyalogosok és a kerékpárosok érdekei. A BKK felelőssége a biztonságos forgalmi rend kialakítása, kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a '70-es években eltűnt budapesti zebrák helyreállításának, hogy végül a gyalogosok „visszanyerjék" a hajdan autócentrikussá tett város köztereit (e gondolat jegyében gyalogosátkelők létesültek a Blaha Lujza téren, a Deák Ferenc téren, a Károly körúton, s hamarosan a Ferenciek terén, a Jászai Mari téren stb. is új zebráknak örülhetünk). Vitézy Dávid a kezdeményezés kapcsán arra is ígéretet tett, hogy a kampány interaktív internetes felületein beérkező észrevételeket egyenként meg fogják vizsgálni, és ahol lehetséges, tesznek a biztonságosabb közlekedés feltételeinek megteremtéséért.

László János, a Magyar Kerékpárosklub elnöke szerint, a kampány segíthet az országos jó közlekedési viszonyok kialakításában, hiszen közlekedési kultúránk javulásához vezet, ha közelítjük egymáshoz a közlekedésben résztvevők igényeit, ha elősegítjük az egymásra való odafigyelést. Reménykeltő, hogy az ehhez szükséges infrastruktúra megteremtése is kilátásba került.

Az akció központi felülete a *mindenkigyalogos.hu* honlap, amely a partnerekkel közösen fejlesztett ismeretterjesztő tartalmak segítségével mutatja be a gyalogosok kiszolgáltatottságának problémáját, valamint a biztonságos közlekedés alapvető szabályait. A baleset-megelőzés egyik jó eszköze lehet a honlapon megtalálható interaktív térkép, amelyen a közlekedők jelezhetik a számukra veszélyes útszakaszokat, csomópontokat. Az akciót matricás játék kíséri, mely – a több kereskedelmi példából is ismert – a „ragaszd fel, fotózd le és küldd be" modellen alapul.

A matricát kiragasztók a facebook.com/mindenkigyalogos oldalon közzétehetik az arról készült fotót. A képek tulajdonosai hetente értékes ajándékokat nyerhettek, április 18-án pedig kisorsolták a fődíjat, egy Volvo élménytúrát az osztrák Alpokba. A *Facebook-kampány* is segíthet a kezdeményezést sikerre vinni, jelenleg 3600 szimpatizánsa van, de a szám napról napra emelkedik. A szervezők e felületen osztották meg azt az örömteli hírt is, hogy a forgalombiztonság és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása érdekében az Andrássy úton helyet cserél a kerékpár- és a parkolósáv, sőt közéjük egy ajtónyitásnyi biztonsági sáv is kerül, hogy a váratlanul kinyíló ajtók ne okozzanak balesetet. Úgy tűnik, a *Mindenki gyalogosnak születik* népszerű, önmagát szervező, hasznos közlekedési fórummá vált. A szervezők bíznak abban, hogy a kezdeményezés a közlekedés szereplőit önkéntes jogkövető magatartásra sarkallja. ■

Április 22-én, a Föld Napján 16 órakor indult az ország nagyvárosaiban (Budapest, Szeged, Debrecen, Gödöllő stb.) a tavaszi biciklis népünnepély, a Critical Mass óriási demonstrációja a kerékpáros közlekedés népszerűsítéséért, az élhetőbb, zöldebb Magyarországért. A fővárosban a megszokottnál is több résztvevőt csábított a tény, hogy a kerékpárosok ezúttal nem a forgalomban, hanem zárt útvonalon vonulnak föl. Tizenegy kilométernyi tekerés után a Városligetben bringaemeléssel ünnepeltek.

A TNS-Hoffmann Hungary piackutató cég legfrissebb, 2012 márciusában készített felmérése szerint a magyar lakosság 39 százaléka használ kerékpárt közlekedésre és/vagy túrázásra.

Családban, otthon

szöveg: Őrfi József

Az új Otthonteremtési Program segítségével felélénkülhet a lakáspiac, és megnőhet a lakáscélú beruházói kedv. Mindez úgy, hogy az otthonteremtés nem jelent vállalhatatlan kockázatot a családok számára. Újra igényelhető a szociálpolitikai támogatás, és megjelentek a kamattámogatott forintalapú hitelek.

A gazdasági válság sok ember előzetes számításait borította fel, így mára jelentős azoknak a családoknak a száma, akiknek komoly gondot okoz a jellemzően devizaalapú jelzáloghitel törlesztő-részleteinek kifizetése. A kormány az előző évben egyszeri és azonnali segítséget nyújtott a bajba került adósoknak a végtörlesztéssel, a lehetőséggel sokan éltek is, de ott feltétel volt, hogy az adós rendelkezzen olyan ingó vagyonnal, amelynek terhére kedvezményes áron ki tudja váltani a tartozását. A végtörlesztésnek köszönhetően sok, tartalékokkal rendelkező család élete végre tervezhetővé vált. A hitel szorításából azonban nem mindenki tudott kiszabadulni, az ő sorsuk rendezésére is megoldást kellett találni. A devizahitel-probléma az egyik jelentős oka az ingatlanpiac soha nem látott mértékű visszaesésének is, hiszen eltűnt a korábban meglévő vásárlóképes réteg, és mára a köztudatban a hitelfelvétel egyenlő a kiszolgáltatottság felvállalásával. A gazdasági válság okozta bizonytalanságon kívül elhibázott politikai döntések is nehezítették a lakáspiac helyzetét. 2003 közepétől a lakáshitelek jogosultsági feltételei jelentős mértékben szigorodtak, majd korlátozták a lakáshitelek után járó személyijövedelemadó-kedvezményeket is. Miután megszűnt a támogatott forinthitel lehetősége, a lakosság számára nem maradt más út, mint az ingatlanfedezetes devizalapú hitelek felvétele. A devizalapú hitelállomány olyan mértékűre duzzadt, ami miatt már nemcsak az egyes családok, hanem a teljes magyar gazdaság is kiszolgáltatott helyzetbe került. 2009-ben Magyarországon a lakástámogatási rendszer lényegében teljesen megszűnt.

A kormány megvizsgálta azokat a lehetőségeket, amelyek a fenti problémákra egyszerre jelenthetnek megoldást, és kidolgozta az Otthonteremtési Programot, ami megteremti a **SZOCIÁLPOLITIKAI KEDVEZMÉNY** és az **OTTHONTEREMTÉSI KAMATTÁMOGATÁS** igénylésének lehetőségét.

A szociálpolitikai kedvezményt új lakás építéséhez vagy új lakás megvásárlásához igényelhetik olyan természetes személyek, akiknek nincs lakástulajdonuk. A támogatás további feltétele, hogy az igénylő családban legalább az egyik szülő minimum fél éve fennálló munkaviszonnyal rendelkezzen és az építés során az egy m²-re jutó bekerülési költség ne haladja meg a 300 ezer forintot. Alacsony energiafelhasználású lakás esetében ez az összeg 350 ezer forint is lehet, a támogatást mindkét esetben utólagos finanszírozás keretében folyósítják. Az új épületnek vagy lakásnak legalább B energetikai kategóriásnak kell lennie. A költségeket számlával kell alátámasztani és szükséges egy adóhatósági igazolás is arról, hogy az igénylők köztartozásmentes adózók. Az egyszeri, vissza nem térítendő kedvezmény mértékét az új ingatlan hasznos alapterületének és a gyermekszámnak a függvényében állapították meg (nemcsak a meglévő gyermekeket veszik figyelembe, 40 év alatti házaspárok előre is jelezhetik, hogy további gyermekeket terveznek). Egy 60–75 m²-es lakásra két eltartott gyermek esetén 800 ezer, 90 m²-ig egymillió forint támogatás jár. Három gyermek esetén nagyobb alapterületű ingatlanokkal számolnak, 70–85 m² között egymillió 200 ezer, 100 m²-ig másfél millió az igényelhető kedvezmény. Négy gyermeknél 80–95 m² között egymillió 600 ezer, 110 m²-ig kétmillió forint kérhető. A támogatás már elérhető a hitelintézeteknél. A szociális kedvezménynek, ismertebb nevén szocpolnak a gyermekvállalási kedv ösztönzésén kívül az ingatlanpiac élénkítése, az építőipar zuhanásának megállítása, és az energiatudatos gondolkodás terjesztése is kimondott célja. A fenti támogatásokat 1,1-es szorzóval lehet számolni A energetikai kategóriájú lakás esetén, A+ kategóriánál 1,2-vel, alacsony

energiafogyasztású lakás építésekor pedig 1,3-mal.

A szocpolon túl lehetőség van az otthonteremtési kamattámogatás igénylésére is, ezt nemcsak új lakás vásárlása vagy építése esetén lehet megtenni, hanem használt lakás vásárlásához vagy korszerűsítéséhez is, sőt késedelmes jelzáloghitellel vagy felmondott kölcsönnel terhelt lakóingatlan vásárlásakor is.

A hátralékos hiteladósoknak is segítséget nyújtanak, ha kisebb lakás vásárlása mellett döntenek, ezenkívül a kamattámogatás azok számára is elérhető, akik a devizahitelük kiváltására felvett kölcsönök kamatkifizetéséhez szeretnék igénybe venni. A program kidolgozása során törekedtek arra, hogy az egymással összefüggő problémák által érintett társadalmi csoportok mindegyike számára megoldást javasoljanak, és az állam által nyújtott támogatásoknak valós gazdaságélénkítő hatása legyen. Ezért a kamattámogatás igénybevételét is feltételekhez kötötték.

Új vagy használt lakás vásárlásához, építéséhez, korszerűsítéséhez 2014. december 31-ig lehet a kamattámogatást igényelni, legfeljebb 5 éves időtartamra, de ez nem jelenti azt, hogy a felvett kölcsön futamideje ne lehetne hosszabb. A támogatás feltétele, hogy harmincmillió forintnál kisebb értékű a szóban forgó ingatlan, a hitel nem több tízmillió, illetve – használt lakás esetén – hatmillió forintnál. További feltétel a 2010. január 1. utáni építési, illetve használatba vételi engedély, valamint korszerűsítés esetén az, hogy a felújítási munkálatok az igénylés benyújtásának időpontjában még nem kezdődtek meg. A költségek 70 százalékát számlával kell igazolni, és itt is szükséges a köztartozás-mentességről szóló adóhatósági igazolás és az egyik szülő bejelentett munkaviszonya. Igénylő csak természetes személy lehet, a kamattámogatás mértéke új építés és egy vagy két gyermek esetén az első évben 60, 3 gyermektől 70 százalék. Használt lakás esetén gyermekszámtól függetlenül 50 százalék az első éves támogatás mértéke, ami minden esetben évente 5 százalékkal csökken. Késedelmes jelzáloghitellel vagy felmondott kölcsönnel terhelt lakóingatlanok vásárlásához kamattámogatott, forintalapú kölcsönt igényelhetnek azok, akiknek a velük költöző családtagjaikkal együtt nincsen más lakóingatlan a tulajdonában. Ezzel az intézkedéssel azt a célt kívánják elérni, hogy a fizetési nehézséggel küzdő adósok ingatlanára megjelenjen a fizetőképes kereslet, lehetővé téve a reális áron történő értékesítést. Azok az ingatlanok jöhetnek csak szóba, amelyek legalább 180 napos késedelemben lévő vagy felmondott kölcsön fedezetéül szolgálnak, legalább komfortos minősítésűek és minimum az elmúlt hat hónapban az adósok és családtagjaik lakóhelyéül szolgáltak. A lakóingatlan vételára nem haladhatja meg – Budapesten és a megyei jogú városokban – a tizenötmillió, máshol pedig a tízmillió forintot, a kölcsön összege az előbbi esetben tízmillió, az utóbbinál hétmillió forint lehet. Az eredeti hiteladós és a kölcsönt igénylő természetes személy nem lehetnek egymás közeli hozzátartozói.

Azok a legalább 90 napja hátralékban lévő hiteladósok, akik alacsonyabb fenntartású és kisebb lakásba kívánnak költözni, a lakáscélú kölcsönükhöz legfeljebb 5 évig terjedő kamattámogatást igényelhetnek 2012. december 31-ig. Ennek feltétele, hogy az adós a jelzáloghitellel terhelt lakóingatlanát értékesíti, és visszafizeti az eredeti kölcsönt. Az állami kamattámogatási programban való részvétel további feltétele, hogy ahhoz az eredeti kölcsönt folyósító pénzintézmény hozzájárul.

A szocpolnak a gyermekvállalási kedv ösztönzésén kívül az ingatlanpiac élénkítése, az építőipar zuhanásának megállítása, és az energiatudatos gondolkodás terjesztése is kimondott célja.

Sokan vettek fel forintalapú kölcsönt a magas törlesztő részletű jelzáloghitelük kiváltásához, a kormány és a Bankszövetség megállapodása értelmében ők is igényelhetnek kamattámogatást. A támogatás legfeljebb 5 évre szól, és azok élhetnek vele, akik legalább 90 napja késedelemben vannak a törlesztésükkel, és jelzáloghitellel terhelt ingatlanuk értéke az eredeti hitelszerződéskor nem haladta meg Budapesten a húszmillió, egyéb településeken a tizenötmillió forintot, illetve a jelzáloggal terhelt ingatlanban legalább egy eltartott gyermek él. A hátralékos adós kérelmére a hitelintézet a deviza jelzáloghitelt forinthitelre átváltja, és a forinthitel-tartozás 25 százalékát elengedi.

A fenti intézkedések együttesen átfogó megoldást kínálnak a devizahitelekkel kapcsolatos jellemző problémákra, egyúttal jelentős gazdaságélénkítő hatásuk is lehet. ■

Nem halogatható tovább a nemzeti stadion rendezése

szöveg: Dombrovszky Ádám, fotó: Szigeti Tamás

Az ötvenes évek „aranycsapata”, majd a hatvanas évek világ élvonalához tartozó magyar labdarúgó-válogatottja után a világranglistán fokozatosan került egyre hátrább nemzeti tizenegyünk. A legnépszerűbb sportágban az elmúlt években már biztató jelek is mutatkoztak, de általános vélemény, hogy az utánpótlásképzés középpontba helyezése, illetve az infrastruktúra megújítása nélkül kevés esélyünk van ismét kijutni egy felnőtt világversenyre. A magyarországi stadionhelyzetről, a várható fejlesztésekről Vígh Lászlót, a kiemelt sportlétesítmény-fejlesztésekkel, sportberuházásokkal összefüggő kormányzati feladatok ellátásért felelős kormánybiztost kérdeztük.

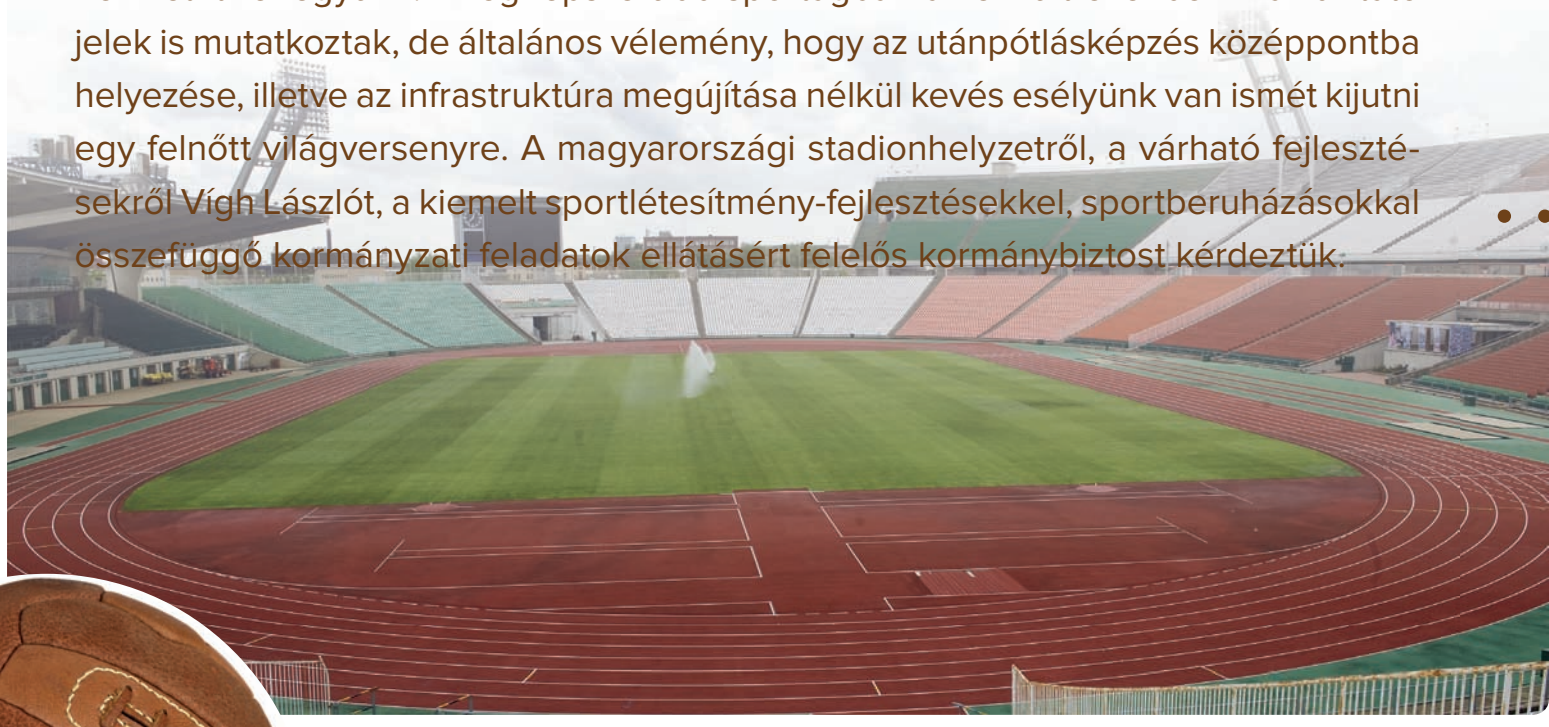

Vígh László: A helyzet nem tökéletes, sok a tennivaló, de ennek ellenére talán a magyar stadionok nincsenek olyan rossz állapotban, mint ahogy azt a közvélekedés tartja. Ma már szinte kivétel nélkül az összes élvonalbeli csapat stadionjában normális körülmények várják a szurkolókat. Gondolhatunk akár a beléptetésre, a nézőtéri kiszolgálásra vagy éppen a mosdók állapotára. Természetesen az ideálistól messze vagyunk, bizonyos fejlesztéseket már évtizedekkel ezelőtt el kellett volna végezni. A nyugatról érkező légiósok például folyamatosan panaszkodnak a pályák talajára. Egy-két kivételtől eltekintve, valóban rossz állapotban van a stadionok gyepszőnyege, aminek egyik oka, hogy a pályák talaja nem fűthető. Ez egyébként sportszakmai szempontokból is hátrány, mert így nálunk sokkal rövidebb a szezon, mint a nyugati, déli országok bajnokságaiban. Egy másik példa, a parkolók kérdése: évtizedekkel ezelőtt nem gondoltak arra a tervezők, hogy a nézők nagy része autóval megy majd meccsre. Sajnos a régi stadionok környékén már nem is lehet olyan szabad területet találni, ahova parkolót lehetne építeni. Aki próbált már autóval megállni az újpesti stadion környékén vagy éppen Székesfehérváron, kétszer is meggondolja, hogy máskor is kimenjen-e a meccsre. Ha a hazai stadionhelyzet szóba kerül, akkor mindenképpen muszáj kiemelni, hogy nem halogatható

tovább a nemzeti stadion ügyének rendezése. Tarthatatlan helyzet, hogy a magyar válogatott mérkőzéseit olyan stadionban játssza, ami nem alkalmas profi meccsek rendezésére: nincs fedett tribün, egyes szektorok balesetveszélyesek, a nézők „látótávolságon kívül" ülnek.

» ***Három nagyobb befogadóképességű stadion fel- vagy újjáépítéséről lehetett hallani a kormányváltást követően. Milyen stádiumban vannak ezek a döntések, előkészületek? Miért éppen ezt a három stadiont választották ki?***

V. L. A három érintett stadion mindegyikének megvannak azon sportszakmai és kulturális indokai, amelyek alátámasztják a fejlesztésüket. Álláspontom szerint elképzelhetetlen a 21. században, hogy nincs hazánknak megfelelő UEFA 4 vagy inkább UEFA 5 kategóriájú nemzeti stadionja. Ha körbenézünk, minden szomszédos ország megelőzött már bennünket ezen a területen. A Puskás Ferenc nemzetközi mérkőzések megrendezésére alkalmas stadionnal. Ezzel a beruházás közvetett módon segíti a régió fejlesztését is.

» ***Lehet-e már tudni a Puskás Ferenc Stadion megépülésének várható menetrendjét?***

V. L. Áprilisban elindult az új nemzeti labdarúgó-stadionnal kapcsolatos városépítészeti ötletpályázat. Ennek lezárása után, körülbelül két hónap múlva kiderül, hogy milyen lesz az új nemzeti stadion környezete. Következő lépés lesz a tervpályázat kiírása, aminek eredményeként őszre konkrét látványtervek születhetnek az új nemzeti futballstadionról. A jelenlegi tervek szerint az építkezés 2014 tavaszán kezdődhet, a létesítmény átadása pedig 2016 első felében lehet. Az elképzelések szerint a mostani Puskás Ferenc Stadion és a Papp László Sportaréna közötti területen épül fel az új létesítmény. Az ezt kiszolgáló parkoló

V. L. Elképzeléseink szerint az új létesítménynek Puskás Ferenc Nemzeti Stadion lesz a neve. Ennek érdekében megkezdtük az egyeztetést a Puskás-hagyaték gondozóival. A jelenlegi stadion – mivel atlétikai stadion lesz – elképzeléseink szerint valamelyik híres magyar sportoló nevét fogja viselni. A társadalmi konszenzus érdekében várhatóan pályázatot írunk ki a névadásra.

» ***Mi a helyzet Debrecenben?***

V. L. Április elején fogadták el az építtető projekttársaság tulajdonosai a koncepciótervet, ennek megfelelően folytatódik a stadion tervezése. Előreláthatóan még az idén kiírásra kerül a kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás. Ennek lezárását követően kezdődhet meg az építkezés. Ahogy miniszterelnök úr és Kósa Lajos polgármester úr is több helyen nyilatkozta, azon dolgozunk, hogy a stadionban 2014 tavaszán már mérkőzéseket rendezhessenek.

Stadionon kívüli másik két pálya nyilván abban egyezik, hogy mindkettő nagy múltú egyesület játéktere. Míg a Ferencváros az elmúlt évszázad legfontosabb és legismertebb magyar csapata, akár nevezhetem hungarikumnak is, addig a Debrecen az elmúlt évek legeredményesebb hazai labdarúgóklubja. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy ezek a fejlesztések nem ajándéklétesítmények, hanem egyrészt ezen klubok rengeteget tettek hazánk ismertségéért, másrészt például a debreceni fejlesztés eredményeként hazánk a Tiszántúlon is rendelkezni fog pedig néhány száz méterre onnan, a Dózsa György út túloldalán lesz. A mostani tervek szerint központi költségvetési forrásokból valósul meg a beruházás, de folyamatosan vizsgáljuk akár uniós, akár TAO-források (társasági adókedvezmények) bevonásának a lehetőségét. A régi stadion, vagyis a jelenlegi Puskás Ferenc Stadion a helyén marad, és felújítjuk. Az átalakítások után egy nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmas atlétikai létesítmény lesz belőle.

» ***Gondolkodtak már azon, hogy mi lesz a stadionok neve?***

» ***Milyen stádiumban van az Albert Stadion újjáépítésének kérdése? A klub látványtervet is bemutatott.***

V. L. Az Albert Stadion építésével kapcsolatosan Fürjes Balázs kormánybiztos úr az illetékes.

(Felvettük a kapcsolatot sajtóügyeit intéző munkatársával, aki jelezte: körülbelül egy hónap múlva tudnak nyilatkozni a kérdésben – a szerk.)

» ***Milyen célokra lehet majd hasznosítani ezeket a stadionokat? Mibe kerül a fenntartásuk?***

V. L. Az új nemzeti labdarúgó-stadion alkalmas lesz a legrangosabb nemzetközi labdarúgó-események megrendezésére. Ha elkészül, Budapest jó eséllyel pályázhat akár Bajnokok Ligája, akár Európa Liga döntő rendezésére. Természetesen ez lesz a magyar válogatott új „otthona", a tétmeccsek döntő többségét itt játszhatja a nemzeti csapat, de a hazai kupadöntőknek is ez lehet a helyszíne. Mivel multifunkciós stadionról van szó, a focimeccsek mellett számos más sportesemény vagy egyéb rendezvény idején megtelhet nézőkkel az új nemzeti stadion. Elég csak arra gondolni, hogy az elmúlt években más nyugati stadionokban sok tízezer ember előtt rendeztek már jégkorongmeccseket vagy éppen motokrosszbemutatót. Szeretnénk, ha évente 2-4 nemzetközi nagykoncert, illetve legalább ugyanennyi kulturális rendezvény vagy kiállítás lenne a stadionban. Egy üzleti alapokon működő, multifunkcionális stadionnál a sport- és kulturális események rendezése mellett számos más bevételi forrással is lehet kalkulálni. Például a VIP-boxok kiadása, illetve a vendéglátás akár több tízmilliós bevételt is jelenthet éves szinten, de megemlíthetjük a stadionhoz kapcsolódó merchandising termékek értékesítését vagy éppen a létesítményhez kapcsolódó P+R parkolók üzemeltetését is.

» ***Mit remélhetünk (gazdasági, sportszakmai, társadalmi vonatkozásban) a stadionok, az olimpiai sportközpont elkészültétől?***

V. L. A Puskás Ferenc Stadiont körülvevő terület, vagyis a Budapesti Olimpiai központ rekonstrukciójának második üteme 2015 és 2020 között valósulhat meg. Ebben szerepel a Millenáris Velodrom kerékpárospálya, a Körcsarnok, a Gerevich Aladár Nemzeti Sportcsarnok, valamint az ezekhez kapcsolódó létesítmények bővítése és felújítása. Az épületek jelenlegi állapota ugyanis méltatlan a magyar sport hagyományaihoz, ráadásul a korszerűsítés után a fenntartási költségek is jóval alacsonyabbak lehetnek. A Puskás Ferenc Stadion környékén tehát néhány éven belül egy „kis olimpiai központ" létesülhet. Miniszterelnök úr bejelentésének megfelelően a területen helyezzük el az új „vizes" edzőközpontot. Az új, illetve felújított létesítmények alkalmassá teszik Budapestet arra, hogy a legnagyobb világversenyek házigazdája legyen. ■

Nem ajándék Debrecennek

Orbán Viktor miniszterelnök a Debrecen Televíziónak nemrég nyilatkozva elmondta: *„Nem ajándékba kapja a város az új 20 000 férőhelyes stadiont, mert megdolgozott érte."*
Ha csak a futballsikereket vesszük szerbe-számba, a DVSC az ezredforduló óta ötször nyert magyar bajnokságot, négyszer Magyar Kupát, s a nemzetközi porondon is letette a névjegyét. 2009-ben a Bajnokok Ligájában, 2010-ben pedig az Európa Ligában jutott el a csoportkörig. Az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) döntése értelmében a Loki-stadion alkalmatlansága miatt olyan márkás ellenfelekkel szemben volt kénytelen a Puskás Stadionba (Újpestre vagy éppen Nyíregyházára!) vinni hazai mérkőzéseit, mint a BEK vagy Bajnokok Ligája-győztes Liverpool, Manchester United, PSV Eindhoven vagy a BEK-döntős Fiorentina és Sampdoria. (Utóbbi ellen a 2:0-ás sikerrel még növelte a kvótáját is a DVSC.) Olyan világklasszisok voltak az ellenfelek között, mint Cristiano Ronaldo, Giggs, Nistelrooy, Scholes, Gary Neville, Rio Ferdinand, Heinze, Zanetti, Gilardino, Reyna, Gerrard vagy Kuijt, akik így meg sem fordultak a cívisvárosban.
Herczeg András, a DVSC-TEVA korábbi menedzsere, mai utánpótlás-képzés vezetője szerint egy csapat számára mérhetetlen előnyt jelent, ha hazai környezetben, szurkolói támogatásával léphet pályára. Otthonosan érzi magát a pályán, ismeri még a fűszálakat is. A játékosoknak a megszokott életritmusukból nem kell kizökkenni. Nem utaznak, s várakoznak vagy ülnek autóbuszban, repülőgépen, a járatokhoz alkalmazkodva. *„Előfordult velünk, hogy a különgéppel Budapestre érkező sztárcsapat később indult el otthonról, mint mi, akik Debrecenből buszoztunk Pestre a Puskás Ferenc Stadionhoz"* – mondja minden idők eddigi legeredményesebb debreceni trénere. Tegyük hozzá: nemzetközi imázsunknak sem használt, ha a selejtezők után az UEFA ellenőrei hatalmas listát állítottak össze az Oláh Gábor úti pálya „nem európai" színvonaláról. A még 2001-ben Debrecenben pályára lépő francia Bordeaux vezetői csodálkozva mondták, hogy jó-jó, az edzést itt az Oláh Gábor úti pályán tartják, de hol lesz a meccs?

25 EZER FOCI-DRUKKER A PUSKÁSBAN

DIRK KUIJT LIVERPOOL-JÁTÉKOS ÉS KISS ZOLTÁN, A DEBRECENIEK CSAPTKAPITÁNYA

fotó: Nagy Gábor

A holland PSV játékosaival Dzsudzsák Balázs, a Debrecenből Eindhovenbe került kiváló játékos nem tudta megértetni: miért Budapesten lesz a meccs, ha Debrecen egy 200 km távolságban lévő másik város. A Loki drukkerei így is mindent megtettek, s a BL-csoportkör meccsein 20-25 ezren utaztak a fővárosba, ahol 42 ezres teltház várta a sztárcsapatokat.
Hogy mit vesztett a debreceni és a magyar labdarúgás ez alatt az időszak alatt? Nehéz lenne pontosan beméri. De egy biztos, s ezt Bánki Erik, az Országgyűlés sport- és idegenforgalmi bizottságának elnöke, a Magyar Labdarúgó Szövetség elnökségének tagja is állítja: *„Amikor a DVSC a BL-, majd az EL-főtáblájára jutott két egymást követő évben, helyi szinten olyan fejlesztéseket tudtak volna generálni idegenforgalmi szolgáltatásokban, ami sokat hozhatott volna Debrecennek, de így mindettől elestek. Ezek nagy veszteségek, de reméljük: 2014 után már Debrecennek nem lesz ilyen problémája."* (Lapzártánkkor, a DVSC–TEVA ötödször is megnyerte a Magyar Kupát, és jó úton van hatodik bajnoki címe felé.)

A távolság halála

Közigazgatás a post-internet 3 dimenziós virtuális világában

szöveg: Tózsa István egyetemi tanár

A 3D internetre alapuló üzleti tranzakció kaliforniai *Silicium Valley-i* fejlesztésében egy fiatal magyar informatikus is részt vett, aki hazatérve megkereste, a Budapesti Corvinus Egyetem, illetve – 2012. januártól – a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán működő elektronikus igazgatásszervezési iskolánkat. Az *E-Government* Kutatócsoportunkkal történt megbeszélések oda vezettek, hogy Budaörs Város Önkormányzatának Okmányirodájában megtörtént a 21. századi közigazgatás megvalósításának első lépése. Azért Budaörsre esett a választás, mert az egyetemi kutatócsoportunk 2002-ben itt kapott lehetőséget az első, SMS alapú ügyintézési munkamenet kidolgozására, majd 2007-ben itt valósult meg a mobiltelefonos interakción alapuló m-közigazgatási ügyintézés prototípusa is az egykori, budaörsi székhelyű *Pannon GSM* (ma *Telenor*) támogatásával.

BELÉPÉS A BUDAÖRSI VIRTUÁLIS VÁROSHÁZÁBA

Az idősebbek még emlékezhetnek a *Star Wars* filmeposz 1977-ben, elsőként bemutatott epizódjára, amikor *Leia* hercegnő 3D-s videó üzenetben kérte *Luke Skywalker* segítségét. Az „elektronikus" ügyfélszolgálat fejlesztésekor, több mint két évtizeddel az említett *sci-fi* mozi bemutatása után, néha megfordult a fejünkben, hogy: „igen, egy ilyen *Leia* típusú 3D-s ügyintéző jól jönne nekünk is." Annál is inkább, mert az e-közigazgatással szembeni egyik érv 2002-ben az volt, hogy „elszemélyteleníti" az ügyfélfogadást. Akkor még nem is gondoltuk volna, hogy néhány év elteltével a 3D megvalósulhat, sőt, ennél több is, mert mint emlékszünk, az ifjú jedi lovag csak nézni tudta az adást, interakcióra a hercegnővel már nem volt lehetősége. Szerencsére – hiszen akkor a kalandok egy része elmaradt volna. A mi 3D-s ügyintéző *Leiánkkal* azonban már el is beszélgethet az ügyfél, mégpedig érdemben, mi több a polgármesteri, sőt jövőre már a járási hivatalban kalandozásra is indulhat – mintha a valóságban is ott lenne.

A program használata során „avatar" típusú alakokban testet öltve léphetünk be a valódival teljesen azonos igazgatási hivatal épületébe, a jól ismert előcsarnokba. Az információs pulthoz irányítva lépteinket, hasznos, közérdekű helyi »

AZ ELŐCSARNOKBAN AKTUÁLIS KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK OLVASHATÓK

AZ ÜGYINTÉZŐK ÉS AZ ÜGYFELEK VALÓS IDEJŰ DIALÓGUST FOLYTATHATNAK

ÜGYMENETEK VÁLASZTHATÓK, ÜGYEK INDÍTHATÓK, IDŐPONTOK FOGLALHATÓK ÉJJEL-NAPPAL; A TÖBBI VIRTUÁLIS ÜGYFÉL IS MEGSZÓLÍTHATÓ – VALÓS IDŐBEN

tudnivalókat olvashatunk, hallhatunk, a kívánt témákra kattintva. Odamehetünk az egyes ügyintézői ablakokhoz is. Közben azt is látjuk, hogy rajtunk kívül éppen hányan tartózkodnak még virtuális formában a hivatalban. Őket is megszólíthatjuk, s kölcsönös szimpátia esetén „csetelhetünk" is velük. Megszólíthatjuk az ügyintézőt is, akár írásban, akár hanggal, a gépünk felszereltségétől függően. Innen kezdve a dialógus on-line és valós idejű – mintha valóban a hivatalban lennénk. Lehetőség van személyi adatok megadásával ügyeket indítani, időpontot foglalni, s a technológiai lehetőség már a küszöbön áll a 3D-s arcképünkkel történő személyazonosításra is, ami az elektronikus közigazgatás legmagasabb szintjeit, a transzformációt és a targetizációt biztosítja majd – egyelőre csak technológiában, melyet a jogi befogadásnak kell majd kodifikálnia. Ez a fejlesztés természetesen egyelőre csak a „jövő zenéje", jelenleg még csak demó, amit igazgatási, folyamatszervezési és tartalomfejlesztési kutatásnak kell követnie.

Kétségtelen, hogy a költséghatékony közigazgatás – kormányzati és ügyfél oldalról – igen nagy lépést tehet ezzel előre, hiszen az ügyfélnek nem szükségszerűen kell majd beutaznia a járási hivatalba; otthonról, kvázi egy izgalmas program keretében is beléphet a virtuális térben akár a valódival is mindenben megegyező hivatalba. S ha ne adj' isten! virtuális ügyfelek állnak előtte sorban a kiválasztott ablaknál – akik válaszaik vagy éppen hallgatásuk miatt történetesen olyan arcok, hogy még ismerkedni sincs értelme velük –, ügyfelünk valós otthonában, *ad absurdum* a munkahelyén, hasznosan is elütheti az időt. Mindenesetre az idő pénz, az utazás még inkább, így mindkettőn csak nyerhet az ügyfél.

Az ügyfélszolgálaton dolgozó ügyintéző viszont azt látja, hány virtuális ügyfél lép be a hivatalba, s velük írásban vagy hanggal valós idejű dialógust folytathat. Természetesen a *front office* folyamatokon túl is alkalmazható a program. Gondoljunk a képviselő-testületi ülésekre, a hivatali értekezletekre, ahová nem kell fizikailag is elmenni, s ott esetleg az influenzát terjeszteni vagy elkapni, s mégis, mindenki jelen van; meghallgathatja az előadásokat, előterjesztéseket, hozzászólhat, kérdezhet, prezentációt tarthat, véleményt nyilváníthat, dönthet: valós időben. A *back office* munkafolyamatokban a közigazgatási, technológiai modernizáció csúcsán jelenleg a virtuális irodák állnak, ahol az ügyintézőknek nem feltétlenül kell fizikai valóságban is jelen lenniük. Természetesen az ilyen fejlesztéseknek számtalan kereskedelmi, üzleti alkalmazása lehet és van. Közigazgatási területen – Európában – még szabad a pálya.

A virtuális közigazgatás és gazdaság elterjedése a közeli (?) jövőben átrajzolja a régiók, megyék és járások eddig és jelenleg még fizikai távolságoktól függő szerkezetét is. A „távolság halálát" nem a mobiltelefonok, az SMS, a mobilinternet vagy az okostelefon jelenti; ezek csak a sírásói. A regionális térszerkezet akkor veszíti el jelentőségét, amikor az üzleti és a közhivatalok többségében virtuális ügyintézők találkoznak a virtuális ügyfeleikkel – valós időben és érdemi ügyintézéssel. Most, az információs társadalom küszöbén, amikor a jövő technológiája már körvonalazódott, talán a járási rendszer újra bevezetése alkalmat adna, hogy már a távolság és szerkezet nélküli régiókra is gondolva, legalább körvonalazzuk az új virtuális valóság közlekedési szabályait – legalább a közszolgáltatásokra vetítve. Hogyan? Először is a most ettől függetlenül is kialakuló járási hivatalokban ezt a programot alkalmazni kellene; s ez nem igényel milliárdos beruházást – hiszen a mindenütt meglévő telekommunikációs infrastruktúrára telepíthető.

A technológiai fejlődésre odafigyelő közigazgatási innováció az ilyen lehetőségeket nem negligálhatja. Kutatócsoportunk 2005-ben ajánlotta először az illetékes kormányzati döntéshozóknak, hogy a digitális interaktív tévé külföldön már akkor megjelenő számos, helyi társadalom-építési, tartalomfejlesztési területe közül a magyarok kutatási szinten jelenjenek meg a közigazgatással. Kormányzati támogatás híján ez egy szerény módszertani próbálkozás maradt, s a gyakorlati alkalmazás pálmáját hamarosan elvitték az angolok (*Looking Local Program).* Most megint itt a lehetőség, hogy a magyar közigazgatás-tudomány minimális K+F ráfordítással valamiben világelső legyen. Gondoljunk arra, hogy ha most nem mi találjuk ki, akkor 10, vagy 5 év múlva másoktól kell majd megvennünk. ■

Erősebb családok

Harrach Péterrel beszélgettünk

szöveg: Őrfi József

Az új, családok védelméről szóló sarkalatos törvény irányt mutat a törvényhozás és jogszabályalkotás számára, és lehetővé teszi olyan rendelkezések megszületését, amelyek segítségével megerősödhet a családok helyzete Magyarországon.

A sarkalatos törvénynek köszönhetően régóta először került méltó helyére a család intézménye a magyar társadalomban. Az új családvédelmi törvény statisztikákra alapozva, világosan megfogalmazott alapelvek mentén született, felvállaltan értékelvű, és állást foglal a család, a házasság és a gyermekvállalás, mint követendő és védendő társadalmi és nemzeti érték mellett. Az Alaptörvényben a Nemzeti Hitvallás egyértelműen fogalmaz: *„Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.”* Ahogy az Alaptörvény is megfogalmazza: *„Magyarország védi (...) a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját.”* Nagyon fontos, mindannyiunkat érintő felismerés ez. Felismerése annak, hogy építkezni csak alulról lehet, és részekből tevődik össze az egész. Ezt támasztja alá az új törvény továbbá azzal a kijelentéssel is, hogy a *„család Magyarország legfontosabb erőforrása, (...) gyermekek születése és a családok gyarapodása nélkül nincs fenntartható fejlődés és gazdasági növekedés. (...) Harmonikusan működő családok nélkül nincs jól működő társadalom.”* Az állam a törvény értelmében védi a család és házasság intézményét, támogatja a gyermekvállalást, és segíti a gyermekvállalási szándék megvalósulását. Korábban különböző társadalompolitikai intézkedések sora hagyta figyelmen kívül a család intézményét, és kereste a fennálló problémákra a megoldást hol szociális alapon, hol érdekcsoportok szempontjainak ütköztetésével. Pedig itt olyan dologról van szó, ami független ezektől. A családok védelméről szóló törvény bevezetője így kezdődik: *„A család az emberi történelemben már a jog és az állam kialakulását megelőzően létrejött önálló közösség, amely erkölcsi alapokon nyugszik.”* A család olyan szövetség, ami a benne felnövők számára előképet nyújt a társadalmi együttélés szabályairól. Éppen ezért nagyon meg kell fontolni, mi »

lehet az a segítség, ami valóban eredményeket érhet el a család intézményének megerősítésében. A korábbi családi pótlék segélyjellege nem adott elégséges választ a problémára, hiszen azzal a következménnyel is járt, hogy megjelentek a nem a gyermekért, hanem a gyermekből élők, akik ilyenformán eltartottként jelentek meg a társadalomban. Az új sarkalatos törvény eszmeisége irányt mutat a mindenkori törvényalkotás számára, hogy elkerülhetők lehessenek az ilyen jellegű társadalompolitikai hibák. *„A család intézményének megerősítése mellett a törvény célja a családok jólétének biztosítása a támogatási rendszer szabályozásával, és a gyermeknevelés biztonságának megerősítése. Nem mindegy a támogatási forma, hiszen a különböző módszereknek más és más társadalmi hatása van”* – mondta el lapunknak Harrach Péter, a Kereszténydemokrata Néppárt frakcióvezetője, a törvény beterjesztője. Ahhoz, hogy megértsük az irányt, amerre a törvény mutat, fontos látnunk azt a társadalmi helyzetet, amelyben született. 2010-re vonatkozóan olyan statisztikák láttak napvilágot, amelyek világosan hívták fel a törvényhozók figyelmét a kérdés azonnali rendezésének szükségességére. 2000-hez képest az egy nőre jutó átlagos gyerekszám 1,26-ról 1,11-re csökkent, míg a népesség reprodukciójához legalább 2,1 kellene. A mai nők átlagosan 27,7 évesen vállalnak gyermeket, szemben a 2000 évi 25 éves korral. A házasok száma 52,6 százalékról az utóbbi tíz évben 45,8 százalékra csökkent, az egyedülállók aránya 26,4-ről 32,3 százalékra nőtt. Az újszülöttek 40 százaléka ma házasságon kívül születik, és a két gyermeket vállaló nők aránya mindössze 24,7 százalék. A 17 évesnél fiatalabb gyermekek 14 százaléka olyan háztartásban él, ahol nincsen egy foglalkoztatott sem. Ilyen adatokkal nem lehet gyarapodást elérni, a folyamat egyszerre veszélyezteti a gazdaság fejlődését és a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát is. Kérdésünkre, hogy miért nem kapott már korábban ilyen szintű támogatást a családok védelmének kérdése, Harrach Péter elmondta: *„Ez egy sarkalatos törvény, ami kétharmados támogatást, és kialakult, hiteles családképet igényel. Korábban az 1994-ben felálló szocialista-szabaddemokrata kormánynak lett volna lehetősége, hogy rendezze a családok helyzetét, őket azonban nem érdekelte a téma. Az első Orbán-kormány családpolitikai intézkedései is a családok megerősítését szolgálták, már akkor megjelent a családi adókedvezmény és az otthonteremtés támogatása, és a mostani kormány megalakulása óta is újra a családok megerősítése áll politikánk középpontjában.”* Az biztosan kijelenthető, hogy a törvény az utolsó pillanatban született. Nem lehet a családra elavult intézményként tekinteni, nincsen valós alternatíva vele szemben. Minden gyermek számára az a legjobb lehetőség, ha egymást kölcsönösen tiszteletben tartó szülők nevelik fel, egyúttal példát mutatva nekik is a tisztes életre. *„A mára kialakult helyzet vonatkozásában nagyon nagy a média szerepe. Ahhoz, hogy a népességfogyás folyamata megállítható legyen, és a tendencia megforduljon, szemléletformálásra van szükség. Az állam ösztönzi azon műsorok bemutatását, amelyek a családot és a gyermeknevelést értékként mutatják be. Ki kell mondani világosan, hogy melyek a szülők és gyermekek egymás iránti jogai és kötelezettségei, és azt is támogatni kell, hogy belekerüljön az iskolai tananyagba a családi életre nevelés. Ha a gyermek nem lát jó példát otthon, legalább halljon róla valahol. Támogatni kell a családok érdekében tevékenykedő civileket, mint például a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, valamint az egyházak ilyen irányú tevékenységét is segíteni kell”* – mondta Harrach Péter. *„A családpolitika nem anyagi támogatást jelent elsősorban, hanem olyan intézkedések sorozatát, amelyek segítségével erősebbek lehetnek a családok”* – tette hozzá. A hatályban lévő 1952. évi családjogi törvényt még ebben a ciklusban felváltja majd az új Polgári Törvénykönyv, ami a mai Ptk.-t és a családjogi törvényt a tervek szerint egyszerre fogja kiváltani. A 2011. évi CCXI., A családok védelméről szóló sarkalatos törvény jelentősége éppen abban áll, hogy irányt mutat a törvényhozás számára. *„A korábbi családi pótlék helyetti családi adókedvezmény bevezetése, a gyermekek napközi felügyeletének biztosítása, és a részmunkaidő lehetőségének megteremtése már mind olyan intézkedések, amelyek ebben a szellemben születtek. A napközi felügyelet új formái is létrejönnek, nemcsak bölcsődében, óvodában, iskolában hagyhatjuk a gyermekeket, megnyílik majd a lehetőség a családi napközik számára, sőt akár a munkahelyi gyermekfelügyelet megszervezésére is. Gyakori probléma, hogy gyermekvállalás mellett nincs lehetősége a szülőnek részt venni a teljes munkaidős foglalkoztatásban, számukra nyújthat segítséget a részmunkaidős rendszer. Meg kell teremteni a lehetőséget mindenki számára, hogy annyi gyermeket vállaljon, amennyit szeretne, de ez nem jelentheti a szegénységi kockázat felvállalását. Ebben kell segítenünk”* – mondta Harrach Péter, a törvény beterjesztője. A törvény külön szól a kis közösségekben megvalósuló napközi felügyeletről: *„Az állam kiemelten ösztönzi és támogatja a kiskorú gyermekek kis közösségekben, családias körülmények között történő napközbeni gondozását és felügyeletét.”* A családok védelme és a családok jólétének erősítése nemcsak az állam, hanem az önkormányzatok, a civil szervezetek, az egyházak és a gazdasági élet szereplőinek is közös feladata. Az új törvény célja, hogy hosszú távra adjon biztonságot és tervezhetőséget a szülőknek, törvénybe foglalja a családok által képviselt értékeket és kétharmados parlamenti támogatást biztosítson ezek számára. A korábbi, még hatályban lévő családjogi törvény gyakori módosítása nehezen kiszámítható viszonyokat teremtett, ami hátrányosan befolyásolta a gyermekvállalási kedvet. A biztosabb és kiszámíthatóbb jogszabályi környezet és a családbarát intézkedések hatására remélhetőleg pozitív változás következik be, hogy a családok megerősödésével nagy lépést tehessünk egy stabilabb, gyarapodó társadalom és ország irányába. ■

A Fejér megyei és Heves megyei kormányablakok

szöveg: Tóth Nándor Tamás, fotó: Fejér megyei és Heves megyei kormányablakok

Kormányablakokról szóló sorozatunkban az egri, székesfehérvári és dunaújvárosi ügyfélszolgálatokat mutatjuk be – a vidéki kormányablakok közül utolsókként. Ebben a helyzetben azonban utolsónak lenni előny, mert így sorra tudjuk venni az integrált ügyfélszolgálatokban a megnyitás óta felhalmozódott rengeteg tapasztalatot és kimagasló teljesítményt.

KORMÁNYABLAK
INTEGRÁLT KORMÁNYZATI ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

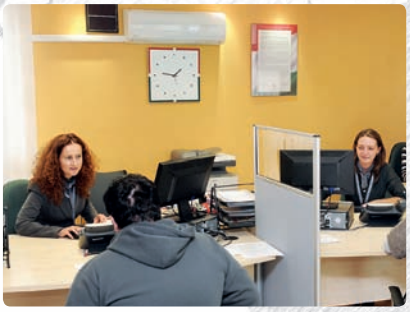

Az **egri** kormányablakban nyolc kolléga váltott munkaidőben várja az ügyfeleket a Klapka György utca 9. szám alatt, a városközponthoz közel, a Heves Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Szakigazgatási Szerve Egri Kirendeltségének épületében. A helyszín azonban nem ideális, a kirendeltség várakozási előterében alakították ki az ügyfélszolgálatot, ezért megkezdődött az új, a kormányablak funkciójának jobban megfelelő helyszín keresése Egerben. Jelenleg a Heves Megyei Kormányhivatal Megyei Földhivatalának barokk stílusú épülete tűnik a legmegfelelőbbnek – a költözésről természetesen majd beszámolunk. A Heves megyei kormányablakban a legnagyobb érdeklődést kiváltó ügyek – családtámogatási kérelmek, egészségbiztosítás költségtérítése, egyéni vállalkozás – mellett időként kérdés merül fel a Széchenyi-Tervvel, a devizahitelezéssel és a továbbtanulással kapcsolatban.

Egerben kiemelt figyelmet fordítanak a más intézményekkel történő együttműködésre. Az idei első negyedévben a Nyugdíjbiztosítási Igazgatósággal együttműködve az ellátási rendszerben bekövetkezett változások miatt lehetőség nyílt arra, hogy a megváltozott munkaképességű személyek az ügyfélszolgálati irodában is leadhassák a szükséges nyilatkozataikat. A Fogyasztók Világnapja alkalmából a fogyasztóvédelmi felügyelőség hagyományos nyílt napját ezúttal a kormányablakban tartotta meg, ugyanis tavaly óta itt is élhetnek fogyasztóvédelmi panaszokkal az állampolgárok. Az Andrássy György Közgazdasági Szakközépiskola jogi asszisztensi képzésen részt vevő diákjainak és az Eszterházy Károly Főiskola hallgatóinak egy rendhagyó tanóra keretében a munkatársak bemutatták az integrált ügyfélszolgálati irodát, a gyakorlati tudnivalókat közvetlenül a megújult közigazgatás középpontjában ismerhették meg a fiatalok.

Fejér megyében két városban is van kormányablak: **Székesfehérváron** és **Dunaújvárosban.** Előbbit a munkaügyi kirendeltség épületében, az utóbbit pedig a belvárosban, a körzeti földhivatal melletti irodában alakították ki. A Dunaparti városból hetente kétszer szállítják át autóval a kérelmeket a megyeszékhelyre. Az áprilisban a húszezredik vendéget fogadó két ügyfélszolgálaton összesen tizennégyen dolgoznak, mindenki felsőfokú végzettséggel rendelkezik, van közöttük pályakezdő és hosszú évek közigazgatási tapasztalatával rendelkező egyén is. Általános tájékoztatás, ügyfélkapu létesítése, családtámogatás – ezek a leggyakoribb ügytípusok Székesfehérváron, Dunaújvárosban viszont, mivel nincs kirendeltsége a Magyar Államkincstárnak és a Nyugdíjbiztosító Igazgatóságnak, leginkább ezen intézményekkel kapcsolatos ügyekben járnak el a munkatársak. Az integrált ügyfélszolgálati rendszer egyik fontos eleme az aktív kapcsolattartás a különböző közigazgatási hatóságokkal, Fejér megyében ezért gyakorlatszerzés céljából több hivatalnál is jártak a kormányablak munkatársai (pl. Magyar Államkincstár, Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv). A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség helyi kirendeltsége előadást tartott az ügyfélszolgálat dolgozóinak, viszont a családtámogatási ellátásokról már a kormányablak tájékoztatta a helyi védőnőket. Tavaly szeptemberben még Ügyfélszolgálati Tréninget is szerveztek egy üdülőben, amelynek segítségével a két Fejér megyei kormányablak munkatársai megismerhették egymást, és tapasztalatokat cserélhettek a gyakori problémákkal kapcsolatban. A kormányablakok erőfeszítéseit igazolják az ügyfélvonalon érkező pozitív vélemények, ennél is fontosabb a sok visszatérő ügyfél, akik a sikeres ügyintézést követően már nyugodt szívvel élvezik az integrált ügyfélszolgálatból fakadó hatékony közigazgatás előnyeit. *„Nagyszerű, hogy végre van egy ügyfélbarát hivatal, ahol a kedves ügyintézők gyorsan, szakszerűen nyújtanak segítséget, hosszú ügyfélfogadási időben. Csak így tovább!”* – szól az ügyfélkönyv egyik bejegyzése. ■

Családban marad

szöveg: Sánta Edina, fotó: www.deutz-fahr.com

A nemzeti vidékpolitika kiemelt célja a családi gazdaságok létrehozásának és fejlesztésének támogatása. A családi gazdaságok nagyban hozzájárulnak a vidéki népességmegtartáshoz, a foglalkoztatottság növeléséhez, a fenntartható tájgazdálkodáshoz, és az egészséges, helyben értékesíthető élelmiszerek előállításához. Nemzetközi szinten is elismerik jelentőségüket: az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete nemrégiben jelentette be, hogy 2014 a Családi Gazdálkodás Nemzetközi Éve lesz. Hazánkban számos pályázható támogatás, program indult a családi gazdaságok bővítése érdekében.

Családi gazdálkodás régen...

A családi gazdálkodás gyökerei mélyen a múltba nyúlnak vissza. A magyar szociográfiai irodalom is sokat foglalkozott e gazdaságok kulturális és társadalmi értékeivel, jelentőségével.

A jobbágyfelszabadulás előtti feudális időkben nemesekre, kisnemesekre és jobbágyokra tagozódott a falun élő, földműveléssel foglalkozó lakosság. A nagybirtokok által el nem foglalt termőföldek többségét nemesi és jobbágycsaládok művelték családi gazdaságok formájában. Szerkezetüket a három nemzedéket magába foglaló nagycsaládok határozták meg, amelyek tájanként, falvakként különböző nagyságú termőterületet műveltek. Versenyt vívtak a fennmaradásért a nagybirtokosokkal és mind nagyobb önellátásra törekedtek. A világgazdasági válságok nagymértékben sújtották a parasztgazdaságokból élőket, ugyanakkor a háborús időkben az élelmiszerek árának emelkedése a mezőgazdaságból élőket juttatta kedvező helyzetbe.

Az 1945-ös földreform célja a századokon át reménytelen helyzetű szegényparasztság földéhségének kielégítése volt, így nem a családi gazdaságok kerültek előnyös helyzetbe. Később a családi gazdaságok nagy részét kulákgazdaságokká nyilvánítottan és az egykor önállóan gondolkozó parasztok kiszolgáltatottá, reményvesztetté váltak. Az 1960-as teljes téeszesítésig csak néhány családi gazdaság volt képes a túlélésre. A kárpótlási törvények lehetőségével a helyben lakók közül később csak kevesen tudtak élni, és számos föld a spekulánsok kezébe került. Az sem segített a helyzeten, hogy az előző kormányok tőkés társaságokat helyzetbe hozó vidékpolitikát folytattak, és az alapanyag-termelő mezőgazdaság kialakításának kedveztek.

...és ma

Mára már sokan elköltöztek vidékről, a helyben maradtak közül pedig csak kevesen és kiegészítő tevékenységként foglalkoznak gazdálkodással. Az őstermelők, félig önellátó és egyéni gazdaságok teljes köre ma megközelítőleg 600 ezres. A családi gazdaságok létrehozása, számuk gyarapítása társadalmi igény és kormányzati szándék is egyben. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtható támogatások is kifejezetten a kis- és közepes családi gazdaságok körét célozzák. A kormány célja, hogy a mezőgazdaságban elinduljon egy minőségi szerkezetváltás, a családi gazdaságok dominanciájára épülő és a vidék gazdaságát, társadalmát ténylegesen erősítő európai mintára épülő mezőgazdasági modell valósuljon meg. A kormányzat arra törekszik, hogy a termőföldek mind nagyobb hányada a családi gazdaságok birtokába kerüljön. A cél érdekében az állami tulajdonban lévő Nemzeti Földalap területét újabb földvásárlásokkal, visszavásárlásokkal szeretné gyarapítani. A Nemzeti Vidékstratégia keretében pedig számos családi gazdaságot támogató programot indítanak.

Tanyaprogram

A Tanyafejlesztési Program a Nemzeti Vidékstratégia egyik kulcsfontosságú eleme, első induló programja. Kiemelt célja a tanyarendszer korszerű megújítása, valamint az ott élők helyzetének, gazdálkodásának támogatása. A 2011 őszén első alkalommal, kizárólag nemzeti forrásból meghirdetett 930 millió forintos keretösszegű Tanyafejlesztési Programból összesen 201 pályázó nyert állami támogatást. A pályázatokat a vidékfejlesztési tárca 3 hónap alatt, példaértékű gyorsasággal és új, egyszerűsített eljárással bonyolította le. A kormány és a Vidékfejlesztési Minisztérium határozott törekvése a program folytatása, a tanyai gazdálkodás hosszú távú fejlesztése. Ezt bizonyítja, hogy a költségvetés tervezetében az ideinél nagyobb összeg, 1,5 milliárd forint szerepel erre a célra.

Fiatal Gazda Pályázat

A pályázat célja a fiatal mezőgazdasági termelők gazdaságalapításának, valamint a birtokstruktúra átalakításának előmozdítása, a mezőgazdasági munkaerő korstruktúrájának javítása, a vidék népességmegtartó képességének növelése, valamint a mezőgazdasági tevékenység hosszú távú fenntartása. 2007 óta kétszer került kiírásra és hamarosan idén is elindítják a nagy érdeklődésre számot tartó pályázatot.

Demográfiai földprogram

A népesedési helyzet javítása, a generációváltás elősegítése és az elöregedő hazai gazdatársadalom utánpótlásának biztosítása érdekében tervezik elindítani a demográfiai földprogramot. A program keretében a Nemzeti Földalapból a termőföld tartós (25–50 éves) bérbe adásával és egyéb eszközökkel, örökölhető földbérleti jog keretében segítenek majd a fiatal, gazdálkodást vállaló pároknak. A támogatás feltétele, hogy a fiatal család vidéken települjön le, fenntartható módon gazdálkodjon és két vagy több gyermeket vállaljon.

Földhaszonbérleti program családi gazdaságoknak

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a helyi kis- és közepes családi gazdálkodók megerősítése céljából a kijelölt 65 ezer hektárból eddig 34 ezer hektárnyi földterületre hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat, amelyekre már több mint 3800 pályázat érkezett. Óriási a túljelentkezés, van ahol akár hét pályázó verseng ugyanazért a területért. A pályázható parcellák jelentős részéről már döntés született. Az eddig meghirdetett 34 ezer hektár átlagosan 15 hektáros területekből áll, és közel a fele 10-50 hektáros, 18 százaléka pedig 1-10 hektáros birtoktest. A fennmaradó 30 ezer hektár meghirdetésére várhatóan több lépcsőben kerül sor. A pályázóknak maradéktalanul be kell tartaniuk a természetvédelmi előírásokat és lakhelyük, illetve székhelyük nem lehet az érintett termőföld 20 kilométeres körzeténél távolabb. A jelentkezők sem az államtól, sem mástól nem tulajdonolhatnak és bérelhetnek 1200 hektárnál nagyobb területet. A szerződések 2019-ig szólnak. A haszonbérbe adás fontos feltétele az állattartás. A kormányváltás óta ez az egyik legfontosabb intézkedés, amely az állattenyésztési ágazatnak a gyakorlatban is segít.

Az első haszonbérleti szerződéseket a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő olyan területre kötötték, amelyet korábban a részben olasz tulajdonú Mariano Kft. jóval a piaci ár alatt bérelt. A kormány kiemelt feladata az eddigi haszonbérleti szerződések felülvizsgálata. Folyamatosan zajlik a további pályázatok előkészítése és közzététele, egészen addig, míg felszabaduló állami termőföldterület van az országban. A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet 145 fős stábja azon dolgozik, hogy Magyarország első, családi gazdaságok részére meghirdetett földhaszonbérleti programja sikeres legyen. ■

Társadalmi vita a földekről és a családi gazdaságokról

A Vidékfejlesztési Minisztérium felmérést készít a gazdálkodók által optimálisnak tartott birtokméretek nagyságáról. A kérdőív része annak a társadalmi párbeszédnek, amely a földekről és a családi gazdaságokról indult április 13-án, Gyomaendrődön. A kitöltött kérdőíveket elektronikus úton a birtokmeret@vm.gov.hu e-mail címre várják június 15-ig.

A Vidékfejlesztési Minisztérium a tervek szerint a nyári ülésszakra beterjeszti a földtörvénytervezetet. A készülő háttéranyagok az ujfoldtorveny.kormany.hu honlapon április 25-től, az oldal indulásától lesznek elérhetők.

A készülő törvények többek között meghatározzák a kis-, közép- és nagybirtok pontos fogalmát, mérettartományát, tisztázzák a gazdálkodási formákat, a családi gazdaság vagy például az őstermelő státusát. A földtörvény meg fogja akadályozni a spekulatív célú földszerzéseket, és rendezi majd a gazdátlan földek kérdését is.

További információ:
http://www.kormany.hu/hu/videkfejlesztesi-miniszterium/hirek/kerdoiv-a-birtokmeretek-optimalizalasahoz

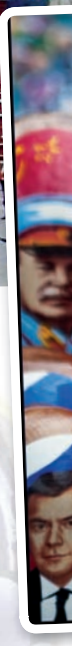

fotó: ET

Változások keleten

szöveg: Anton Bendarzsevszkij, a Kitekintő posztszovjet térség rovatának vezetője

Az elmúlt hónapok igen eseménydúsak voltak Oroszország számára. Minden a decemberi parlamenti választásokkal kezdődött, amelyeken a kormányzó hatalom nem tudta leplezni a választási csalásokat és visszaéléseket. Az elégedetlen tömegek ellepték az orosz nagyvárosok utcáit, amihez foghatót utoljára talán a 90-es évek elején lehetett látni az országban. Dmitrij Medvegyev egy sor beharangozott reformmal próbált reagálni a tiltakozásokra, ám miután Vlagyimir Putyint márciusban nagy fölénnyel újra államfőnek választották, a Kreml legszívesebben már kimentené magát az ígéretei alól.

A decemberi tüntetéshullám, amely végigsöpört Oroszországon minden bizonnyal a Kreml vezetőit is meglepte. A decemberi parlamenti választásoknak a legnagyobb eredménye így nem is a megválasztott parlament lett – amelynek a legitimitását az ellenzék nem ismeri el –, hanem egy új polgári ellenzék összeforródása. Ők már nem érték be az olajkonjunktúra és a putyini stabilitás alatt megindult általános életszínvonal-emelkedéssel, hanem többet akartak: demokratikus jogaik kiterjesztését, vagy legalább az érvényesítését.

Dmitrij Medvegyev leköszönő államfő, hogy elvegye az elégedetlenség élét, új reformokat jelentett be. A szokásos modernizációs és korrupció-visszaszorítási ígéretek mellett többek között arra is vállalkozott, hogy leegyszerűsíti a pártok regisztrációs szabályait, leviszi a választási küszöböt. Sőt, még az ellenzék egyik legfontosabb követelésének számító kormányzók egyenes választását is visszahozza, amelyet éppen Vlagyimir Putyin törölt el még elnöksége idején.

Medvegyev valóban elkezdte beváltani az ígéreteit. Április 3-án lépett életbe az új törvény, amely a módosított pártalapítási szabályokról rendelkezett. A jogszabály leglényegesebb eleme az alapításhoz szükséges létszám radikális csökkentése: a korábbi szükséges 40 ezer tag helyett 500 is elég egy párt életre hívásához. Más lényeges változtatások is történtek az új szabályozásban. Korábban szinte ellehetetlenítette a kisebb pártok működését a rendelkezés: ha Oroszország régióiban a szükségesnél alacsonyabbra esik a helyi tagok száma, a párt automatikusan felszámolásra kerül. Ezt a rendelkezést eltörölték. Az áprilisi módosítások óta eltelt két hétben 143 párt jelezte az Igazságügyi Minisztérium felé regisztrálási szándékát, ami világosan mutatja, hogy a reformra szükség volt. Oroszországban jelenleg hét regisztrált párt van (ebből négy tagja az orosz parlamentnek). Így

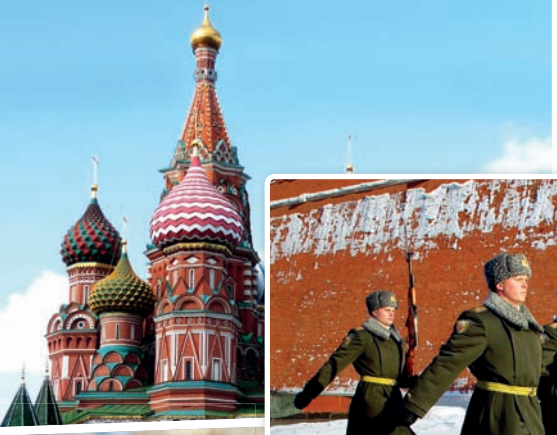

amennyiben elfogadnák az összes eddigi bejelentkezését, 150 párt gazdagítaná az orosz politikai palettát.

Problémásabb a helyzet azonban a másik reformtervezettel, a kormányzók egyenes választásának a visszahozásával. Az elemzők szerint maga Vlagyimir Putyin ragaszkodik a jelenlegi gyakorlathoz, amely szerint az államfő jelöli ki az orosz régiók vezetőit, ami kétségtelenül a központosítást erősíti. Medvegyev eredeti tervezetéhez képest a jelenlegi már több korlátozó tényezőt, ún. szűrőket tartalmaz. Kétséges az is, hogy ezzel mennyire teszi egyszerűvé a kormány által nem támogatott, ellenzéki jelöltek részvételét a régió választási küzdelmében. Az egyik ilyen szűrő önkormányzati: a kormányzójelöltnek az indulásához meg kell szereznie legalább a régió képviselői egytizedének az ajánlását. Másik beépítendő szűrő államfői lesz: a törvénytervezet szerint az elnök „konzultálhat" a jelöltet állító pártokkal, illetve magukkal a független jelöltekkel is.

Két lépés hátra

Valójában Medvegyev reformjai és a meghirdetett demokratikus ígéretek megvalósítása megállt, sőt, akár teljesen ellenkező irányba fordulhat. Ennek oka minden bizonnyal az, hogy Vlagyimir Putyin a március 4-ei elnökválasztáson fölényes győzelmet aratott: 63,6 százalékot szerzett a négy másik ellenfelével szemben. Az ellenzéki tüntetéseken résztvevők száma Putyin győzelme után jelentősen megcsappant. Így az azonnali politikai reformok szükségességének kényszerítő ereje is megszűnt. A már végrehajtott vagy folyamatban lévő medvegyevi reformok így inkább kozmetikai jellegűek. Sőt, akár még ronthatnak is az orosz ellenzék politikai esélyein. A már tárgyalt pártalapítási reform például bár megkönnyíti azok regisztrációját, de nem teszi lehetővé a pártok választási blokkokba való tömörülését. Így igencsak fennáll annak a lehetősége, hogy a kisebb pártok az ellenzék szavazatait aprózzák szét, továbbá nem lesz képes létrejönni és életben maradni egységes ellenzéki erő. Ehhez hasonlóan a kormányzók választásánál is meglesz a látszata a demokratikus reformoknak, a választás azonban továbbra is a hatalom szelekciójával fog történni, az elnök teljes körű ellenőrzése mellett.

Putyin május elején térhet vissza elnöki kabinetjébe, a Kreml falai közé. 2008-ban, népszerűsége csúcsán nem tette meg, hogy változtatva az orosz alkotmányon, sorban harmadszorra is megtartsa a hatalmat, négy év után azonban újra az elnöki széket foglalja el. Hatalma azonban immár nem négy, hanem hat évre szól, amelyet akár egy újabb hatéves ciklus követhet.

A tavaly szeptemberben bejelentettek szerint Medvegyev és Putyin helyet cserélnek: Putyin a Kremlbe megy, Medvegyev pedig miniszterelnökként az orosz kormány székhelyére, a Fehér Házba költözik. Az elmúlt években a tandem jól működött: az orosz polgárok nagy része az ezredforduló idején Putyinban kemény kezű, határozott politikust látott, aki a 90-es évek kaotikus időszakát követően biztonságot, stabilitást és nagyhatalmi felemelkedést hozhat Oroszország számára. Medvegyev viszont az értelmiség elvárásainak felelt meg. Modernizációs ígéreteivel, a modern eszközök használatával és hangoztatott demokratikus értékrendjével jó benyomást keltett külföldön is. Bár Medvegyev mint politikus gyakorlatilag politikai öngyilkosságot követett el a 2011. szeptemberi bejelentést követően, Putyin abban bízik, hogy a tandem jól működhet a helycserét követően is.

Medvegyev jó külpolitikai eredményeket ért el az elmúlt években, és a Nyugati országok számára kellemes partnernek bizonyult. Bár az alkotmány szerint az államfő az ország legfőbb képviselője a határain kívül, az ő joga a nemzetközi egyezmények szentesítése, a kormányhoz közel álló források szerint mostantól több szerepet kaphat a miniszterelnök a külpolitikai feladatokban. Az, hogy ez valóban így lesz-e, hamarosan kiderül. Ugyanis május közepén Chicagóban G8-as csúcsra kerül sor, júniusban Mexikóban pedig a G20-as országok találkoznak.

Nagyszabású tervek

Vlagyimir Putyinnak sok dolga lesz májusi beiktatását követően: elnöki programjában igen nagyvonalú ígéreteket tett, és a gazdasági szakemberek számításai szerint, ha a következő hat évben például csak a szociális ígéreteit váltja be, úgy az 5,1 ezer milliárd rubelbe, vagyis valamivel több mint 38 ezer milliárd forintba kerülhet az orosz költségvetésnek. Hasonlóan nagyszabásúnak ígérkezik a katonai reform is, amelyet még Medvegyev elnöksége idején indítottak el. Persze a jelenlegi olajárak szárnyalását elnézve mindez könnyen sikerülhet neki. Az elkövetkező időszak akár több hasonlóságot mutathat a szovjet periódus egy nevezetes korszakával – a brezsnyevi érával. Minden azon múlik, hogy a harmadik elnökségét betöltő Vlagyimir Putyin mennyire képes újat hozni, és nem bújik a stabilitás álcája mögé, miközben sem gazdaságilag, sem politikailag nem történik igazi modernizáció. Sok múlik majd a decemberben létrejött és összeforrott orosz polgári ellenzéken, menynyire tudja képviselni majd a jogait és egységben harcolni értük a hatalommal. Mindenesetre Leonyid Brezsnyev 18 évig volt hatalmon, de Putyin még a legendás főtitkárt is túlszárnyalhatja: előző nyolc, és következő (alkotmányilag) lehetséges 12 évével ő lehet hazája modern történetének egyik leghosszabb ideig kormányzó politikusa. ■

Történelmi csúcson a kínai–magyar kapcsolatok

szöveg: Vida Sándor, fotó: MTI

Huszonnégy évnyi szünet után, immár második alkalommal utazott magas rangú kínai delegáció hazánkba. Li Ko-Csiang kínai miniszterelnök-helyettes kétnapos látogatása során tárgyalt Orbán Viktor miniszterelnökkel és Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettessel is. A vizit második napján hét egyezmény aláírására került sor.

A magyar és a kínai nép közötti több mint hatvanéves baráti kapcsolat fokozatosan szorosabbra fűződik, hiszen tavaly június végén Ven Csia-pao kínai miniszterelnök vizitjét követően április 30. és május 1. között kétnapos látogatást tett hazánkba Li Ko-csiang miniszterelnök-helyettes. Az utóbbi években sűrűsödő magas szintű vezetői látogatások eredményeként egyre erősödik a kölcsönös politikai bizalom, biztos léptekkel halad előre a gyakorlati együttműködés a gazdaság és a kereskedelem területén, valamint virágzásnak indultak a kulturális cserekapcsolatok is – hangsúlyozta a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren tartott üdvözlőbeszédében a kínai politikus. Li Ko-Csiang először Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettessel tárgyalt. Navracsics szerint *„a kínai felső vezetés fokozottan érdeklődik Magyarország iránt”,* melyet az is mutat, hogy a kínai delegáció európai körútja során csupán három fővárost, Brüsszelt, Moszkvát és Budapestet kereste fel. A találkozó fő témája a pekingi magyar intézet és a budapesti kínai intézet létrehozása volt. Bár ennek előkészítésében az ázsiai fél előrébb tart, gazdasági lehetőségeihez mérten hazánk is igyekszik minél hamarabb megnyitni a központot – fejtette ki Navracsics Tibor. A két fél további fontos kérdésekről is egyeztetett, így a tudomány és technológiák területén lehetséges együttműködésekről és tapasztalatcseréről, továbbá a korrupció elleni küzdelemről a közigazgatásban. A KIM és a kínai delegáció megbeszélésének fő célja a *„kommunikáció megteremtése a két rendszer között”,* ugyanis a két ország kultúrája az intézményépítésben és -működtetésben igen eltérő.

A tanácskozás után a kínai miniszterelnök-helyettest az államfői jogokat jelenleg gyakorló Kövér László fogadta a Sándor-palotában. A mintegy félórás találkozón a házelnök hangsúlyozta, hogy bár Kína hazánk legnagyobb kereskedelmi partnere Ázsiában, a kormány erősíteni szeretné a keleti országba irányuló kivitelt, amelyre jó alapot nyújtanak a kiváló minőségű magyar élelmiszerek.

A kétnapos látogatás keretében egy üzleti fórumot is rendeztek, melyen több mint 300 üzletember vett részt. Köztük a vendég delegációval érkező mintegy 200 kínai és számos magyar vállalkozó.

Nyitás a Föld legnépesebb országa felé

Magyarország számára Kína stratégiai jelentőségű partner. A jó politikai kapcsolatok szilárd alapokat teremtettek az üzleti összeköttetések fejlesztéséhez. Magyarország vonzó befektetési célpont az ázsiai ország számára, már most közel ötezer kínai cég működik hazánkban. A jó üzleti kapcsolatokat mutatják a magyar kereskedelmi forgalmi adatok is, amelyek szerint az elmúlt évben 7,8 milliárd dollár értékű áru és szolgáltatás cserélt gazdát, míg a kínai befektetések Magyarországon 2,5 milliárd dollár körül mozognak.

Orbán Viktor miniszterelnök május 1-jén találkozott Li Ko-Csianggal, amelyet követően hét egyezmény aláírására került sor a jelenlétükben. Elsőként Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter és a Kínai Fejlesztési Bank alelnöke írt alá megállapodást egymilliárd euró értékű fejlesztési hitelkeret tervezett felhasználásáról. Írásos egyetértés született a távközlési hálózati berendezéseket gyártó Huawei magyarországi logisztikai központjával, a ZTE kínai telekommunikációs cég európai, regionális hálózatkezelő centrumának létrehozásával, a fővárost a Liszt Ferenc reptérrel összekötő gyorsvasúttal, a kis- és középvállalkozások közötti együttműködés fejlesztésének elősegítésével, valamint a magyar–kínai tudományos és technológiai központ létrehozásával kapcsolatban is ■

Kárpát-medencében, magyarul

Lezárult a 2012-es **Szülőföldön magyarul** pályázat

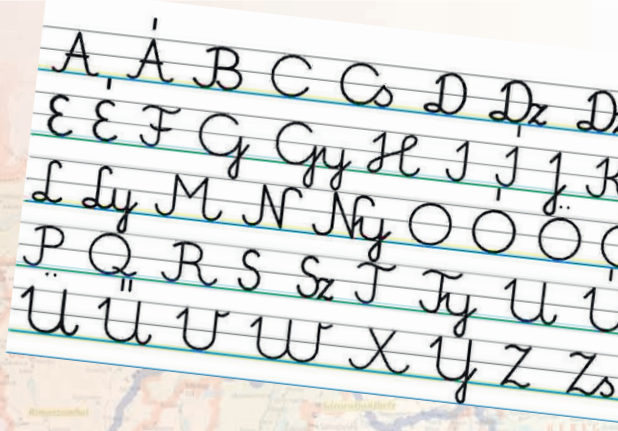

szöveg: Tóth Nándor Tamás, fotó: Selye János Gimnázium

A Bethlen Gábor Alap idén is meghirdette a Szülőföldön Magyarul című pályázatot, amelynek célja a külhoni magyar nyelvű oktatás támogatása. A hagyományosan nagy érdeklődést kiváltó pályázatok lebonyolításában a külhoni magyar pedagógus szervezetek a partnerek. Az április 30-án lezárt pályázat adatainak feldolgozását már meg is kezdték.

A *„nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-, illetve hallgatói támogatásra”* – ahogyan a pályázat szövegében nevezik – az óvodai képzésben résztvevő, illetve általános és középiskolás tanulók, valamint felsőfokú tanulmányaikat folytatók pályázhatnak, akik egy akkreditált iskolában tanulmányaikat magyar nyelven folytatják. Rajtuk kívül azok is jelentkezhetnek, akik csak fakultatívan, a rendes tanórák mellett részesülnek magyar nyelvoktatásban, mert a lakóhelyükön vagy napi bejárással elérhető távolságon belül nem működik magyar nyelvű iskola, magyar nyelvű tagozat. *„Körülbelül 250 ezer kedvezményezett tartozik ebbe a körbe”* – árulta el lapunknak Papp-Váry Borbála, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. kommunikációs vezérigazgató-helyettese. Hozzátette, a támogatást mindenki megkapja, aki a pályázati kiírásnak megfelel, és időben le tudja adni a pályázatot, egyetlen feltétel a magyarórák rendszeres látogatása. A határon túli kedvezményezetti kör számára adható oktatási-nevelési támogatás egyszeri, 20 ezer forintnak megfelelő összeg, amely kiegészülhet egy 2400 forint értékű tankönyv- és taneszköz-támogatással, emellett az egyetemi vagy főiskolai tanulmányaikat magyar nyelven folytató külhoni hallgatókat is támogatják 2800 forinttal.

A Bethlen Gábor Alap a tavalyi évben kiterjesztette a támogatásban részesülők körét az óvodásokra is. *„Nagyon fontos a gyerekek korai nevelésében az anyanyelven való oktatás”* – hangsúlyozta a vezérigazgató-helyettes, majd kifejtette, amennyiben egy gyermek nem magyar nyelvű oktatási intézményben kezdi tanulmányait, akkor számára egyre kevesebb az esély, hogy az általános, a közép- vagy felsőfokú tanulmányait magyarul folytassa – ez az ún. tölcsér-effektus. Ezt felismerve, a 2012-es év a nemzetpolitikában a Külhoni Magyar Óvodák Éve lett. Szerencsére a magyar nyelvű oktatási intézmények általában jó eredményekkel büszkélkedhetnek, többségükben értékes tanórán kívüli foglalkozásokat is biztosítanak. Papp-Váry Borbála szerint előfordul olyan helyzet is, bár sajnos erre még kevés a példa, hogy a többségi társadalomból is inkább magyar nyelvű óvodába íratják be a gyerekeket, mert ott kevesebben vannak, több figyelemben részesülnek.

A pályázattal Magyarország elősegíti, hogy a külhoni nemzettársaink a szülőföldjükön megmaradhassanak magyarnak. A legtöbb pályázat a legnagyobb magyarlakta területről, Erdélyből érkezett, ezt a Felvidék, a Vajdaság és Kárpátalja követi. A pályázatok lebonyolítását külön szervezetek végzik, akikkel a Bethlen Gábor Alap évek óta kapcsolatban áll. Az elbírálást lebonyolító szervezetek – például a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége – végzik, a kifizetések beindítása tehát összetett folyamat. Tavaly óta az adminisztratív terhek csökkentése érdekében a támogatásban részesülők az OTP Bankon keresztül, bankszámlára kapják meg az összeget. A BGA Zrt. az OTP Bankkal együttműködve minden érintett számára biztosította az ingyenes számlanyitás és támogatás felvétel lehetőségét. *„Mivel a tavalyi évben átestünk az összes gyermekbetegségen, reményeink szerint az idén nagyon gyors és egyszerű lesz a támogatások felvétele”* – vélekedett Papp-Váry Borbála. Az anyagi hozzájárulást várhatóan az ősszel folyósítja az alapkezelő. ■

Egységes magyar kultúrdiplomácia országokra szabva

szöveg: Nagy Ágnes, fotó: Szigeti Tamás

A Balassi Intézet a nemzet- és országkép alakításért felelős intézmények központjaként ellátja a határon túli magyar kultúra itthoni és az egyetemes magyar kultúra külföldi képviseletét. Miközben az ország jó hírét viszi és népszerűsíti a nagyvilágban, elősegíti a határainkon túl meglévő magyar hagyományok és kultúra megismertetését Magyarországon. Az intézet működéséről Hatos Pál főigazgatóval beszélgettünk.

» *Két éve tölti be a Balassi Intézet főigazgatói posztját. Ön dolgozta ki az új működési koncepciót, amikor az intézet felügyeletét a kulturális tárcától a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium vette át. Mennyiben változott az intézet feladatköre?*

Hatos Pál Két stratégiai célt fogalmaztunk meg, az első a magyarság identitásának, önképének pozitív viszonyulási pontok mentén való átgondolása, hiszen csak egészséges tartással és önérzettel szerezhetünk barátokat a világban. A második pedig az országkép egységes képviseletének fontossága, amit mi Balassi szép és ismert verssorának parafrázisával fogalmaztunk meg: a magyarság jó hírének eljuttatása a nemzetek közösségéhez. A Balassi Intézet az első Orbán-kormány idején, 2002-ben a nemzetközi hungarológiai képzés intézményeinek integrációjával jött létre, majd 2007-ben a Magyar Ösztöndíj Bizottság, a Márton Áron Szakkollégium, illetve a külföldi magyar intézetek hálózatának feladatköreit is átvette. A valódi egység azonban a formális integrációval nem jött létre. Az elmúlt két év alatt sikerült szervezetileg, gazdálkodásilag és feladatköreit tekintve is összehangolni az intézet tevékenységét.

» *Milyen eszközök állnak rendelkezésére e cél megvalósítása érdekében?*

H. P. Az egységes üzenet és logó mellé elkészítettük a tizenhárom nyelven elérhető internetes portált, amely a négy kontinens tizenkilenc országában székhellyel rendelkező intézethálózatot a digitális térképen is egyértelműen és könnyen azonosíthatóan helyezi el.

A külföldi magyar intézeteknél legfontosabb a hálózatban való gondolkodás, a magyar kulturális diplomácia összehangolt képviselete regionális részstratégiák mentén (atlanti tengely, klasszikus európai képviselet, közép-európai jelenlét, ázsiai nyitás). Ösztöndíjas kapcsolataink ötven országgal vannak, s évente több mint ezer hallgató, kutató projektjét támogatja. Pályázati rendszerünk a hungarológia legfontosabb támasza a nagyvilágban. A Balassi Intézet koordinálja tizenkilenc ország majd negyven egyetemén folyó magyarságtudományi kutatásokat. Módszertani kurzusaink, elektronikus és nyomtatott tankönyveink is szintén fontos eszközök. Idén – köszönhetően annak, hogy az NKA kiemelt partnere lettünk, minden eddiginél nagyobb forrás áll rendelkezésre a magyar irodalom külföldi könyvvásárokon való megjelenítésére, amit ki is használunk.

» *Kihez szól elsősorban a Balassi Intézet: a nagyvilág szétszóródott magyarjaihoz vagy a külföld közönségéhez?*

H. P. Ezen a régi dilemmán túl kell lépni. A helyi magyar közösségek, a magyar származású, többes identitású polgárok hídként szolgálnak az adott nemzeti térben lévő kulturális fórumok számára. Ezért tölt be fontos szerepet a magyarságismereti képzésünk, amely az európai, ausztrál és amerikai kontinensekről ideérkező másod-harmadgenerációs, magyarul már csak családi körben beszélő fiataloknak ad lehetőséget arra, hogy egy évet ösztöndíjjal intézetünkben töltsenek. S miközben sok mindent megtudnak a magyar történelemről és társadalomról – megtapasztalják, hogy milyen, amikor anyanyelvük nemcsak a mindennapi természetes érintkezés eszköze, de egyben egymás között is lingua franca, a közös nyelv. Most szervezzük meg egykori diákjaink globális alumnus szervezetét. S egy új programot is indítottunk a KIM támogatásával, az amerikai magyar szervezetek bevonásával ReConnect Hungary néven. Ezzel a kezdeményezéssel azokat igyekszünk elérni, akik a magyar nyelvet már nem beszélik, de szeretnének kapcsolatot felmenőik egykori otthonával, szeretnének itt gyakornokként dolgozni, üzleti, tanulmányi és munkakapcsolatokat létesíteni.

» *A Forum Hungaricum program célja ágazati megközelítéseken túlmutató koncepcióban összefogni és fejleszteni a magyar*

Hatos Pál

Könyv || Móricz Zsigmond: *Pillangó*

Zene || Joseph Haydn: *Krisztus utolsó hét szava a kereszten*

Film || John Cassavetes: *Egy hatás alatt álló nő*
Andrej Tarkovszkij: *Áldozathozatal*

Hobbi || természetjárás

nemzeti identitás elválaszthatatlan részét képező, sajátosan hazai termékek, intézmények, szolgáltatások, kifejezőeszközök összességét. Ennek tükrében, a Forum Hungaricum részeként hogyan határozná meg a Balassi Intézet küldetését?

H. P. A Forum Hungaricum kezdeményezés újfajta megközelítése a magyar kulturális örökség tematikájának. Gondolati alapvetése arra épül, hogy a kultúra dinamikája a nemzeti identitással természetes szintézist alkot, amelynek gazdaságilag is fontos eredményei lehetnek. Elég, ha a párizsi divatra vagy a német autógyártásra gondolunk, amelyek elsősorban gazdasági jellegű tevékenységek, mégis fontos kulturális üzeneteket hordoznak a divat és az elegancia francia felfogásáról vagy a német precizitásról. Ezért fontos a kultúra intézményi, illetve ágazati megközelítésén való túllépés, hiszen az nem csak színház- és múzeumlátogatásainkra szorítkozik. Idetartozik téralakításunk, viseletünk vagy éppen emberi létezésünk olyan alaptevékenysége, mint az étkezés. Ezért kell a magyar gasztronómiára, borra és divathagyományra is kulturális jelenségként tekinteni, s így értelmezve tudatosan támogatni. A Forum Hungaricum elgondolásában a fórum szó a nyitottságot jelzi, Budapesten, a Kárpát-medence vidékein, illetve – intézeteink révén – szerte a nagyvilágban. Hamvas Béla találó metaforájában, a magyarság „öt géniusza" révén kapcsolódik tágabb európai, mediterrán és keleti kultúrkörökhöz. A magyar hagyományokban Észak komolysága, Dél derűje, Kelet nagy távlatai, a Nyugat kulturális intenzitása, s Erdélyen keresztül a bizánci kultúrkör egyaránt jelen van tájanként különbözőképpen. Ez a sűrű szövésű háló mindenfelé találkozási lehetőségek sokaságát jelzi a szomszéd népek kultúrái felé, egyben természetes bázisa egy offenzív kulturális diplomáciai attitűdnek.

» ***A Balassi Intézet vezetőjeként hogyan látja Magyarország külföldi megítélését?***

H. P. Egyetlen állam sem riad vissza attól, hogy a kulturális identitását saját érdekei szolgálatába állítsa, hozzákapcsolva azokat az üzeneteket, amelyek egyébként is fakadnak egy kiváló zeneműből vagy színházi előadásból. Úgy érzem az EU-elnökség kulturális programjainak sikere visszaigazolta várakozásainkat, s az EUNIC-ban (az EU-tagállamok kulturális intézeteinek szövetségében) való aktív és eredményes részvételünk is azt erősíti: a Balassi Intézet tevékenysége az egységes magyar külpolitika fontos érdekérvényesítője. A kulturális diplomáciában az elmúlt másfél év sajtóviharai nem érződnek, s ez jól mutatja, erős nemzeti érdek is fűződik ahhoz, hogy intézeteink akadálytalanul elláthassák feladataikat. Azt is érezzük, külföld irányából erős az igény arra, hogy megmutassuk a pozitív viszonyulási pontok mentén megfogalmazott értékeinket. Ha az ember barátkozik, akkor természetesen felméri, hogy barátja mire nyitott, melyek azok a közös témák, amelyek révén kialakítható egy tartós párbeszéd keretrendszere. Mi a Közép-Európa gondolatának, a Duna-táji népek közös történeti múltjának és hasonló kulturális törekvéseinek is hordozói szeretnénk lenni, ezt sorsközösségben látva igyekszünk bemutatni. A kulturális diplomácia igazából ebben az összefüggésrendszerben érhet el jelentős eredményeket.

» ***Mindig kiállt a felsőoktatás modernizációja és nemzetköziesítése mellett, a Balassi Intézet igazgatójaként miként tud részt vállalni ebben a feladatban határainkon innen és túl?***

H. P. Nagyon fontos, most induló új feladatunk a magyar felsőoktatás nemzetköziesítése, amelyen Kis Norbert felsőoktatásért felelős államtitkárral, illetve a Tempus Közalapítvánnyal közösen dolgozunk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez tartozó pályázat keretében. Ennek kettős célja van: egyrészt a kifelé irányuló részképzéses mobilitást megnövelve szeretnénk elérni, hogy a főiskolára, egyetemre járó magyar fiatalok minél nagyobb része kerüljön ki tanulmányai alatt legalább egy fél évre külföldre, lássa kívülről Magyarországot, szerezzen magabiztosságot az idegen nyelven való kommunikációban, és hozza haza, ami jó. Másrészt cél a magyar felsőoktatás versenyképességének biztosítása, minél több külföldi egyetemistát vonzva kiváló hírű, de jelenleg kihasználatlan kapacitással működő műszaki, természettudományos és agrárképzéseinkre. A magyar felsőoktatás egységes országmarketingjében is részt veszünk, támaszkodva az intézet hálózatára, arra a tényre, hogy a Balassi Intézet – és jogelődjei – idestova hatvan éve fogad külföldi hallgatókat.

» ***Hogyan készülnek a külföldi magyar intézetek igazgatói találkozójára, milyen aktuális ügyek lesznek terítéken?***

H. P. Két fontos programunk is lesz a nyáron. Az egyik egy kiállítás, amely a Collegium Hungaricumok 1927-es megalakításának 85. évfordulóján a klebelsbergi kultúrpolitika egyik legmaradandóbb alkotásáról emlékezik meg. A másik program a világban működő hétvégi magyar iskolák első világtalálkozója, amelyen öt kontinens száz pedagógusa, közösség- és iskolaszervezője vesz majd részt. Nagyrészt az ő lelkesedésük, áldozatos munkájuk révén tanulják nyelvünket szerte a világban. Nekik szeretnénk módszertani, szakmai, didaktikai segítséget adni ez alatt az egy hét alatt, illetve olyan találkozási lehetőséget teremteni az anyaországban, ahol – eddig példátlan módon – megismerkedhet és tapasztalatot cserélhet egy ausztráliai vagy dél-amerikai magyar iskola pedagógusa egy németországi, ausztriai kollégával. ■

Miénk a magyar nyelv!

szöveg: Tóth Nándor Tamás, illusztráció: Gyöngyösi Adrienn

A magyar nyelv elsajátítása mindenki számára hatalmas kihívás, különösen, ha második nyelvként kell megtanulni. A hazától távol élő magyar diaszpórában azonban számtalan család a nehézségek ellenére szeretné, ha a gyerekek igenis tudnák, ki Ady és Mátyás király, tudnának beszélgetni a nagypapával, ismernék őseik nyelvét. A Balassi Intézet által kiadott Miénk a vár! című füzet a magyart származásnyelvként tanító tanárok munkájában segít azért, hogy a hazához való tartozás érzését leginkább megtestesítő nyelvi kötődés az országtól távol élő nemzettársaink számára is megvalósulhasson.

„Mit gondolsz, kik köszönnek így egymásnak?” – ez az első feladat kérdése a Gordos Katalin és Varga Virág által írt *Miénk a vár!* című munkafüzetben, a Balassi Intézet egyik legújabb kiadványában. Az idegen nyelvi környezetben élő, magyar származású, de nem magyar anyanyelvű gyermekeknek szóló füzet a diaszpórában zajló hétvégi magyar nyelvoktatáshoz készült, amely általában önkéntes módon zajlik mind a gyermekek, mind a tanárok részéről. A hétvégi iskolákban a sokszor nem is pedagógiai végzettségű, de magyarul jól tudó tanárok a tananyagot maguk állítják össze. *„Eddig kifejezetten az ilyen iskolákra szabottan nem készült tananyag, a Balassi-füzet az első”* – árulta el lapunknak Maróti Orsolya, a munkafüzet szerkesztője.

Az intézeteivel, szakdiplomatáival 19 országban jelen levő, a magyar nyelvet és kultúrát megtestesítő Balassi Intézet budapesti központjában – jogelődei révén – ötvenöt éve folyik magyar mint idegennyelv-, illetve származásnyelv-oktatás. A hosszú évek óta a Balassi Intézet oktatójaként, tagozatvezetőként dolgozó szerkesztő az elmúlt években különböző továbbképzéseket tartott a hétvégi iskolák oktatóinak a világ számtalan pontján, Németországtól az Egyesült Államokig. A továbbképzések alatt a nyelvi feladatok készítésére is megtanítják a helyi nyelvtanárokat, *„de emellett kész tananyagokkal is akartuk segíteni őket”* – ismerteti a kiadvány létrejöttének körülményeit Maróti Orsolya. A fővárosi Balassi Intézetben évente 14 ezer magyar nyelvórát tartanak külföldiek, magyarul nem beszélő felnőttek számára. A tanárok szakmai hátterük és tapasztalatuk alapján döntenek arról, hogyan lehet már a gyerekkori oktatás során megelőzni bizonyos tipikus hibákat. A nyelvtanfolyamokon a szerzőknek lehetőségük adódott az új munkafüzet feladatainak kipróbálására is. A szerkesztő szerint rengeteg tapasztalat gyűlt össze az évek folyamán, amelyeket mind felhasználták a munkafüzet létrehozásakor.

A tananyag írói abból indultak ki, hogy a magyart származásnyelvként használó gyermekekhez egészen másképp kell hozzáállni. Életkor alapján nem is lehet megkülönböztetni a gyermekeket, előfordulhat, hogy egy hétéves azonos nyelvi szinten van egy tizennégy évessel. Gyakori probléma a szűk szókincs, egy hosszabb magyar szöveg esetében már előfordulhat, hogy a túl sok ismeretlen szó miatt feladják az olvasást a gyerekek. Maróti Orsolya szerint az is fontos volt, hogy az élő nyelvhasználatot tükröző, mai magyar mondatokat tartalmazzon a füzet. Hozzátette, tipikus probléma a helyesírás, aminek egyik oka lehet, hogy az idegen nyelvi közegben módosul a gyerekek kiejtése, így nem tudják hallás alapján kikövetkeztetni a helyesírásképet.

A módszertani és a tantárgyi háttérismeretek segítségével sikerült egy olyan anyagot létrehozni, ami mind a tanároknak, mind a gyermekeknek, rajtuk keresztül pedig a szülőknek is segítség – értékelte az eredményt a kiadvány szerkesztője. Ez azért

is fontos, mert *„mindenképpen meg kell tartani az önkéntes munkát végző tanárt és a szülőt is a hétvégi iskolák számára, mert ha túlterheltek, nagyobb az esélye, hogy feladják áldozatos munkájukat."*

A *Miénk a vár!* munkafüzet hivatalos bemutatója március 28-án volt. Ez még csak az első kiadvány, a készítők azonban egy egész sorozatot terveznek, amely ún. zöld és piros jelzésű füzetekből áll majd – tájékoztatott Maróti Orsolya. A zöld füzetek azokhoz szólnak, akik otthon magyarul (is) beszélnek, ez azonban nem azt jelenti, hogy tökéletesen tudnának a gyerekek magyarul, inkább fejlett nyelvi kommunikációról beszélhetünk. Számukra leginkább a szókincsfejlesztésre, helyes kiejtésre és a helyesírásra kell helyezni a hangsúlyt. A füzeteket kilenc leckére osztották, amelyek egyenként öt oldalasak, tehát összesen hatvan oldalas az egész tananyag. A szerkesztő szerint azért is fontos a füzet rövidsége, hogy a gyerekek a kéthetente vagy csak négyhetente tartott foglalkozások közepette is érezzék, lezártak egy fejezetet, befejeztek egy tananyagot.

Bár a kiadványok nem épülnek egymásra, annak érdekében, hogy külön-külön is használhatók legyenek, egyfajta logikai ív felfedezhető a témákban. Mindegyik kiadványban egy kisfiú – Balassi után szabadon –, Bálint áll a történet középpontjában, de gyakran felbukkan barátja, Emese is. Bálint – bár nincs kimondva – nem Magyarországon él. A *Miénk a vár!* történetében egy magyarországi meghívót kap álmában, és sikerül rávennie a szüleit, hogy tényleg elutazzanak Budára. Majd a nyolc fejezeten átívelő történetben eljutnak Visegrádra, Esztergomba és Egerbe. A szerkesztő elmondta, az utolsó lecke egy várjáték, amely a feladatközpontú nyelvoktatás mintapéldája, ami kisgyermekek esetében nagyon jól illeszthető az oktatási folyamatba. A következő kiadvány *Ünnepeljünk együtt!* címmel nyárra várható, és a magyar ünnepeket, népszokásokat, történelmi hagyományokat mutatja be a gyermekek által élvezhető formában.

A kiadvány nyelvezete nyelvtanilag egyszerű, a szókincsébe viszont beillesztettek egy-két szakszót, nemzetközi szót, vagy olyan összetett szót (pl. székhely), amelynek tagjai könnyen felismerhetők. Az írók tudatosan kerülték a bonyolult mondatszerkezetet a füzetben. Nagy hangsúlyt fektettek hazánk történelmének bemutatására, hiszen ez a magyar műveltség része, ami például a tengerentúlról nézve egyben európai műveltséget jelent. Az alkotók azokra a talán aprónak tűnő részletekre is gondoltak, amelyekre a diaszpórában élő gyermekeknek a hétköznapokban is szükségük lehet egy magyarországi látogatás során. *„Megismertetjük a gyerekekkel az udvarias kérésfajtákat, mert ezzel sokszor akad gondjuk. Ilyenkor a felnőttek szemében udvariatlannak tűnnek, pedig ez csak arra utal, még nem foglalkoztak ezzel a kérdéssel"* – mondott egy példát Maróti Orsolya.

A piros füzetek már a magyarul kevéssé beszélő, a konyhanyelvet sem ismerő gyerekeknek szólnak, akik hiányos szókincsük mellett azért sok kifejezést, szófordulatot ismernek, tehát nem teljesen kezdők. Egy olyan családot képzeljünk el, amelyben mondjuk a nagyszülők – tipikusan a nagypapa – magyarok, és a szülők számára fontos a szülőföld hagyományainak ápolása. Az unokák már hallottak magyar szót a nagyszülőktől, esetleg egész történeteket, alapvetően azonban az alapoktól kell elsajátítaniuk a nyelvet. Az első piros füzet a *Kalandtúra Magyarországon* munkacímet kapta, és az írók már megkezdték a kidolgozást. A kiadvány segítségével a magyar táj különböző részeit – Balaton körüli biciklitúra, barlangcsónakázás – járják be a gyermekek, de közben megmaradnak a történelmi, művelődéstörténeti részek is.

Nehéz dolguk volt a készítőknek, mert a hétvégi iskolákban minden részlet fontos lehet. Ha a szülőknek nem nyeri el valami a tetszését, akkor egyszerűen nem viszik többé a gyermeket. A kiadvány éppen ezért füzetjellegű, hogy az esetleges változtatásokat könnyen és gyorsan át tudják vezetni. A szerkesztő és az írók várják a visszajelzéseket, a konstruktív kritikákat, de egyelőre mindenkitől támogatást kapnak. A tanárok és a szülők egyaránt azt hangsúlyozzák, az ilyen típusú segítségre van a legnagyobb szükség. ■

Bővebben... az Európai Unió!

szöveg: Tóth Nándor Tamás, fotó: Európai Bizottság

Jövőre csatlakozik Horvátország, ezzel hat és fél év után újra bővül az Európai Unió. Lélektanilag nagyon fontos lépés ez az integráció történetében: a válság időszakában is van jövőképe a kontinensnek. Egy erősebb, szorosabb, egységesebb Európa. Cikkünkben az Európai Unió kapujában sorban álló államok helyzetét vesszük szemügyre, amelyhez Ódor Bálinttól, a Külügyminisztérium európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkárától kaptunk segítséget.

Míg Horvátországban még javában készülnek a csatlakozásra, hazánkban egyre halványul a bonyolult folyamat emléke: az a hosszú időszak, amíg Magyarország eljutott a csatlakozási kérelem benyújtásától a tagállamiságig. Európában most öt tagjelölt állam halad ezen a rögös úton: Izland, Törökország, Macedónia, Szerbia és Montenegró. Az út mindegyik ország számára különböző. Van, ahol már egészen egyenes, csak az út szélén kell apróbb javításokat végrehajtani; másutt eltérő szabályok szerint építették meg, kérdéses, át lehet-e egyáltalán alakítani az európai hagyományoknak megfelelően; megint máshol kátyúk és úthibák szabdalják az utat, és sok idő, mire mindet sikerül befoltozni. Végighaladni rajta azonban legalább olyan fontos, mint megérkezni a célba. Látni kell azt is, hogy az Európai Unió nem egy statikus szervezet, folyamatosan mozgásban van, az integráció alapvető jellemzője az állandó mélyülés. *„Az az Európai Unió, amihez mi csatlakoztunk 2004-ben, már nem az az EU, ami ma létezik”* – hozott példát Ódor Bálint, a Külügyminisztérium európai uniós ügyekért felelős helyettes államtitkára. Ugyanígy, a csatlakozási tárgyalások egy hosszabb időszakot ölelnek fel, a folyamat során a tagállamiságra vágyó országok demokratikusabbá válnak, jogrendszerük az európai értékekhez közeledik, kiteljesedik a piacgazdaság.

Jogos kérdések

Az Európai Unió egy rendkívül komplex szervezet, ahol a tagállamok fokozottan egymásra utaltak a nyitott piacok, a belső határok átjárhatósága, az egységesedő jogi normák miatt. Az euróválság részben ennek köszönhető, éppen ezért nem véletlen, hogy az EU intézményei komoly követelményeket támasztanak a csatlakozni vágyó országok számára. A szigorú kritériumrendszer ellenére az integráció egy nyitott szervezet. Az Európai Unióról szóló szerződés szerint bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja az Unió értékeit, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot, valamint az alapvető emberi jogokat – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait –, és elkötelezett azok érvényesítése mellett. A csatlakozási kérelmet a Tanácsnak kell benyújtani, amely a Bizottsággal történő konzultációt követően és az Európai Parlament jóváhagyásával egyhangúan dönt a tagfelvétel mellett. A tényleges tárgyalások megkezdése előtt a jelentkezőnek meg kell felelnie – a kelet-európai államok jelentkezésekor kialakított – koppenhágai kritériumok-

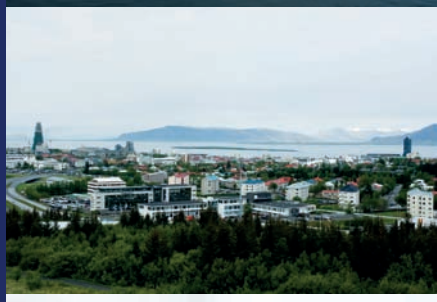

nak, amelyek a fentiekben ismertetett értékeket foglalják össze, kiegészítve a piacgazdaság kritériumaival. A csatlakozási megállapodást aztán minden tagállam parlamentjének ratifikálnia kell.

Egy hosszú és bonyolult folyamatról van tehát szó. Azonban ha ez szükséges ahhoz, hogy tényleg egyhangú, konszenzussal elfogadott döntés szülessen – vagyis a többség senkire ne kényszerítse rá az akaratát –, indokolható a körülményesség. A csatlakozásra váró országoknak ezt tiszteletben kell tartania. Emlékeztetőül: Magyarország 1994. április 1-jén nyújtotta be csatlakozási kérelmét, tehát több tíz évnek kellett eltelnie a tagállamiságig. Sőt, bizonyos mentességek (szakszóval: derogációk) révén a teljes jogi csatlakozásunk csak 2014 után történik meg. A tárgyalások várható hossza valójában döntő részben a tagjelöltön múlik. Amennyiben megjelenik a politikai szándék, illetve a tárgyalásokon rendkívül rugalmas álláspontot képvisel a jelölt, akár egy-két év alatt is befejeződhet a procedúra. Ez döntő részben attól függ, mennyiben „európai" az adott ország, milyen mértékű az azonosság az Európai Unió rendszerével – Finnország, Ausztria és Svédország csatlakozása a kilencvenes évek elején gyorsan és rendezetten ment. Legtöbb esetben a gazdaság, a jogrendszer vagy az egyes szektorok átalakítása nyilvánvalóan bonyolult, lassabb átmenetet igénylő folyamat, ezért a tárgyalások elhúzódására érdemes számítani. Egy vizsgálati időszak alatt feltárják a jogi különbségeket, majd megnyitják az egyes fejezeteket, de csak abban az esetben, ha elegendő közös kapcsolódási ponttal rendelkezik a két fél. Ebben az időszakban a tagjelölt állam feladata meggyőzni az Európai Uniót arról, hogy a jogi és adminisztrációs kapacitása megfelelő az európai közösségi jog (az ún. acquis) átvételére és végrehajtására. Egy fejezet lezárása a felek közti megegyezést testesíti meg, amennyiben pedig ez minden fejezetre kiterjed, aláírják a csatlakozási szerződést. A ratifikációkat követően (az egyes tagállamok és az európai intézmények részéről) a jelölt az Európai Unió tagjává válik.

Skandináv habitus

A jelenleg csatlakozásra váró államok közül Izland adta be legkésőbb jelentkezését egy külső sokk, a globális pénzügyi válság hatására. Izland erős pénzügyi központnak számított, amely főleg európai befektetéseket kezelt az Egyesült Államokban. Azonban a krízis éppen az amerikai ingatlanbefektetések bedőléséből indult, ezért elsőként a szigetállamot tarolta le pénzügyi vihar. Elrendelték a legnagyobb izlandi bankok államosítását, a nemzeti valuta és a tőzsde összeomlott, az államadósság két év alatt 58 százalékpontot emelkedett, befektetések tömegei úsztak el vagy fagytak be. A diplomáciai feszültségeket is kiváltó intézkedések hatására az ország lakosságában felerősödött az igény egy erősebb pénzügyi hálóhoz való tartozáshoz, az állam a viharok csillapítása érdekében 2009 júliusában beadta csatlakozási kérelmét az Európai Unióhoz. Tudni kell azonban, hogy Izlandnak nem elsősorban az EU-ra van igénye, hanem a pénzügyi biztonságot jelentő euróra.

A gazdasági értelemben kifejezetten kis országnak számító Izland (a Magyarország területénél nagyobb szigeten nagyjából 300 ezren élnek) és az Európai Unió kapcsolata nagy múltra tekint vissza, számtalan területen szoros együttműködés alakult ki az évtizedek során. A szigetország részese a schengeni övezetnek, már alapításkor csatlakozott az Európai Gazdasági Térséghez, további számtalan területen zajlik az együttműködés, többek között a biztonságpolitikában is. A csatlakozási folyamat ezért a legtöbb ponton problémamentes, a 35 fejezetből tízet lezártak, illetve 20-21 fejezetben egyébként is létezik a jogharmonizáció. Igazi problémát két terület jelent: a halászat és a mezőgazdaság kérdése. *„A halászati kvótákról mindenképpen nehéz tárgyalások lesznek"* – mondta a helyettes államtitkár. Egyáltalán nem elhanyagolható ez a kérdés: ha Izland belépne az EU-ba, az unió egész halállománya 50 százalékkal növekedne. Tradicionálisan fontos szerepet tölt be az ország életében a bálnavadászat, amit az Európai Unióban környezetvédelmi okokból tiltanak.

Török harcok

Törökország formális csatlakozási kérelmét immár negyedszázaddal ezelőtt, 1987-ben nyújtotta be. Hivatalos tagjelölti státusát tizenkét évvel később adta meg az Európai Tanács, a tárgyalásokat pedig 2005-ben kezdték meg. Ahogy látszik, ez egy rendkívül hosszú folyamat – nem véletlenül. Kulturálisan, politikailag és társadalmilag is Törökország jelenti a legnagyobb kihívást a valaha csatlakozni vágyó államok közül az Európai Unió történetében. 13 fejezetet tudtak megnyitni a felek, melyek közül csak egyet, a tudomány és kutatás kérdését sikerült lezárni. Az elmúlt három évben nem történt előrelépés, három fejezeten kívül (szociális politika és foglalkoztatásügy, oktatás, közbeszerzések) a tagállamok és az Európai Unió Tanácsa blokkolják a tárgyalást. Az egyes fejezetek megnyitása pedig már önmagában is hatalmas áldozatot jelent a kis-ázsiai ország részéről. Ódor Bálint szerint látni kell azonban azt is, hogy az Európai Unió rengeteget változott a kérelem benyújtása óta. Hozzátette, Törökország esetében is egy folyamatra kell tekinteni, mert maga a csatlakozási »

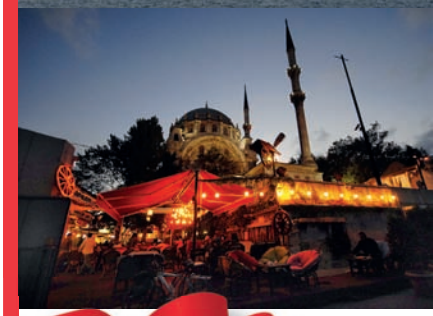

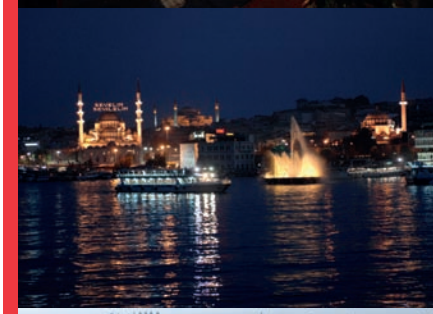

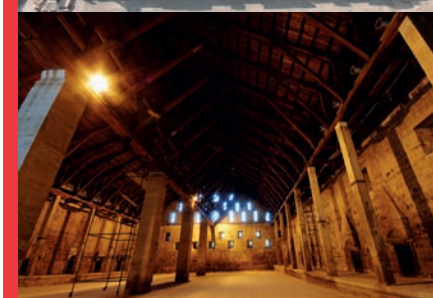

procedúra számos pozitív hatást eredményez. A belső jogalkotás reformjai bár komoly áldozatokkal járnak, mellé kell illeszteni az európai perspektívát, hogy a célok ne vesszenek el. A Külügyminisztérium helyettes államtitkára szerint Törökország csatlakozása összességében geopolitikai kérdés az Európai Unió, különösen is Magyarország számára. A csatlakozási tárgyalások eszközt jelentenek arra, hogy a felek közti kapcsolatok elmélyülhessenek. A kis-ázsiai ország külpolitikájában a szomszédos államokkal szembeni „zéró konfliktus” doktrína vált meghatározóvá, eközben a politikában közel egy évtizede az iszlám hagyományait ápoló, konzervatív Igazság és Fejlődés Pártja dominanciája érvényesül, amely immár a társadalomban és a kultúrában is érezteti hatását. Európában eközben terjed az iszlám- és idegenellenesség, a kontinens konzervatív-keresztény pártjai többször kifejezték aggályaikat a 70 milliós török állam helyéről a keresztény Európában. A többdimenziós török kérdésben további komoly problémát jelent a megosztott Ciprus helyzete. A következő félévben a földközi-tengeri szigetország veszi át az uniós elnökséget, Ankara pedig előre jelezte, Ciprus megosztottsága miatt (a törökök lakta Észak-ciprusi Török Köztársaságot az Európai Unió, valamint annak tagállamai nem ismerik el önálló államként) nem vesz részt semmilyen elnökségi rendezvényen. A lassan harminc éve húzódó konfliktus jelentős akadályt képez a tárgyalások folyamán.

Balkáni gondok

A nyugat-balkáni térségben jelenleg három államnak van hivatalos tagjelölti státusa: Macedónia, Montenegró és Szerbia. A tárgyalások előszobáját a stabilizációs és társulási folyamat elnevezésű politikai program képezi. Az elmúlt két évtizedben háborúkkal, diktatúrákkal és határmódosításokkal sújtott régióban mindennél fontosabb az Európai Unió jelenléte.

Ódor Bálint szerint a nyugat-balkáni országok csatlakozása teljesítené be az Európa újraegyesítését célzó törekvéseket. Horvátország esete példaértékű a régióban, az EU ezzel deklarálta, hogy hajlandó, képes és nyitott felvenni új országokat. „Viszont az is egyértelművé vált, hogy rendkívül szigorú feltételeket fog támasztani az unió” – véli a helyettes államtitkár. Szerbia kapcsán hozzátette, hazánk számára két szempontból is kiemelten fontos déli szomszédunk sorsa. Egyrészt a térség stabilitásának kulcsát Belgrád testesíti meg, a szerbek bármilyen lépése a régió többi államára is kihatással lesz. A másik szempont pedig a Vajdaságban élő magyarság, akiket nem szabad és nem is lehet elfelejteni a tárgyalás során – érvelt a helyettes államtitkár.

A folyamat beindítása rendkívül fontos feladat, egyelőre nem nyitottak meg egy fejezetet sem a tagjelölt államokkal. Montenegróval vélhetően júniusban megtörik a jég, ami újabb lökést adhat a többi nyugat-balkáni állam számára. Ódor Bálint elárulta, az európai értékek állnak majd a tárgyalások középpontjában, tehát a jogállamiság, a demokrácia, az emberi jogok kérdése. Az már most látszik, a térségben szunnyadó konfliktusok a többi állam esetében erőteljes kihatással lesznek a folyamatra. Szerbia esetében Koszovó rendezetlen helyzete okozhat problémát, Macedónia pedig egy névvita kapcsán Görögországgal áll összetűzésben. ■

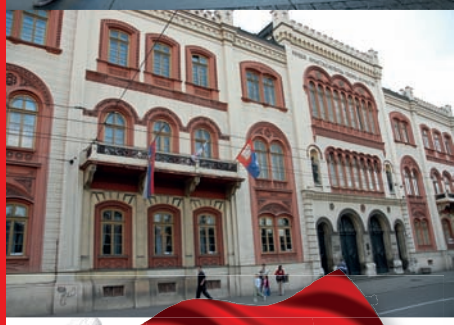

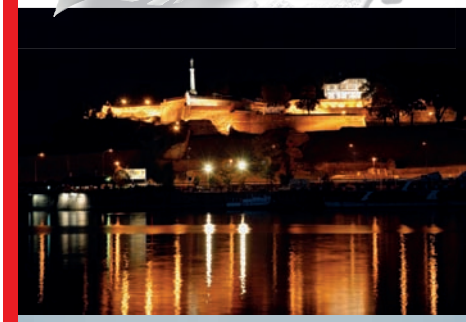

Európai kihívások

szöveg: Vida Sándor, fotó: Szigeti Tamás

Az Európai Unió Tanácsának soros magyar elnöksége óta sokkal markánsabbá vált hazánk EU-politikája. A nyugat felől záporozó támadásokat azonban a sikeres hathónapos teljesítményünk és a vitákhoz való pozitív hozzáállásunk sem volt képes csillapítani. A kritikákról, a kötelezettségszegési eljárásokról és a kohéziós források ideiglenes zárolásáról, a magyar érdekérvényesítés lehetőségeiről Győri Enikő EU-ügyekért felelős államtitkárral beszélgettünk.

» ***Mennyiben változott hazánk uniós politikája az elnökség után? Érezhetőbb lett a magyar jelenlét az uniós intézményekben?***

Győri Enikő: Igen, de most más szerepkörben vagyunk, mint az elnökségünk alatt. Akkor azt a célt tűztük magunk elé, hogy a magyar elnökség amolyan „jó pásztor" legyen. Ahogy Ursula Plassnik, egykori osztrák külügyminiszter asszony mondta: kevés, ha az ember közvetít a tagállamok között, kell valamiféle vezető is, különben csak bolyong a „nyáj". De nagyon ügyeltünk arra, hogy egyik tagállamban se merülhessen fel az az érzés, hogy a saját érdekeinket helyezzük előtérbe. Elnökségünk egyik hozadéka, hogy jóval egyértelműbb magyar pozíciót tudunk megjeleníteni, és sokkal inkább készek vagyunk megharcolni az érdekeinkért.

» ***Már az elnökség idején támadták Magyarországot. Előbb a médiatörvény, majd az egykulcsos adó és végül az alkotmány verte ki a biztosítékot nyugaton. Január óta azonban a korábbinál is erőteljesebb össztűz zúdul hazánkra.***

Gy. E. Szerintem nem kell ezen nagyon csodálkoznunk. Legalább három tényező is közrejátszott abban, hogy a dolgok így alakultak. Egyfelől a kormány kétharmados többsége már eleve, hogy úgy mondjam, csípheti egyesek szemét. Ha egy országban a kormányoldalnak ekkora többsége van, az már önmagában is szokatlan. Európában ugyanis az a tendencia, hogy törékeny kormánykoalíciók vagy kisebbségi kormányként külső támogatásra szoruló kabinetek kormányoznak. Tehát a jelenlegi válságos időszakban sok tagállamban hiányzik az a szilárd politikai háttér, amely nélkülözhetetlen a nehéz döntések meghozatalához. Nem csoda, ha a nyilvánosság előtt bírálnak minket, zárt ajtók mögött azonban gyakran kiderül, valójában irigylik, hogy gyorsan és hatékonyan tudunk döntéseket elfogadtatni.

Másrészt van egy értékvilágát, identitásválasztását egyértelműen vállaló jobbközép magyar kormány. Nem gondolom, hogy ezzel a baloldalnak azonosulnia kellene, ám azt tiszteletben kellene tartaniuk, hogy nem csak úgy lehet az uniós elveket és értékeket megvalósítani, ahogy ők gondolják.

A harmadik és talán legfontosabb pont, hogy olyan átalakításokba kezdtünk, amelyek régóta bebetonozott politikai és gazdasági érdekeket sértenek. Mindannyian tudjuk, hogy a privatizáció folyamata nem volt éppen tökéletesnek mondható Magyarországon. Olyan szerződések születtek, amelyek biztos nyereséget garantáltak bizonyos vállalatoknak, bizonyos szektorokban. Amikor egy ország nehéz helyzetbe kerül, és lakossága már erején felül visel terheket, megfontolandó, hogy ez a teherviselés egyenletesebb eloszlású legyen. Amikor 2010-ben az előző kormány már elvett a magyaroktól egy havi fizetést és nyugdíjat, senki nem várhatta, hogy most elvegyük a tizenkettedik havit is. Az alternatíva: azokra rakjunk nagyobb terhet, akik mondjuk az elmúlt 15 évben rendkívül nyereségesek voltak. Ebből az elgondolásból születtek a különadók. Nem azért vannak tehát, mert nem szeretjük az energia- vagy a távközlési szektort, hanem mert úgy gondoljuk, hogy az egyenletesebb teherviselés miatt az ezekben a szektorokban működő vállalatoknak most nagyobb terheket kell viselniük.

» ***Az OTP Bankon és a MOL-on kívül igen masszív a külföldi vállalatok jelenléte Magyarországon a különadóval sújtott szektorokban.***

Gy. E. Igen, ezért nagyon könnyű külföldellenesnek beállítani az eddigi intézkedéseket. Még akkor is, ha ezek csupán teherviselés-pártiak. Persze el kell ismernünk, hogy igen gyorsak voltunk, több mint 360 új törvényt hoztunk az elmúlt másfél év alatt. Ekkora számnál előfordulhatnak hibák, de ezeket ki lehet javítani. Azokat a kritikákat azonban nem lehet elfogadni, amelyek a demokrácia és »

alapvető emberi jogok iránti elkötelezettségünket kérdőjelezik meg.

» ***Gyakran igen felületes információk alapján érnek támadások egyes kormányzati intézkedéseket, terveket. Mi ennek az oka?***

Gy. E. A médiatörvény hatása, hogy a különböző médiumok barátságtalanná váltak a magyar kormánnyal szemben. Hozzáteszem, az elnökségünk előtt is eleve volt néminemű szkepszis mind a médiában, mind partnereinknél, hogy miként áll majd helyt Magyarország ebben a pozícióban, de nem voltunk annyira a figyelem központjában. A médiatörvénnyel viszont egy csapásra odakerültünk.

Nem várható el a sajtó képviselőitől, hogy szeressék, ha szabályozzák őket. Az más kérdés, hogy szerintünk ez a jogszabály nem kérdőjelezi meg a sajtószabadságot. A médiatörvény kapcsán négy, az Európai Bizottság által kifogásolt rendelkezést korrigáltunk, három másikat pedig az Alkotmánybíróság semmisített meg. A Velencei Bizottsággal folytatott konzultáció után sem leszünk restek kiigazítani a vitatott passzusokat. Nem gondoljuk azt, hogy tévedhetetlenek lennénk. Elég azonban kinyitni a magyar sajtótermékeket, és tökéletesen látszik, hogy teljes a sajtószabadság Magyarországon, hiszen le lehet írni hideget, meleget. Az éles bírálatok közepette szívet melengető pillanat volt, amikor elnökségünk alatt, március táján, a gazdasági kormányzásról szóló hatos jogszabálycsomagról sikerült a Tanácsban politikai megállapodást elérni. Ekkor a *Financial Times* meg is írta, hogy noha nem szeretjük ezeket a magyarokat, mert micsoda médiatörvényük van, el kell ismerni, egész jó elnökséget adnak. Ez számomra azt mutatta, lehet elismert politikai-szakmai munkát folytatni úgy is, hogy az ország belső berendezkedését illetően vannak kritikák.

» ***A médiában elég elterjedt az a vélekedés is, hogy a magyar kormány szándékosan húzza az időt az EU/IMF-tárgyalásokkal kapcsolatban.***

Gy. E. Itt nincs szó időhúzásról. Ez egy hosszú folyamat, amelyben keverednek a hiteltárgyalási ügyek a kötelezettségszegési eljárásokkal. Az Európai Bizottság három témakörben indított kötelezettségszegési eljárást Magyarországgal szemben. Ebből az egyik a Magyar Nemzeti Bank függetlensége, és ebben az ügyben is folyamatos a párbeszéd az érintett felek között. A törvényhozás elé beterjesztettük azokat a módosításokat, amelyeket korábban már felajánlottunk az Európai Bizottságnak, meghallgatva kritikájukat. Éppen ezért a kötelezettségszegési eljárás első lépését nem követték újabbak, csupán egy kiegészítő információkat kérő levelet kaptunk. A jegybank elnökének fizetése témájában viszont nem értünk egyet a Bizottság álláspontjával. Továbbra is azt gondoljuk, hogy az MNB-elnök nyolcmillió forintos fizetése nemzetközi viszonylatban is kirívóan magas volt. Azt azonban látni kell, hogy nem a jegybankelnökre szabtuk a bérkorlátozó intézkedést. A szabályozás mindenkire vonatkozik, aki közfunkciót tölt be, így például az egyetemi rektorokra vagy a PSZÁF elnökére is.

Azt szeretnénk, ha a kötelezettségszegési eljárási ügyeket el lehetne választani a hiteltárgyalásoktól. Folyamatos diskurzust folytatunk a Bizottsággal, de az Európai Központi Bank is véleményezi a pénzügyi vonatkozású törvényeinket.

» ***Hol tart most ez a folyamat?***

Gy. E. Most tisztázzuk, melyek a tárgyaláskezdés feltételei és melyek nem azok. Vannak olyan problémás pontok, amelyeket a most folyó egyeztetések során is megnyugtatóan lehetne rendezni. De ismétlem, mindenképpen el akarjuk kerülni, hogy a Bizottság, az IMF vagy bárki össze nem tartozó dolgokat összemosson, és olyan kritériumokat támasszon velünk szemben, amelyek valójában nem lehetnének egy hitelmegállapodás feltételei. Hiszen, ha megnézzük, milyen országoknak nyújt kölcsönt a Nemzetközi Valutaalap, sok olyan harmadik világbeli államot látunk, ahol – ha nagyon akarnák – biztosan lehetne problémákat találni. Mi tehát nem kérünk mást, mint egyenlő elbánást és tisztességes eljárást, és természetesen továbbra is hajlandók vagyunk együttműködni tárgyalópartnereinkkel.

» ***Mit lehet tenni, hogy megszűnjenek a Magyarországgal szemben kezdeményezett eljárások?***

Gy. E. A megoldás az, ha együttműködünk. Az értelmes és jogos kritikákra odafigyelünk, és ezek alapján ahol kell, ott korrigálunk. Vannak azonban

Győri Enikő

Könyv || két gyermekem az olvasmányaimat is erősen befolyásolja. Mostanában tehát leginkább gyerekkönyveket olvasok, így például újra felfedezem Lázár Ervint. Az elmúlt időszak munkaterhelése miatt csak novellákba merek belekezdeni, azok rövidsége miatt. Most éppen egy Lackfi-kötetet forgatok. Egyébként, mivel már a gimnáziumban megtanultam spanyolul, korábban Latin-Amerika és Gabriel García Márquez megszállottja voltam.

Film || Sokáig kedvencem volt Szabó István *Találkozás Vénusszal* című filmje. Egy időben pedig minden spanyol és mexikói filmet megnéztem a mozikban.

A Julie Taymor rendezte *Frida* volt az egyik nagy kedvencem.

Zene || A családban most leginkább a „gyerekzene" hódít.

Hobbi || A hobbim a családom. Jelenleg a munkámon kívül ugyanis nem fér bele, hogy egyéb hobbim is legyen.

olyan területek, ahol azt gondoljuk, nincs igaza a másik félnek, mert a felvetett témák szerintünk nem kapcsolódnak a jogbiztonsághoz, a befektetési környezethez vagy a Magyar Nemzeti Bank függetlenségéhez. Ezeket megpróbáljuk elszigetelni az utóbbi ügyektől. Ezekről is lehet persze beszélgetni, de az is lehet, hogy közülük néhány az Európai Unió Bíróságán végzi. Na, de ki tudja megjósolni, hogy a Bíróságon akár egy-másfél év múlva ki fog nyerni? Lehet, hogy a Bizottság, de az is lehet, hogy mi. Azért nem kezdhetünk el egy hiteltárgyalást most, mert mondjuk másfél év múlva veszíthetünk a bíróság előtt? Ez egy nagyon merész, az IMF eddigi hitelezési politikájától idegen hozzáállás volna.

» ***Másik probléma a kohéziós pénzek egy részének (495 millió euró) zárolása. Mennyire érinti ez hátrányosan az országot, amikor jelenleg a kohéziós forrásokból rendelkezésünkre álló összegnek alig a harmadát hívtuk le?***

Gy. E. Az alapvető probléma ebben az esetben az, hogy Magyarország nem teljesített egy 2009-es tanácsi ajánlást. A magyar gazdaság 2011-ben nem tudta az előirányzott fél százalékkal javítani a strukturális hiányt. Épphogy képesek voltunk a deficitet egyszeri intézkedésekkel – az egyenlőbb teherviselés révén – az előírt szinten tartani. Csakhogy ezt a módszert az Európai Bizottság nem tudta elfogadni. Gondunk azzal volt, hogy a jövőre vonatkozó előrejelzésében más számokat hozott ki, mint mi. Megkérdőjelezte, hogy jövőre a bűvös három százalékos deficit alatt tudunk maradni. Míg mi továbbra is úgy gondoljuk, hogy ez megoldható. Azt azonban, nehezen tudjuk elfogadni, ha jövőbeni feltételezések alapján alkalmaznak ellenünk szankciókat.

A kohéziós pénzek befagyasztásával kapcsolatban az ECOFIN (gazdasági és pénzügyminiszteri tanács) februári ülésén háromórás vita volt arról, hogy érdemes-e egy olyan országot megbüntetni, amely egyébként javuló makrogazdasági teljesítményt mutat. A kérdés az, ha látszik egy ország elkötelezettsége és elszántsága, miért büntetik? Ráadásul, ha először alkalmazunk egy intézkedést (a kohéziós alapok zárolására korábban nem volt példa – a szerk.), jól meg kell gondolni, hogy a megfelelő ország ellen, a megfelelő büntetést szabjuk-e ki. A vita eredményeként sikerült elérnünk, hogy ha egy megfelelő konvergencia-programot be tudunk nyújtani a Bizottságnak, akkor már idén júniusban az ECOFIN ülésén eltörölhetik a felfüggesztést. Ha mégsem, akkor az ősz folyamán is meghozhatják a szankció visszavonásról szóló döntést. Ekkor sem veszítünk semmit, hiszen a befagyasztás csak január 1-től lépne hatályba.

» ***Több mint 900 magyar állampolgár dolgozik az uniós intézményekben. A tisztviselők számára nem tiltja az EU, hogy jó tanácsokkal, információkkal segítsék hazájukat. Ezek esetenként igen értékesek lehetnek a kormányok számára, sokan gyakorolják is, nálunk mégsem szokás a kint dolgozó honfitársainkkal való kommunikáció.***

Gy. E. Még elég zöldfülűek módjára mozgunk az uniós intézményekben. Ezért a magyar uniós tisztviselők tagállamuktól a legfüggetlenebbek. Mi azonban nem is akarjuk őket befolyásolni, és ezt nagyon komolyan vesszük. A brüsszeli Állandó Képviseleten azonban a soros elnökség óta már dolgozik egy tapasztalt diplomatánk, aki a folyamatos információáramlást biztosítja az uniós intézményekben dolgozó magyarok és a kormány között. Fontos ugyanis, hogy a kint dolgozó honfitársaink is értsék, mi folyik itthon. Így tudják kollégáikat a Bizottságban, a Tanácsban vagy éppen az Európai Parlamentben hitelesen tájékoztatni. Az információ-átadás egyáltalán nem tilos, ezt minden tagállam nálunk sokkal aktívabban műveli. Sokat kell még tehát tennünk ezen a területen, de elsősorban el kell nyernünk a kint dolgozók bizalmát. ■

Fiatal és megújulásra kész

szöveg: Vida Sándor, fotó: Szigeti Tamás

Az immár hagyománnyá vált Karrier Expo után a Közigazgatási Nyílt Nap megrendezése is tradícióvá lett. A népi hiedelemmel ellentétben április 13-a nem volt szerencsétlen nap a KIM történetében: csaknem 250 egyetemista látogatott el a minisztérium Kossuth téri épületébe. Így a **Fiatalokat a közigazgatásba!** mottó mentén életre hívott ReGeneráció programsorozat több mint kilencezer egyetemista és pályakezdő figyelmét hívta fel a közigazgatási munka szépségére, értékeire.

„A magyar közigazgatásnak mindig fiatalnak és mindig megújulásra késznek kell lennie” – hangsúlyozta Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes a ReGeneráció program keretében immár másodjára megrendezett nyílt napon. Az idén is mintegy 250 fiatal volt kíváncsi a KIM kiemelt projektjeire. A legtöbben a közigazgatási és igazságügyi miniszter, valamint Gál András Levente kormánybiztos előadására regisztráltak, de számos érdeklődő hallgatta Biró Marcell közigazgatási államtitkár, Mihalovics Péter miniszteri kabinetfőnök és Répássy Róbert igazságügyért felelős államtitkár beszédét is. A nyílt napon szó esett a közigazgatási államtitkár teendőiről, a Jó Állam fejlesztési koncepcióról, az

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes

„A központi és területi közigazgatásban két éve zajló megújulásnak nemcsak intézményi összetevői vannak, hanem nagyon komoly személyi feltétele is, hiszen a magyar közigazgatásnak mindig fiatalnak és mindig megújulásra késznek kell lennie. 2010 őszén kezdtük el a ReGeneráció programsorozatot, amelynek célja, hogy felkeltsük és ébren tartsuk a fiatalok érdeklődését a közigazgatás, a központi közigazgatás és a minisztériumok iránt, valamint biztosítsuk a folyamatos utánpótlást ezeken a területeken. Célunk, hogy a fiatalokat meghódítsuk magunknak, hogy lehetőségnek tekintsék a közigazgatást és ne higgyenek azoknak a reklámoknak, embereknek, akik szerint csak a piacon van jövő. Szeretnénk megmutatni, hogy mi is érdekesek vagyunk, és láttatni, hogy a közigazgatásban sokszor még a versenyszféránál is magasabb szakmai kihívások várnak az érdeklődőkre. Emellett erkölcsileg nemesebb a köz szolgálata, a közjó elérése érdekében végzett munka, valamint legalább annyira sokszínű az élet egy minisztériumban, mint egy piaci vállalatnál."

Mihalovics Péter miniszteri kabinetfőnök

„Az Új Nemzedék Jövőjéért Programban a kormány is elkötelezte magát amellett, hogy a fiatalok számára perspektívát, jövőképet nyújtson. A ReGeneráció pedig tipikusan egy olyan kezdeményezés, amin keresztül a fiataloknak azt üzenjük, szükségünk van rátok, számítunk a munkátokra. A ReGeneráció egyik üzenete, hogy a fiatalok tisztában legyenek azzal, hogy nemcsak a piaci szférában várhat rájuk érdekes és kihívásokkal teli munka és karrier, hanem a közigazgatásban is.

A gyakran berozsdásodott, nehezen változó közszolgálatnak nagy szüksége van a fiatalok tettrekészségére, kreativitására, dinamizmusára.

Az idén második alkalommal megrendezett Közigazgatási Nyílt Napon is nagy volt az érdeklődés. Ez is mutatja, hogy nagyon is fogékonyak és nyitottak a fiatalok a közszolgálati pálya iránt. Hasznos és jó dolognak tartom, hogy az érdeklődő fiatalok bepillantást nyerhetnek a minisztérium munkájába, és ezáltal egyesek kedvet kaphatnak a közigazgatáshoz, saját szemükkel láthatják, hogy nagyon is emberi közeg, ahol izgalmas területek szakértőivé válhatnak ők maguk is."

Új Nemzedék Jövőjéért Programról, valamint az igazságügyi reformról. Az előadások után minisztériumi sétákon vehettek részt a fiatalok. Navracsics Tibor és Mihalovics Péter vezette körbe az érdeklődőket a KIM Kossuth téri épületében. A vizit során számos érdekességgel gazdagodtak a jelenlévők. Megismerkedhettek az épület történetével, ízelítőt kaptak, hogyan működik egy „csúcsminisztériumnak" mondott intézmény. Sőt, a miniszteri szobába is bemehettek, különböző történeteket hallhattak annak kialakításáról, berendezéséről. Betekintést nyerhettek Navracsics Tibor mindennapjaiba és még az íróasztal mögött lévő öltözőfülke kincseit (három tányéros sapka) is szemrevételezhették a fiatalok. A túra a kormany.hu szerkesztőségének bemutatása után a KIM hatodik emeleti erkélyén ért véget, ahol a látogatók a dunai panorámában gyönyörködhettek. A minisztériumi séták végén a „Próbáld ki magad politikusként" játékon vehettek részt az érdeklődők, amely során megtapasztalhatták, milyen is egy igazi sajtótájékoztatón szerepelni. A bátor jelentkezőket színházjegyekkel jutalmazták. Az írói vénával rendelkező fiatalok számára a kormany.hu minden évben felajánlja, hogy saját maguk írják meg a beszámolóikat egy-egy előadásról. A rövid cikkeket a portálon láthatják viszont az erre vállalkozók.

Bakó Zsuzsanna, a Budapesti Corvinus Egyetem nemzetközi tanulmányok szakos diákja számára több szempontból is hatalmas élmény volt a minisztériumban tett látogatás. *„Új oldalról tekinthettem be az intézmény működésébe és programjaiba olyan emberek által, akik az adott terület szakértői. Az előadások közül kettő állt különösen közel hozzám. Az első Navracsics Tibor miniszter nyitóbeszéde, amelyben általános tájékoztatást kaptunk a minisztérium munkájának, illetve a fiatal generáció jelenlétének fontosságáról. Az előadás meglátásom szerint enyhítette a megjelentek többségében kialakult negatív képet és a közigazgatással kapcsolatos kételyeket. A másik, amiben érintettnek érzem magam, az Új Nemzedék Jövőjéért Program. Egyetértek ugyanis azzal, hogy a fiatalok az itthon megszerzett tudást ne máshol kamatoztassák, hanem hazánk fejlődését segítsék elő, illetve a külföldi tapasztalatokat itthon alkalmazzák."* Az elsőéves hallgató szerint *„a nyílt nap kitűnő lehetőség azon fiatalok számára, akik a közigazgatásban képzelik el a jövőjüket, de vonzó lehet olyanoknak is, akik még bizonytalanok abban, merre induljanak el a diploma megszerzése után."*

Az ELTE BTK hebraisztika mesterképzésén tanuló Végh Rolandnak Gál András Levente előadása tetszett a legjobban, mint mondta: *„betekintést nyújtott az első ránézésre bonyolultnak tűnő közigazgatási reformba. A kormánybiztos úr érthető megvilágításba helyezte a kormányhivatalok és a járások létrehozását, valamint nagyon alapos szakmai indokokkal támasztotta alá mondanivalóját."* A 23 éves fiú fő célja az információszerzés volt, mivel jövőjét az államigazgatásban képzeli el. Véleménye szerint bár a program jól szervezett volt, *„személy szerint örültem volna még egy, a minisztérium határon túli magyar programjaival kapcsolatos előadásnak."*

Hagyomány

A 2010 őszén életre hívott ReGeneráció program mottója: *Fiatalokat a közigazgatásba!* már több mint kilencezer egyetemistát és pályakezdőt ért el különböző rendezvényei révén. Az idén a hagyományosan ősszel megrendezett kormányzati Karrier Expo után a tavaszi Közigazgatási Nyílt Nap is a tradíciók mezejére lépett. Őket követheti a nyári szakmai tábor. A cél, amint azt Navracsics Tibor az április 13-ai nyílt napon mondott beszédében is kiemelte, a magasan képzett, idegen nyelveket jól beszélő szakemberek „meghódítása". Bemutatni számukra, hogy a közigazgatási munka is legalább annyi szakmai kihívást kínál, mint a piac és legalább annyira sokszínű és érdekes is, ráadásul erkölcsileg nemesebb. ■

Közélet fiataloknak

szöveg: Tóth Nándor Tamás, fotó: Szigeti Tamás

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen negyedik alkalommal megrendezett *Közéleti körkép* sorozat áprilisi előadásán az Országgyűlés elnöke, Kövér László volt a vendég. A fiatal egyetem Közigazgatás-tudományi Karán a házelnök beszélt a trianoni tragédia feldolgozásáról, a nemzet fennmaradásáról és mérlegre helyezte a kormányzati ciklus első felének teljesítményét.

Az Ostrakon Hallgatói Szervezet alapításának egyéves évfordulóján megtartott rendezvényen részt vett Patyi András, az NKE rektora, illetve Cserny Ákos, a Közigazgatás-tudományi Kar dékánja is. Az önkéntes diákszervezet a még nála is fiatalabb egyetem épülését és fejlődését igyekszik elősegíteni. Azzal a céllal jött létre, hogy a hallgatók számára alternatívát nyújtson szabadidejük hasznos és igényes eltöltésére, valamint a mindennapos oktatáson kívüli tudományos fejlődésükre. Kövér László előadásának helyszínéül a Ménesi úti épület Magyary-termét választották. A házelnök a terembe érkezvén felidézte: 1983-ban éppen itt vitáztak a később Bibó István Szakkollégium néven ismertté vált diákszervezet szervezeti működési szabályzatáról.

A diákszervezet által javasolt témák középpontjában hazánk nemzetpolitikája állt. *„Nincsenek határon túli és határon inneni ügyek, csak nemzeti ügyek vannak”,* kezdte mondandóját a Parlament elnöke. Egy rövid történelmi áttekintés során Kövér László kifejtette véleményét a trianoni békediktátumról. Eszerint ideje változtatnunk a trianoni döntéssel kapcsolatos hozzáállásunkon – az azóta eltelt kilencven évből erőt is lehet meríteni: Magyarország még mindig létezik, büszkén kell tekinteni arra, hogy a nemzet és a magyarság megmaradt, nem adtuk fel a küzdelmet.

A házelnök felidézte a Magyar Állandó Értekezlet indulását. A kilencvenes években először Pápán ülésező szervezet célja a külhoni magyarokkal való kapcsolattartás érdekében egy fórum megteremtése volt. Bár gyakorlati eredmény kevés született, a nemzet életében ez korszakalkotó előrelépés volt. Az Országgyűlés elnöke méltatta az ezredfordulót követően megalkotott státustörvényt, majd felidézte a nemzetpolitika legnagyobb tragédiáját, a 2004. december 5-ei kettős állampolgárságról szóló népszavazás kudarcát.

Kövér László ezt követően a második Orbán-kormány eredményeit helyezte mérlegre. *„A mögöttünk hagyott eredmények egyelőre szimbolikusak”* – utalt az átmeneti gazdasági nehézségekre, majd hozzátette, az erkölcsi célok tekintetében rengeteget haladt előre az állam. Rögtön a kormány felállása után megszavazták a *nemzeti összetartozás napját* (június 4.), amely a magyarság világnézetében bekövetkező változást szimbolizálja: nem a múltra kell lemondóan visszapillantani, hanem abból merítve a jövőbe tekinteni. Elfogadták az új Alaptörvényt, felállt a Nemzeti Regiszter, elindult egy szorosabb párbeszéd az ország határain kívül álló nemzettársainkkal.

„Mi az Önök szerepe a mai Magyarországon?” – tette fel a kérdést a hallgatóknak a házelnök. Kövér László szerint a legfontosabb feladat fenntartani a Kárpát-medence gazdasági, szellemi és társadalmi gyarapodását, ám ehhez demográfiai értelemben is gyarapodni kell. *„Ma hazánkban évente 40 ezer fővel csökken az ország népessége. A magyar nemzet legnagyobb kérdése, hogy létezünk-e még száz év múlva. Ehhez képest minden kérdés háttérbe szorul”* – hangsúlyozta a Parlament elnöke az ország előtt álló legnagyobb kihívást.

A kemény szavak után néhány kérdést tett fel a hallgatóság, amelyek döntő része a házelnök egyetemi életére, az eddig elért eredményeire vonatkozott. *„A Házelnök úr melyik teljesítményére a legbüszkébb?”* – hangzott a kérdés. Kövér László válaszában pártjának megalapítását, annak történelmi körülményeit emelte ki. Majd összefoglalva eddigi munkáját hozzátette: *„olyan lépést, amit politikusként szégyellnem kellene, nem tettem.”* ■

Díjösztönző ösztöndíj

Idén is lesz Nemzetiségi Közigazgatási Ösztöndíj

szöveg: Tóth Nándor Tamás

A Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter kezdeményezésére létrehozott Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíj hazánkban élő, kimagasló eredményeket elérő nemzetiségi diákokat hivatott támogatni. A 2011 márciusában bevezetett ösztöndíj a fiatalok felsőfokú továbbtanulásának előmozdítása érdekében jött létre, és tizenhat iskola tanulói pályázhatják meg, többek között a budapesti Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon vagy a bajai Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja.

Idén a Nemzetiségi Tanulmányi Ösztöndíj tavalyi sikerén felbuzdulva a program folytatása mellett döntött az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság. 2011-ben tíz diák kapta meg a támogatást. Az októberi ünnepélyes átadón a közigazgatási és igazságügyi miniszter elmondta, az ösztöndíj olyan befektetés, amely sokszorosan térülhet meg, hiszen a díjazottak pár év múlva kitűnő egyetemisták lesznek, a jövőben pedig a nemzetiségi közösségek tartóoszlopai.

A pályázat követelménye a legalább 4-es átlag, de mivel középiskolánként csak két diák juthat az ösztöndíjhoz, ezért biztosan nem árt, ha valakinek ennél jobb jegyei vannak. A tanulók nemzetiségi identitásának aktív megélése – akár az iskolában, akár a lakóhely környezetében – szintén fontos szempontnak számít, illetve az ösztöndíj elbírálásában pozitív elemként jelenik meg, ha valaki nemzetiségi vonalon szeretne továbbtanulni. Tizedikes (illetve ha van tizenharmadik osztály, akkor tizenegyedikes) tanulók pályázatait várják. A kormány elsősorban azért ezt a korosztályt célozza meg, hogy a felsőfokú továbbtanulásra történő felkészülés alatt a diáknak ne kelljen szűkölködnie. Hasonló okokból előnyben részesül az a tanuló, akinek a taníttatása a szülőkre vagy az eltartókra nagy terhet ró – ehhez viszont szükség van az intézmény nyilatkozatára is. Komoly összegről van szó, a kiválasztott pályázó idén szeptembertől a következő két évben havonta 60 ezer forintban részesül, tehát majdnem másfél millió forintot kaphat, ennek fedezetét a minisztérium költségvetéséből biztosítják. A benyújtott pályázatok közül a közigazgatási és igazságügyi miniszter dönt az ösztöndíj odaítéléséről, a győztesek névsorát a kormany.hu honlapon teszik közzé.

Az idei évben a határidő május 15-re esik. Tavaly a 16 intézményből 23-an nyújtottak be érvényes pályázatot, de 2011-ben hat középfokú iskola saját hibájából nem vett részt a programban, idén viszont már ők is csatlakoznak. A nemzetiségi iskolák üdvözölték a kezdeményezést, hiszen ilyen komoly presztízsű, a nemzetiségi tanulókat nagymértékben segítő ösztöndíj korábban nem létezett. Az államtitkárság szerint megvan a szándék és az érdeklődés is a program folyamatos fenntartására. ■

A pályázati felhívásban megnevezett iskolák:

- Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
- Eötvös József Gimnázium és Kollégium, Tata
- Friedrich Schiller Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium, Pilisvörösvár
- Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon, Budapest
- Koch Valéria Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium, Pécs
- Leőwey Klára Gimnázium, Pécs
- Lovassy László Gimnázium, Veszprém
- Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja, Baja
- Miroslav Krleža Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon, Pécs
- N. Bălcescu Román Gimnázium Általános Iskola és Kollégium, Gyula
- Német Nemzetiségi Gimnázium és Kollégium, Budapest
- Szerb Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Diákotthon és Gimnázium, Budapest
- Szlovák Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium, Békéscsaba
- Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Diákotthon, Budapest
- Tamási Áron Általános Iskola és Német Két Tannyelvű Nemzetiségi Gimnázium, Budapest
- Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium, Gyönk

Nagycsaládos karrier

szöveg: Vida Sándor, fotó: galkinga.hu

Több gyerekkel is lehet sikeres a nő, ezt Gál Kinga európai parlamenti képviselő példája is jól mutatja. Szervezés és támogató partner kérdése az egész. Fontos minden egyes perc gondos beosztása, így akár külföldön is boldogan nevelhet négy fiút egy női politikus.

Amikor 2004-ben először választották európai parlamenti képviselőnek, Gál Kingának igen nehéz és felelősségteljes döntést kellett meghoznia. Választhatott, hogy hétvégi anya lesz vagy az egész család kiköltözik Brüsszelbe. *„Naponta felmerül bennem a kérdés, hogy jó döntés volt-e. A gyerekek igényelték, hogy minden nap, reggel és este is lássák az édesanyjukat, ezért a költözés mellett döntöttünk”* – emlékszik vissza Gál Kinga. Az immár második ciklusát töltő európai parlamenti képviselő története nem mindennapi, hiszen a női diplomatákat, politikusokat a munka végeztével, a késő esti órákban hazaérve általában nem várja kislurkók hada. A többgyerekes család egyáltalán nem megszokott a körükben. Az esetek többségében idővel választaniuk kell a gyermekvállalás vagy a karrier között. Gál Kinga életútja viszont ékes bizonyítéka annak, hogy ennek nem feltétlenül kell így lennie, a nagycsalád és a karrier nem összeférhetetlen. Igaz, a négygyermekes édesanyánál előbb érkeztek a gyerekek és csak utána indult be igazán a karrier. *„Hálás vagyok a sorsnak, hogy olyan munkahelyeken dolgozhattam, ahol a körülöttem lévő, leginkább férfi vezetők elfogadták és tiszteletben tartották, hogy kapásból néhány hónapos ikrekkel vagy éppen várandós anyukaként kezdtem az új munkahelyen.”* A megértő főnökök önmagukban persze nem elegendők egy hatfős família mindennapi „működésének” és a karriernek a menedzseléséhez. *„A család egy közös vállalkozás. Csak akkor lehet eleget tenni mind a munkahelyi, mind az otthoni »világ« kihívásainak, ha ebben partner az ember társa. Hiszen míg sokszor estébe nyúlóan bizottsági ülést vezetek vagy éppen interjút készítek, valakinek vacsorát kell adnia a négy gyereknek.”*

Európai parlamenti képviselőként ráadásul nem csupán a munkahely és a családi otthon között, de Brüsszel–Strasbourg és Budapest között is rendszeresen ingáznia kell Gál Kingának. Bár az utazások számát igyekszik a legszükségesebbekre csökkenteni, így is akad elég repülőn, vonaton vagy autóban töltött idő. *„Kevésbé jártam be a világot különböző hivatalos utak révén. Ami nem volt feltétlenül szükséges, azt lemondtam. Igaz ez a hivatalos fogadásokra, vacsorákra egyaránt.”* Ez az áldozat szükséges volt, *„mivel minden egyes kiesett reggel vagy este komoly megterhelés a másik félnek. Elég, ha csak a fiúk iskolába indítására gondolunk, a tízóraik vagy a reggelik elkészítésére, ami négy kamaszodó gyermeknél önmagában is időigényes művelet.”* Utazgatásokból és távol töltött időből a legszükségesebbre szorítva is elég sok kijut a képviselő asszonynak, mivel az Európai Parlament Brüsszel mellett havonta ülésezik a strasbourgi központjában. Ráadásul a kelet-franciaországi nagyvárosban gyakoriak az éjszakába nyúló tanácskozások. *„Ilyenkor távol van a család, ezért nem zavar, ha látástól Mikulásig dolgozunk. A strasbourgi ülésszak alatt sokszor előfordul, hogy gyakorlatilag nappal nem is látom a várost.”* A tanácskozások befejeztével sem ér véget a munka. Ennek eredménye a Magyar Külügyi Intézetben nemrég bemutatott, *Kisebbségi Jogok Európában* című harmadik könyve. Az angol nyelvű kiadvány az elmúlt 2,5 év kisebbségpolitika területén megszerzett tapasztalatait rögzíti.

Brüsszelben más a program. A család életében nagyon fontos a vacsora. Gál Kinga éppen ezért igyekszik úgy szervezni a teendőket, hogy az esti étkezésre lehetőleg hazaérjen és részt vegyen a házi feladatok számonkérésében is. *„A mai gyerekek nagyon betáblázottak, magasak az elvárások velük szemben. Kell lennie egy olyan pontnak, amikor kiengedhetnek, megoszthatják sikerélményeiket, vagy elmondhatják, mi bántja őket. Csak így lehet észrevenni azokat a problémákat – különösen kamaszkorban –, ami mellett a szülők, ha elmennek, később nagyon megboszszulhatják magukat. Igenis kell lenniük olyan pillanatoknak a család napi életében, amikor nem észrevétlenül megyünk el egymás mellett.”* A hétvégék jelentősége éppen ezért különösen felértékelődik. *„Legalább egy napnak teljességében a családénak kell lennie, melyet, ha az idő is engedi, a szabadban szoktunk eltölteni. Ez fontos a fizikai feltöltődés szempontjából is”* – magyarázza Gál Kinga.

A gyereknevelés itthon, segítő nagyszülők, családtagok, barátok mellett is nagy kihívás. Ez hatványozottan igaz, ha az ember a köz szolgálatában dolgozik. Pláne, ha mindezt külföldön és négy gyerekkel kell megtennie. A mindennapokba igazi színfoltot tudnak hozni még az egy-egy hétre korlátozódó nagyszülői látogatások is. Ilyenkor lazulhat kicsit az órarend. A hatfős család olajozott működéséhez ugyanis nélkülözhetetlen a napok pontos, részletekbe menő megtervezése, attól kezdve, hogy ki hány órakor indul, egészen a hazaérkezés pillanatáig. *„Ha a család működik, sikerült mindent jól megszervezni.”* A napi program persze nagyban függ a munkahelyi teendőktől és a gyerekek elfoglaltságától is. *„Olykor igen nehéz az iskolai tevékenységek, az úszóedzések és a megkerülhetetlen esti hivatalos programok miatt összeállítani a napunkat. A legjobbak az ad hoc »össze-*

Gál Kinga

Kolozsváron született, így a kisebbségek problémáival már gyermekkorában szembesült. Az emberi és a kisebbségi jogok iránti vonzalma révén az ELTE jogi karára felvételizett. Budapesti jogi tanulmányai alatt a strasbourgi Nemzetközi Emberi Jogok Intézetében (International Institute for Human Rights) nemzetközi összehasonlító emberi jogi diplomát szerzett. Az államvizsga után gyakornoki pozíciót töltött be az európai Emberi Jogi Bizottságnál. Az Európai Kisebbségkutató Központ (European Centre for Minority Issues) kutatójaként a kisebbségi jogi terület elméleti és nemzetközi oldalával ismerkedett meg. Ezt követően a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnökhelyettese, majd az MTA elnökének főtanácsadója volt. 2004 óta európai parlamenti képviselőként a bel- és igazságügy, illetve a külügyek területén az emberi jogok, illetve a magyar nemzetpolitika és a határokon túl élő magyar közösségek jogainak megjelenítése és érvényesítése érdekében tevékenykedik.

41 éves, házas, négy gyermek, Áron, Gergő, Zsombor és Márton édesanyja.

lopott« órák, amikor hirtelen úgy alakul, hogy mégis együtt lehet a család."

Kisebbségekért

A kisebbségek és az emberi jogok melletti kiállás fontosságát már gyermekkorában a saját bőrén tapasztalta Gál Kinga. Nagyváradon egy kemény diktatúra idején nőtt fel. Gimnazistaként családjával áttelepült volna Magyarországra, majd felvételt nyert az ELTE jogi karára. Ezt követően számos helyen megfordult. Dolgozott Bukarestben, Németországban és Budapesten is. Életének minden ciklusa egy-egy építőelemként funkcionált ahhoz, hogy teljesebben lássa azt a kérdéskört, amiben a mai napig dolgozik. *„A romániai magyar kisebbség tagjaként tapasztaltam, hogy a diktatúra bukása önmagában nem elég, hogy jog- és esélyegyenlőségünk valósággá váljon. A jogainkért meg kell küzdeni. A Határon Túli Magyarok Hivatalának szemszögéből is láthattam a határon túli magyar közösségek helyzetét, amikor is a magyar állam hozzáállása és támogatási rendszere volt a tét. Tapasztaltam, mennyire fontos a segítség és a biztatás a közösségek számára. A nemzetközi szervezeteknél dolgozva megtanultam, bármiféle eredményhez alapfeltétel, hogy a magyar közösség tudatosan fogalmazza meg céljait, legyen meg az akarata a változtatáshoz, és bírja a mindenkori magyar kormány támogatását is, de ez mind nem elég. Problémáinkat el kell tudni mondani és meg kell értetni nemzetközi szinten is. Meg kell tudni védeni a jogainkat, és támogatókat kell találni céljainkhoz."*

Nehézségek persze rendre jelentkeznek, előbb a státustörvény, majd a nyelvtörvény, állampolgársági törvény... A kisebbségpolitika, az alapvető jogok védelme, bel- és igazságügy igen konfliktusos terület nemcsak az Unión, de az Európai Parlamenten belül is. *„Azt vettem észre, hogy a nőknek jó érzéke van arra, hogy egy-egy kemény helyzetből könnyebben kikerüljenek az álláspont feladása nélkül is. Gyakran, amikor beállnak a csapatok az ütközőzónába, egy mosollyal sok mindent el lehet érni."* Gál Kinga tapasztalatai szerint a felek sok esetben zöld ágra tudnának vergődni akkor is, ha pragmatikusan lehoznák a mindennapok szintjére az elvont vitákat. A hölgyek erre alkalmasabbak, mivel ők *„könnyebben lebontják a konfliktusokat a mindennapok valóságára és hamarabb eljutnak a megoldáshoz, a nézeteltérések feloldásához vezető közös pontokhoz."* ■

Élet az MKÖ után

szöveg: Vida Sándor, fotó: Szigeti Tamás

A tavalyi Magyar Közigazgatási Ösztöndíj Programon 248 magyar fiatal vett részt. A nehéz körülmények ellenére is sikerült a legjobban teljesítőknek állást találni. Időközben útjára indult az alumni klub is, amely régi és új ösztöndíjasok tapasztalatcserélő fórumaként funkcionál.

Az április 26-án a Magyar Közigazgatási Ösztöndíj Program keretében rendezett első alumni találkozó ráébresztette a jelenlévőket az MKÖ igazi értékére. Számos előadást hallhattak a résztvevők a közigazgatás különböző területeiről. Rétvári Bence parlamenti államtitkár és Biró Marcell közigazgatási államtitkár nyitóbeszéde után volt portugáliai, németországi és észtországi élménybeszámoló is. A hallgatóság az e-közigazgatás és a járási rendszer témaköreiben, továbbá a protokoll-feladatokat végző liaison officerek munkájába is betekinthetett. A programot egy állófogadás zárta.

A következő alkalom a tervek szerint három hónap múlva lesz, amelyre az MKÖ Programiroda munkatársai várják azon vállalkozó kedvű fiatalok jelentkezését, akik szívesen megosztanák hazai és külföldi tapasztalataikat volt ösztöndíjas társaikkal, illetve az új gyakornokokkal egyaránt. Az érdekes beszámolókban nem lehet hiány, mivel a tavaly felvett mintegy 250 gyakornokból a legjobb 210-nek sikerült állást ajánlani. Sokan ugyanazt a munkát végezték mind a kiküldetésük, mind a hazai gyakorlati idejük alatt, és korábbi munkahelyükre kerültek vissza. Akadnak olyanok is, akiket másfele sodort a szél és a lehetőség. Ennek ellenére az ösztöndíjasok egyöntetű véleménye, hogy a program révén érdekes szakmai kihívások mellett számos élménnyel, valamint értékes tudással és tapasztalattal lettek gazdagabbak, melyet az alábbi beszámolók is jól tükröznek.

Oláh György

A programról, és annak eredményességéről is csak a legjobbakat tudom mondani. Az én fogadóintézményem a Magyar Államkincstár (MÁK) volt, ahol nagyon jól éreztem magam. Szerencsémre pontosan ugyanott dolgozhatok, ahol a gyakornoki hónapjaimat töltöttem. Már az ösztöndíjprogram alatt megismerhettem a munkatársaimat, valamint a mindennapi munkavégzéshez szükséges ismereteket is elsajátíthattam. Így pontosan tudtam, mit vállalok a februári szerződéskötéskor.

Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, mivel a Család és Szociális Támogatási Osztályon némi túlzással az a mindennapi feladatom, hogy pénzt osszak az ügyfeleinknek – természetesen a jogszabályoknak megfelelően. A társadalom minden szegmenséből érkeznek hozzánk beadványokkal, kérelmekkel,

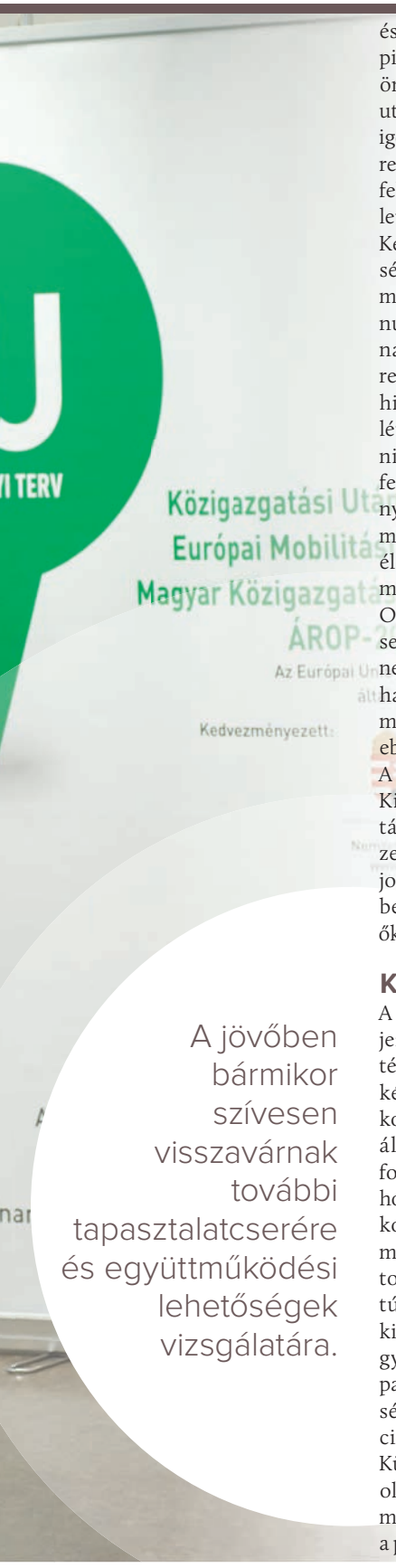

A jövőben bármikor szívesen visszavárnak további tapasztalatcserére és együttműködési lehetőségek vizsgálatára.

és esetenként panaszokkal is. Jó érzés, hogy egy picit részese lehetek idegen emberek, családok örömének, például, amikor újszülött gyermekük után anyasági támogatást és/vagy családi pótlékot igényelnek. Komoly szakmai sikernek és egyben remek élménynek számít, ha egy ideges, aggódó, feldúlt ügyfél végül mosolyogva hagyja el az épületet, tudván, összekuszálódott ügye rendben lesz. Kevésbé felemelő élmény, de a munkával szükségszerűen együtt járó árnyoldal, hogy ha nem is mindig – mint azt Dr. House állítja –, de az ideális nullánál mindenféleképpen gyakrabban hazudnak az emberek. Mindez viszont kétségtelenül remek szellemi tréninget is jelent egyben. Nem hiszem, hogy a média egyes területeit leszámítva létezne még egy olyan munkakör, ahol a kommunikációs képességeket olyan jól lehet használni és fejleszteni, mint egy ügyfélszolgálaton. A közös nyelv ugyanis nem feltétlenül jelenti azt, hogy mindenkivel egy nyelven beszélünk. Megdöbbentő élmény azzal szembesülni, hogy az ügyfelek számára bizonyos értelemben én vagyok az állam. Olyan dolgokat is velem osztanak meg, amelyhez semmi köze nincs a Kincstárnak, pláne nekem nem. Lassan nyugodt szívvel kijelenthetem, hogy hazánkban tényleg mindenki ért a focihoz, valamint a politikai elemzéshez – nem feltétlenül ebben a sorrendben.

A program előtt szinte semmit sem tudtam a Kincstárról, és még kevesebbet a családtámogatási rendszerről, de jelenleg el sem tudom képzelni, hogy mást csináljak. Azt hiszem, annál jobb munkám, mint, hogy az emberekkel előbb beszélgessek, majd ezután pénzhez juttassam őket, sohasem lesz.

Kalydy Vanda

A Magyar Közigazgatási Ösztöndíj Program befejeztével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Területi Közigazgatásért és Választásokért Felelős Államtitkárságára kerültem, ahol korábban ösztöndíjasként dolgoztam. A területi államigazgatás nagymértékű átalakításának folyamatában nagy jelentőségű volt számomra, hogy közelről pillanthatok be a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint kormányablakok működésével, irányításával kapcsolatos feladatok koordinálásának különböző aspektusain túl, a jelenleg folyamatban lévő járási rendszer kialakításának munkálataiba. Ösztöndíjasként a gyakorlat külföldi szakaszát a portugál Agência para a Modernização Administrativa (Ügynökség a Közigazgatás Modernizációjáért) Innováció és Tudásmenedzsment Osztályán töltöttem. Külföldi gyakorlati időm alatt megismerhettem olyan nemzetközileg is elismert technológiai megoldások elméleti és gyakorlati alapjait, mint a portugál elektronikus azonosító kártya. Emellett belemerülhettem az elektronikus közszolgáltatások nyújtása fórumainak működési folyamataiba. Büszkeséggel tölt el, hogy az ott-tartózkodásom alatt elindított portugál Open data portál háttérmunkálataiból jelentős mértékben kivehettem a részem. A Közös Tudás Hálózatot (mely tavaly az ENSZ közszolgálati díját is elnyerte) érintő teendők végzése során vált számomra nyilvánvalóvá, hogy a portugál közigazgatásban milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a jó gyakorlatok és a tudás megosztásának. Úgy gondolom ez az a gondolkodásmód, amit – felismerve az abban rejlő potenciált – a jelenlegi munkám során is hasznosítani lehet.

Gaál Barna

Az MKÖ keretében tavaly a KIM Közigazgatási Államtitkárságon kezdhettem el gyakorlatomat. Egy hónap után végzettségemnek és érdeklődésemnek megfelelően az E-Közigazgatásért Felelős Helyettes Államtitkárságra kerültem, ahol négy hónapon át dolgoztam. Ezt követően egy hónapot töltöttem a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalánál (KEK KH). Szeptembertől Észtországban, a Riigi Infosüsteemi Amet (Észt Információs Rendszerek Hivatala) hatósági jogkörökkel felruházott e-közigazgatási szakmai intézménynél folytattam a gyakorlatot. Kizárólag pozitív személyes élményekkel gazdagodtam, ellátogattam Lettországba és a finn fővárosba is. A Tallinni Magyar Nagykövetség munkatársaival jó kapcsolatot alakítottam ki, nagyon sokat segítettek külföldi tartózkodásom alatt. Észtországban megismerhettem az e-közigazgatáshoz kapcsolódó, több mint 10 éve hatékonyan működő keretrendszer elméleti felépítését és gyakorlati működését. Az észt digitális azonosítás és hitelesítés, az ezekhez kapcsolt elektronikus szolgáltatások színvonala, az akár otthonról vagy a világ bármely pontjáról teljes körűen végezhető ügyintézési lehetőség, az észt közigazgatás átláthatósága, nyitottsága, valamint a sikeres piaci megoldások széles körű alkalmazása teszik sikeressé és versenyképessé a balti államot. A gyakorlat során hasznos szakmai és személyes kapcsolatokra tettem szert. A jövőben bármikor szívesen visszavárnak további tapasztalatcserére és együttműködési lehetőségek vizsgálatára, ami a világban is élenjáró színvonalú észt megoldások esetében igen hasznosnak bizonyulhat.

Idén februártól a KIM E-Közigazgatási Főosztályán folytathatom a munkát, ahol a szakágazat jogi újraszabályozását támogatom. Az ezt segítő projektek előkészítése és megvalósítása során nagy hasznát veszem az észt rendszerszemléletnek, jó gyakorlatoknak. Emellett részt veszek a helyettes államtitkárság nemzetközi kapcsolatainak ápolásában is. ■

Méltó helyén az igazságszolgáltatás

szöveg: Őrfi József, fotó: Szigeti Tamás

A Kossuth téri Királyi Kúria épületében ma a Néprajzi Múzeum és a Politikatörténeti Intézet található. A kormány lépéseket tesz annak érdekében, hogy a hányatott sorsú épületbe beköltözhessen a visszaállított Kúria intézménye.

Magyarország millenium kori építkezései egy magas kultúrájú, európai ország képét tükrözik. Az épületek többsége ma is áll, egy részüknek azonban a rendszerváltást követően a mai napig nem rendeződött a sorsa. Ezeknek az épületeknek nehéz méltóbb feladatot találni eredeti funkciójuknál, hiszen a kialakításuk is minden részletre kiterjedően azt a célt szolgálta, amire építették őket. Az ország 20. századi történelme során nemcsak területe kétharmadát veszítette el, hanem szembe kell néznünk – a kommunista diktatúrának a társadalmat a feje tetejére állító, az emberi méltóságot és erkölcsöt sértő évtizedei miatt – az ebből a korból származó, gyakran nem a rendeltetésének megfelelően használt tárgyi, és a társadalomra mai napig ható szellemi örökséggel is. A diktatúra nemcsak az ország elitjét fosztotta meg vezető szerepétől, előszeretettel sajátította ki – az új ideológiának megfelelően – a korábbi hatalmi ágak által használt, reprezentatív, gyönyörű épületeket is. Azt gondolták, az ideális kommunista társadalomban a jogra egyáltalán nem lesz szükség, gondolkodásmódjuknak áldozatul esett hát az eredetileg a Magyar Királyi Kúria, a Budapesti Királyi Ítélőtábla és Főügyészség, valamint a Koronaügyészség számára épült Kossuth Lajos téri, neoreneszánsz stílusú épület is. A Kossuth Lajos tér kialakításakor alapvető koncepció volt, hogy a téren együttesen, de egymástól elkülönülten jelenjen meg a törvényhozó, a végrehajtó és a bírói hatalom. Ezt a teret szánták az ország legfőbb hatalmi központjának, ezért épült fel az Országház, a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Királyi Kúria is közel egymás mellett. Ez utóbbi egyértelműen a Parlament után a tér második legszebb épülete, ebből a szempontból is kiemelt jelentőségű sorsának alakulása. Az épület jó példa az Ybl Miklós utáni eklektika stílusára, benne az uralkodó neoreneszánsz jelleg erős barokk hatásokkal vegyül. A barokk leginkább a belső tér komponálásában jelenik meg, a több szint magas óriási aula, a többkarú, széles lépcső látványosan mozgalmas architektúrája olyan reprezentatív hatással bír, ami értelmezhetetlen és használhatatlan az eredetitől eltérő feladatok számára. Az igazságszolgáltatás legfelsőbb szervének készült épület súlyt és méltóságot adott az itt dolgozó testü-

let munkájának, a ház minden része erről szól. A főhomlokzat is gazdag tagolású, a síkból erőteljesen kilépő középrizalitban a felső szinteket összefogó hatoszlopos portikusz van. A portikuszt felül timpanon zárja, felette pedig attika nyúlik a tető síkja fölé, teljesen kitakarva azt. Az attika tetején középen hármas fogatot hajt az igazság istennője, Justitia, kezében fáklyával; a szobor Senyei Károly munkája. Mellette, az attika két szélén egy-egy ülőhelyzetben lévő alak van, ők a Törvényt Adó és a Törvényt Látó szobrai, Fadrusz János alkotásai. A timpanon szoborcsoportja egy bírósági tárgyalást ábrázol, kétfelől a Törvényhozás és Törvénytanítás férfiallegóriáinak társaságában, Zala György munkái. A főhomlokzat alsó szintje durva kváderezésű, sugallva a gondolatot, hogy a törvény erős alapokon áll. A reprezentatív jelleget ezen az oldalon tovább hangsúlyozza az oldalszárnyakon végigfutó kétszintes oszlopsor, és a középrizalit két oldalán az épület magasságát szinte megkettőző, körben nyílásokkal tagolt tornyok is. Az épület sarkai is a széles tetőpárkány fölé emelkednek, ezek tornyokkal való együttes hatása bevehetetlen várat idéz. Az aula menynyezetének freskója Lotz Károly munkája, Justitia diadalát ábrázolja. Ebben a minden porcikájában az igazságról és a törvényről szóló, monumentális hatású épületben ma a vidéki paraszti kultúra alkotásait csodálhatjuk meg az emeleti szobákban. Az óriási aulában az időszakos kiállítások tablói sorakoznak a földre állítva, az Alkotmány utca felőli oldalon pedig a Politikatörténeti Intézet munkatársai kutatják és őrzik többek között a kommunista mozgalom dokumentumait. Egy 2008-as európai uniós pályázat keretében sor került az épületben lévő múzeum közönségforgalmi tereinek „fejlesztésére", aminek következtében a főhomlokzat tornyait tartó főfalakat elvékonyították, hogy a melléklépcsőket az előírásoknak megfelelően meg tudják szélesíteni. Műemléki szempontból a másik legjelentősebb beavatkozás volt az épületben, hogy az aulába vezető főlépcső két oldalán további lépcsőkarokat alakítottak ki. A változtatások szükségessége is mutatja, hogy az épület nem múzeumnak készült, nem alkalmas a feladat optimális ellátására. A népi emlékeket megtekintő látogató figyelmét eltereli a gazdagon díszített, eltérő üzenetű épület, ami szembemegy a mai kor semleges tereket ajánló múzeumépítészeti gyakorlatával. A Néprajzi Múzeum számára például ideális megoldás lehetne, ha az 56-osok terére tervezett új múzeum-negyedben kaphatná meg végleges helyét. Kár a pár évvel ezelőtti beavatkozásokért, mert az épület viszonylag jól vészelte át a mögöttünk lévő századot: 1945 előtt csak jelentéktelen beavatkozások történtek, azok is inkább a bútorzatot érintették, és a világháború nyomait is eltüntették rögtön a háború után. Az épület 1896. október 20-ára készült el, Hauszmann Alajos tervei alapján. 1935-ben a Budapesti Királyi Ítélőtábla ebben az épületben ítélte életfogytig tartó szabadságvesztésre Rákosi Mátyást, a következő évben pedig a Kúria mondta ki, hogy 1940-ben feltételesen szabadlábra helyezhető. Valószínűleg ezek az életrajzi adatok is közrejátszottak abban, hogy Rákosi hatalomra kerülése után az igazságszolgáltatás kikerült az épületből. Az 1949-ben elfogadott sztálinista alkotmány az igazságszolgáltatás régi intézményei helyett újakat állított fel, és azokat elköltöztette a Kossuth térről. A Kúria Legfelsőbb Bíróság néven, az addigi Koronaügyészség pedig Legfőbb Ügyészség néven működött tovább. 1948-ban a Magyar Munkásmozgalmi Intézet kapta meg az épületet. Az Alkotmány utcai szárnyba a Párttörténeti Intézet költözött. 1957-ben az épület többi részét a Magyar Nemzeti Galéria számára utalták ki, 1973-tól pedig a mai napig itt működik a Néprajzi Múzeum. Az Alaptörvény az igazságszolgáltatás vezető fórumaként visszaállította a Kúria intézményét. A bíróságok komoly helyhiánnyal küszködnek, ami miatt sok ügyet vidéken kénytelenek tárgyalni. Ha a Kossuth téri épületet visszakaphatná a Kúria, akkor mostani helyére, a Markó utcában felszabaduló épületbe a tervek szerint az Országos Bírói Hivatal költözhetne, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság használatba vehetné az egész Szalay utcai épületét. A Markó utcai épületben található ma az a Justitia-szobor, ami eredetileg az Igazságügyi Palota aulájában állt, várhatóan ő is visszaköltözik majd régi, méltó helyére a Kúriával együtt. Gál András Levente, a Jó Állam fejlesztési koncepció végrehajtásának összehangolásáért felelős kormánybiztos, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Kultúráért Felelős Államtitkársága, és Fejős Zoltán, a Néprajzi Múzeum főigazgatója együtt keresik az épület megnyugtató rendezésének lehetőségeit. Orbán Viktor miniszterelnök áprilisban a Kúria másfél évszázaddal ezelőtti visszaállításának emlékére tartott teljes ülésén azt mondta, a kormány elkötelezett abban, hogy *„a Kúria ismét régi fényében ragyoghasson"*, ezért készen áll megtalálni annak a módját, hogy a testület minél hamarabb ismét a régi épületét használhassa. ■

Csűri-csavarja

A világ legismertebb játéka, a hungarikum Rubik-kocka

szöveg: Őrfi József

Talán nem túlzás azt mondani, a focilabda mellett a legizgalmasabb játék, ami gyermeket és felnőttet világszerte egyaránt megmozgat, a Rubik- kocka. Igaz, a kocka kirakásához elsősorban a fejünket kell használni. A kormány szándéka szerint a magyar szellem kiemelkedő alkotásait bemutató új, tervezett kiállítótér megformálása a Rubik-kockát idézi majd.

Még pár év és negyvenéves lesz az örökifjú kocka, amit vidám színeiről, egyszerű formájáról a világ minden táján első pillantásra felismernek. Rubik Ernő építészmérnök találmányáról kevesen tudják, hogy eredetileg nem is játéknak készült, a feltaláló a térbeli mozgások szemléltetésére keresett megfelelő módszert, és ahhoz kísérletezett a kockával. Mikor színes matricákat is ragasztott rá, hogy ellenőrizni tudja, a forgatások után melyik elem milyen pozícióba kerül, csak akkor jött rá, hogy ez jó játék is lehet, ami ráadásul értékesíthető is. A történet tanulsága, hogy megéri a fejünket törni, és keresni az újat, hiszen fáradságunk előbb-utóbb megtérül. Igaz, nem volt ilyen egyszerű a kocka sorsa sem. A piacra helyezés a feltalálást követően jó pár évig elhúzódott, a kocka először nem kellett senkinek sem. Az áttörést az hozta meg, amikor a játékot 1979-ben, Laczi Tibor a nürnbergi játékvásáron bemutatta Tom Kramernek, a Seven Toys akkori igazgatójának. Még abban az évben létrejött az első szerződés, ami félmillió kocka megrendeléséről szólt, magyarországi gyártással. Év végéig csak Magyarországon 300 ezer kockát sikerült eladni, és csak az azt követő évben kapta meg ma is ismert nevét. A kocka legizgalmasabb tulajdonsága, hogy térbeli formája ellenére akárhogy forgatjuk, egy darabban marad. A feltaláló ezt úgy oldotta meg, hogy az egész kockát kiadó kisebb elemek alakjuknál fogva tartják össze egymást. A kisebb elemek egy központi elem körül, ahhoz rögzítve, egymáshoz feszülve forognak el. A kockának van kétszer kettes és háromszor hármas verziója is, ez utóbbi az elterjedtebb. A kocka elforgatásának, a színezett lapok helyzetének több mint negyvenháromtrillió lehetséges pozíciója van. Rubik Ernő különös gondot fordított a színezésre is. Az átellenes oldalak színei közt a sárga komponens a különbség, a sárga oldallal szemben ezért van a fehér, a pirossal szemben a narancssárga, a kékkel szemben a zöld. A játékot a nagy sikerre való tekintettel világszerte több helyen hamisították, már 1982-ben, a piacra kerülés után két évvel megjelent az Amerikai Egyesült Államokban közel egymillió selejtes darab. A játék rajongói között rendszeresen szerveznek világbajnokságot, a háromszor hármas kocka csúcstartója Feliks Zemdegs, aki 2011-ben mindössze 5,66 másodperc alatt rakta ki a kockát. Idéntől van magyar csúcstartó is Endrey Marcell személyében, aki a vak kategóriában 28,8 másodperc alatt rendezte vissza a kocka színeit eredeti állapotukba. A vakversenyen a résztvevők több kockát is kapnak, amiket összekevert állapotban egy órán keresztül nézegethetnek, utána lekötik a szemüket, és az összes kockát egymás után ki kell rakniuk. A memorizáláshoz a versenyzők a mnemotechnikát hívják

segítségül, a kocka egyes állásaihoz szavakat kapcsolnak, a kirakáshoz szükséges lépések megjegyzéséhez pedig ezekből történeteket állítanak össze, és azokat jegyzik meg. A kocka az egész világ fantáziáját megmozgatta. Harminc évig keresték a választ például arra a kérdésre, hogy mennyi az a minimális lépésszám, amivel bármilyen állapotú kockát ki lehet rakni. A Google számítógépparkjának segítségével végül csak 2010-ben találták meg matematikaprofesszorok a megoldást, mely szerint ez a szám a húsz. A legtöbb kezdőállásnál ugyan elég 15-19 mozdulat is a végeredményhez, azonban több százmillió kezdőállás esetén legalább húsz forgatás szükséges. A kutatásba bevont szuperszámítógépek szerint a többi állás valószínűsége rendkívül csekély, de nem kizárható. A Rubik-kockát többször is az év játékának választották hazai és külföldi kiállításokon, eddig több mint 350 milliót adtak el belőle, amivel a világ legjobban fogyó játékának számít. Rubik Ernő, a Magyar Mérnöki Akadémia mai tiszteletbeli elnöke nem elégedett meg az egyszeri sikerrel, tovább gondolkozott, hogyan lehetne további térbeli logikai játékokat létrehozni, fáradságát újabb sikerek koronázták, és a piacon egymás után jelentek meg a jellegzetes Rubik-termékek. A kockának komoly kultusza van, saját nyelvezettel. A négyszer négyes változatot például „Rubik bosszújának” hívják, az ötször ötös pedig a „Professzor kockája” névre hallgat. A játék népszerűségére jellemző, hogy ma már az interneten összekeverhető és kirakható virtuális változata is van, ha véletlenül valakire rátörne a kocka kirakásának vágya és nincs a közelben a játék. A Rubik-kocka az egyik leghíresebb magyar találmány, ami méltán öregbítheti országunk hírnevét. A magyar kormány és Rubik Ernő nemrég megállapodott egymással egy olyan, a világraszóló magyar szellemi teljesítményeket bemutató épület megvalósításáról, amelynek már a látványa is a Rubik-kockát idézi majd. ■

Együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá a magyar kormány és Rubik Ernő egy magyar szellemi teljesítményeket bemutató központ létrehozásáról. A megállapodás értelmében nemcsak a névhasználat jogáról van szó, a felek kifejezik szándékukat, hogy az új épület nemzetközi tervpályázati kiírással megvalósuló terveit a Rubik-kocka fogja ihletni. Rubik Ernő maga is részt vesz az épület koncepciójának kidolgozásában és a tervezési program kialakításában. A nyilatkozatban a kormány kifejezi azon szándékát, mely szerint egy Rubik-kockát formáló épületben kíván a magyar szellemi teljesítményeknek emléket állítani és a leendő kiállításokhoz biztosítja a technikai feltételeket, illetve Rubik Ernővel folyamatosan egyeztet és igénybe veszi a feltaláló észrevételeit, javaslatait. A kormány kijelenti, hogy a Rubik-kockát formáló épület méltó helyszínen és minőségben fog megvalósulni. Egyúttal kifejezi nagyrabecsülését Rubik Ernő építészmérnök és feltaláló, a 20. század egyik legismertebb magyar találmánya, a Rubik-kocka megálmodója, kigondolója és megvalósítója iránt. A Kossuth-díjas feltaláló a szándéknyilatkozatban hozzájárul, hogy a Rubik-kocka motívuma a felépítendő épület alapjául szolgáljon, és a hozzájárulását ellenérték nélkül megadja. Véleményezni fogja a lehetséges helyszíneket, részt vesz a tervpályázat feltételeinek kidolgozásában és a pályázatok elbírálásában is, ha erre felkérést kap. Az épület létrehozásához szükséges tartalmi, szakmai, közigazgatási előkészítő- és szervezőmunka, és az ezekkel kapcsolatos minden egyeztetés Fürjes Balázs kiemelt jelentőségű budapesti beruházásokért felelős kormánybiztos feladata lesz. A kormánybiztos és a feltaláló a folyamat sikeressége érdekében rendszeresen egyeztetni fognak. A magyar szellemi teljesítményeket bemutató központ kivitelezése a helyszínválasztás, a tudományos és kulturális szempontrendszer kidolgozása és a nemzetközi építészeti tervpályázat lebonyolítása után leghamarabb 2014-ben kezdődhet el, az építkezés várhatóan 2017-ig fog tartani. Az intézmény tartalmi koncepciójáról a felek széles körű konzultációt fognak tartani, amibe bevonják többek között a Magyar Tudományos Akadémiát, a Magyar Művészeti Akadémiát, a Budapesti Műszaki Egyetemet, az Építészkamarát, az Építőművészek szövetségét, és az UNESCO Szellemi Örökség hazai Szakbizottságát is. A bemutató központ hatalmas lehetőség a hazai építészek számára, hiszen a Rubik Ernő védnöksége alatt megrendezett nemzetközi pályázaton megmérethetik magukat a szakma élmezőnyében, egyúttal egy világszínvonalon megvalósuló épület segítségével az ország nemzetközi ismertsége is tovább nőhet.

Ősrégi táj

szöveg: Őrfi József,
fotó: Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága

A cím nem elírás. Kevesen tudják, hogy az Őrség hazánk egyetlen tájegysége, ahol a lakosság a honfoglalás kora óta változatlanul megmaradt, és bizony a mai családnevek többsége is azonos még ezer évvel korábban élt őseikével. Ennek a folytonosságnak köszönhetően időutazást tehet az ide látogató, megismerkedhet az egyedülálló épített és táji környezettel, kultúrával. Az állandóságot képviselik az Őrségben a fentieken kívül a jégkorszakból fennmaradt maradványnövények is.

Az Őrség neve onnan ered, hogy a honfoglaló magyarok, mint minden gyepűre, azaz határ menti térségre, ide is őrállókat telepítettek. A letelepült lakosság ezer éve őrzi régi családneveit, és nemcsak az ország nyugati kapuját, de hagyományait, népszokásait is. Sajátos, tájba illeszkedő építészeti hagyományokkal rendelkezik, amelyet az erdők jelenléte miatt elsősorban a fa anyaghasználata jellemez. A hegyek, az erdők, a határszél és a boronafalas házak együttesen eszünkbe juttatják Székelyföldet is, ott azonban a népi építészet szász hatásokkal keveredve hozta létre gyönyörű alkotásait. Az Őrség egyszerűbb filozófiát vall, épületei szerényebbek, és nem alakultak ki a tájon nagyobb városok sem. A házakat dombtetőkre (hiszen onnan messzebb látni) építették, ezt a településmódot szeres településnek nevezzük. A faszerkezetű épületeket zsuppfedéssel, azaz az erdők mellett mozaikosan jelen lévő szántók kínálta szalmával borították. A házakra jellemző a hossztornácos kialakítás, a tégla használatának elterjedése után ezek a tornácok megrövidültek, és létrejött az úgynevezett „kódisállásos" tornác. (Itt állva kopogtatott az adománykérő, vándorló szegény legény.) A szakrális épületek legszebb itteni példái az őriszentpéteri és a veleméri templomok. Érdekes, hogy a térségben nem épültek kővárak, helyettük már az Árpád-kortól erődszerű templomokat és földvárakat állítottak. Utóbbiak közül az őrimagyarósdi földvár maradványai a mai napig megtekinthetők. A haranglábak mellett sem lehet szó nélkül elmenni, közülük például az 1775-ben épült pankaszi szoknyás haranglab még mindig áll. A térség lakói teljes önellátásra rendezkedtek be. Az erdőgazdálkodást szálalásos módszerrel művelték, azaz soha nem történt tarvágás, a vágásra érett fákat egyenként termelték ki. Így biztosítható volt a folyamatos faállomány. Ma ezt „Pro Silva" (az erdőért) módszernek nevezik, és sok helyen törekednek a fokozatos bevezetésére. Az Őrségnek szerencséje volt az államosításoknál, sok településhez közeli erdőt ugyanis valamiért elfelejtettek köztulajdonba venni. Ezek egyedülállóak az országban. A nedves szubalpin területen a jégkorszakból fennmaradtak a tőzegmohás lápok és rétek, értékes és védett növényekkel és állatfajtákkal. Jégkorszaki maradványnövények, források, természetes vízfolyások, fenyvesek, gyertyános-tölgyesek, bükkösök, az ország leggazdagabb lepkefaunája, rengeteg fajta gomba, fekete gólyák, kék galambok, vidrák, gőték, gímszarvasok vannak és élnek a területen – mint egy mesében. Az itt élők nevükhöz méltóan őrizték meg ezt a tájat eredeti szépségében úgy, hogy közben a megélhetésükhöz megtanultak együtt élni vele. Méhészkedtek, gombát gyűjtöttek és szárítottak, elterjedt volt a fazekasság, a fafaragás.

Idén ünnepeljük a terület védelmére létrehozott Őrségi Nemzeti Park alapításának 10. évfordulóját. Bármilyen meglepő, a park az ország nemzeti parkjainak sorában csak a tizedik. Bár erdészeti szakemberek javaslatára már 1976-ban létrejött a szentgyörgyvölgyi, majd 38 ezer hektáron 1978-ban az Őrségi Tájvédelmi Körzet, mégis 2002-ig húzódott a folyamat, és akkor is szükség volt a civil szervezetek kezdemé-

nyezésére. A késői alapítás hátrányokkal is járt, hiszen a korábban alapított nemzeti parkok közel 300 ezer hektár állami földet kezelnek, az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága viszont mindössze 2500 hektárral gazdálkodhat. A park területe 43 933 hektár, amiből 3104 fokozottan védett. Idén 450 millió forintot kaptak földvásárlásra, az így szerzett új földek egy részét bérbe fogják adni a helyi gazdálkodók számára. Velük amúgy is szoros a kapcsolat, hiszen a táj értékeinek, hagyományainak megőrzése nélkülük lehetetlen lenne. Az igazgatóság együttműködik még az önkormányzatokkal és a szomszédos Szlovénia és Ausztria natúrparkjaival is. Törekednek a szálalásos erdőgazdálkodás minél nagyobb területre történő kiterjesztésére, és a gyepek megőrzése érdekében újra bevezették a korábban már szinte teljesen megszűnt legeltetéses gazdálkodást. Jelenleg mintegy 200 magyar tarka tehén van a területen. A helyi gazdálkodókat azzal segítik, hogy fiatal tenyészállatokat helyeznek ki hozzájuk, valamint képzési programot indítottak számukra. Hazánkban már csak itt található meg egyedül a régen népszerű, de az autók, traktorok elterjedése miatt a kihalás szélére jutott egyetlen magyar őshonos hidegvérű lófajta, a muraközi. Célul tűzték ki a fajta megmentését, amelyben lovas szakemberek segítik a munkájukat, ennek köszönhetően az állomány mára 50 egyedre gyarapodott. Az ide látogatókat szakvezetéssel és túraajánlatokkal várják, iskolai és turistacsoportokat, bakancsos és kerékpáros kirándulókat is szívesen kalauzolnak. A kerékpár szerelmeseinek van helyben kerékpárkölcsönző és szerviz is. A gyönyörű környezetet egyedül megismerni kívánók számára tanösvényeket építettek ki. Az Őriszentpéterhez tartozó Keserűszeren korszerű vendégház és sátrazóhely található. 2004-re erdei iskolai programot dolgoztak ki. A Harmatfű Természetvédelmi Központban szálláshely és oktatóterem mellett közösségi-foglalkoztató helyiség, kézműves műhely található. Éves gyakorisággal természetvédelmi vetélkedőket tartanak, miután megismertették az érdeklődőkkel a térség természeti, néprajzi és kultúrtörténeti értékeit. A látogatottság évről évre nő. Az ország egyetlen, eredeti helyén megtekinthető falumúzeuma itt, Szalafő-Pityerszeren található. Turisztikai rendezvényeket is tartanak, legismertebbek közülük az Őrségi Tökfesztivál és a pityerszeri szabadtéri rendezvények, mint a Húsvétváró, a Pünkösdölő, a Szent István-nap és az Őrségi Túranap. Törekednek a térség építészeti értékeinek megőrzésére is, még az alapítás évében, 2002-ben felmérték a teljes nemzeti park településeinek épületállományát, és regisztert készítettek mintegy 16 ezer műemléki védelemre érdemes épületről. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatósága a szűkös forrásokat pályázatokkal egészíti ki, jelenleg is 14 van folyamatban, 2 milliárd forint összértékben. Az önkormányzatokkal, gazdálkodókkal és határon túli natúrparkokkal együttesen lebonyolított pályázatok segítik a térség fejlesztésében érdekeltek közti kapcsolatok erősödését. A lelkiismeretes munkának köszönhetően az Őrségi Nemzeti Park mára magáénak tudhat egy komoly elismerést is, hiszen 2007-ben elnyerte a Kiváló Európai Úticél kitüntető címet. Úgy tűnik, az Őrség tud vigyázni saját magára, de az önellátó és természetet tiszteletben tartó lakosság mentalitását sikeresen vette át a terület értékeinek megőrzését feladatul felvállaló szervezet is. ■

Elérhetőségek:
Keserűszeri Vendégház és sátrazóhely
9941 Őriszentpéter, Keserűszer 17.

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
és Harmatfű Természetvédelmi Oktatóközpont
9941 Őriszentpéter, Siskaszer 26/a.
Telefon: 94/548-034
Fax: 94/428-791
E-mail: orseginp@onp.kvvm.hu,
honlap: http://onp.nemzetipark.gov.hu

A Világörökség Éve

szöveg: Vida Sándor

Budapest, Tokaj, Aggtelek, Hortobágy, csak néhány magyar helyszín az UNESCO 936 tagú Világörökségi Listáján. Erkölcsi kötelességünk ezen területek megőrzése a jövő generációja számára. A 2012-es év ennek a nyomatékosítására hivatott, mivel 40 éve fogadták el a megállapodást. Hazánkban ráadásul számos egyéb örökségvédelmi évfordulóval párosul az idei esztendő.

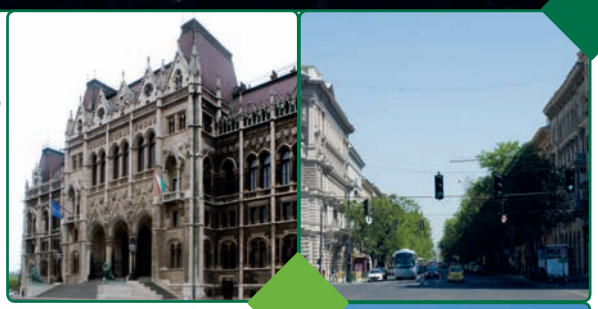

fotó: Szigeti Tamás

Irina Bokova, az UNESCO főtitkára novemberi budapesti látogatása alkalmával hívta fel a figyelmet az UNESCO legismertebb programját életre hívó Világörökség Egyezmény 40. évfordulójára. A bolgár származású főigazgató azt ajánlotta, hogy 2012 legyen a megújulás éve, amelynek témája a Világörökség, a fenntartható fejlődés és a helyi közösségek szerepe. Véleménye szerint a *„Világörökség a béke és a fenntartható fejlődés szegletköve. Az identitás és a méltóság forrása a helyi közösségek számára, a tudás és az erő forrása, amelyet meg kell osztani."* Örökségvédelmi szempontból hazánk számára azonban többszörös jelentőséggel is bír az idei év. 140 éve alakult meg ugyanis az első magyar állami műemlékvédelmi intézmény, a Magyarországi Műemlékek Ideiglenes Bizottsága. Hazánk 1985-ben csatlakozott a Világörökség Egyezményhez és két évvel később fel is vették a hollókői Ófalut és környezetét, valamint a budapesti dunai panorámát és a Várhegyet magában foglaló területet a Világörökségi Listára. A fővárosi helyszínt egy évtizede bővítették ki az Andrássy úttal és történelmi környezetével, valamint a belső kerületek jó része világörökségi háttérzónaként műemlékvédelmi területi védettséget kapott. Szintén tíz éve vették fel a listára a tokaji történelmi borvidéket. Az évfordulókhoz kapcsolódik a világörökségről szóló 2011. LXXVII. törvény január 1-jei hatályba lépése, amellyel hazánk Ausztrália és Dél-Afrika után felzárkózott a világörökségi kérdések átfogó törvényi szabályozásában élenjáró országok mögé. A már említett városrészek, tájak mellett további magyar területek is a világörökség részét képezik. Jelenleg 936 helyszín szerepel az UNESCO listáján, ebből 725 kulturális, 183 természeti, 28 pedig vegyes kategóriába tartozik. Magyarország összesen nyolc világörökségi helyszínnel büszkélkedhet. A több mint 200 kisebb-nagyobb barlanggal rendelkező Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt, valamint a Fertő-tó/Neusiedlersee kultúrtáj szomszédainkkal közös felterjesztés alapján került az UNESCO védelme alá. Az ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság és természeti környezete 16 éve része a világörökségnek. A monostor – melynek tagjai a mai napig imádkoznak Magyarország sértetlenségéért – számos értékes ősnyomtatványt és kódexet őriz. 350 ezer kötetes gyűjteménye révén Európa egyik leggazdagabb kolostori könyvtárával rendelkezik. 1999-ben, három évvel az apátság után csatlakozott a világörökségi helyszínekhez a Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta. Európa legnagyobb összefüggő, nem az erdők kiirtásával és folyószabályozással létrejött füves pusztája 82 ezer hektárnyi területen terül el. Első ránézésre a délibábon kívül – főleg forró nyári napokon – nincs itt semmi, nem akasztja meg a tekintetet domb, hegy vagy építmény. A Hortobágy mégis több egy kietlen tájnál, növény- és állatvilága igen színes, csak madárfajból több mint 340 előfordulását regisztrálták itt. A pécsi ókeresztény sírkamrák (Sopiane) 2000-ben került az UNESCO nyilvántartásába. A rómaiak által alapított tartomány a korakeresztény egyik legjelentősebb központja volt. Az ókori Sopiane temetőjében a 4. században templomokat, kápolnákat, mauzóleumokat és ezek alatt sírkamrákat építettek. A több mint kétszáz éve tartó régészeti ásatások nyomán kiderült,

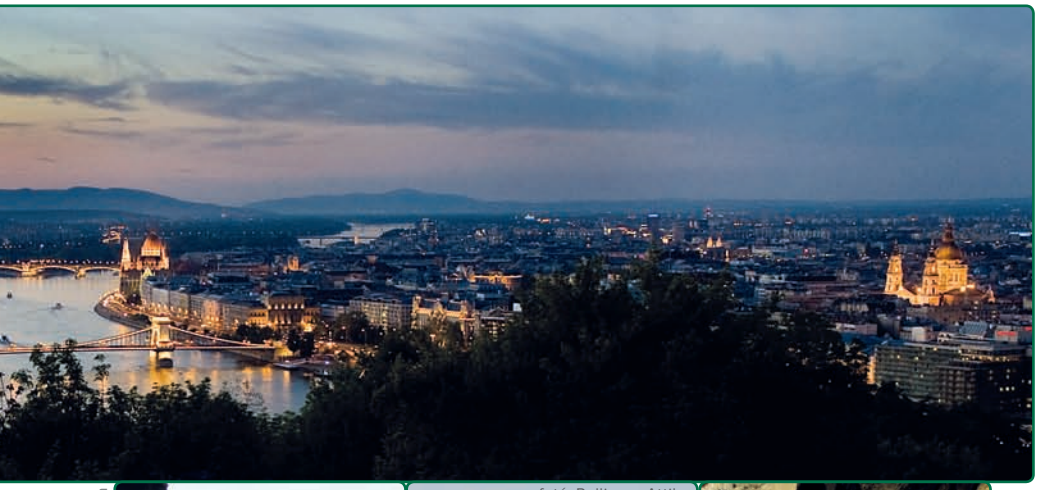

fotó: Sztrémi Zsuzsanna

fotó: Pellinger Attila

fotó: KÖH

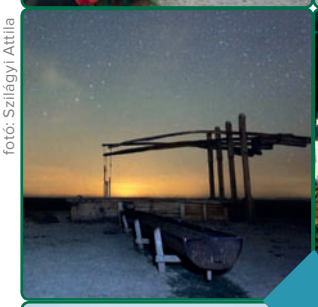

fotó: Szilágyi Attila

fotó: Hánsághy Péter

fotó: Arnóth Ádám

hogy egész Európában itt maradtak fenn a legnagyobb számban temetői épületek.

Nyitóünnepség

A Budapest Világörökségéért Alapítvány kezdeményezésére április 16-án ötpárti konszenzus eredményeként 2012-t a Világörökség Évének nyilvánította a magyar Országgyűlés. Az esemény egyik fővédnöke Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes (a másik Irina Bokova), a Magyar Tudományos Akadémia épületében tartott április 20-ai nyitóünnepségen hangsúlyozta örökségvédelmi kötelességünket. Mint mondta a védelem mellett fontos, hogy értékeinket észrevehetővé is tegyük, megmutassuk a világnak. Saját örökségünket, *„fenntartsuk, gyarapítsuk, erősebbé tegyük. Legyen szó akár épületről, népszokásról, akár valamilyen nemzeti karakterjegyről”.* A miniszterelnök-helyettes kiemelte, hogy a múltnak azokat a hagyományait, örökségét és kincseit kell megtalálni és továbbörökíteni, amelyek lehetővé teszik az utánunk következő nemzedék számára, hogy boldogabb, teljesebb életet élhessenek. Az összetartás fontosságát és a múlt-jelen-jövő kapcsolatát emelte ki Martonyi János külügyminiszter is, aki szerint az emberiséget nem csak a globális veszélyek, kockázatok kapcsolják egybe (klímaváltozás, terrorizmus, tömegpusztító fegyverek, világjárvány, természeti katasztrófák), hanem a világ jövőjéért való felelősségtudat is. Ennek fontos eleme örökségünk védelme. Az ünnepségen felszólalta Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter is. *„Wass Alberttől tudjuk, hogy a legfőbb örökség, amit adni lehet az utódoknak: az otthon. Azonban ugyanilyen fontos az otthonosság is, a közös jelen, múlt és sors is. Az örökségvédelem a közös sorsunkat tárja föl, dokumentálja és menti meg azok számára, akiknek már mi is nagyszülők és ősök leszünk”* – mondta.

Az évfordulók alkalmából a Budapest Világörökségéért Alapítvány szabadtéri kiállításokkal, nemzetközi konferenciákkal, koncertekkel és számos egyéb rendezvénnyel kívánja népszerűsíteni világörökségi értékeinket. ■

A Világörökség Egyezményt 1972-ben, a II. Ramszesz fáraó tiszteletére épített Abu-Szimbel szikla-templomok megmentésének tapasztalatai hívták életre. Az 1950-es években az Asszuáni-gát építésének tervei a templomegyüttes létét veszélyeztették. Az UNESCO nemzetközi összefogást kért az épületek védelmére. A núbiai műemléket svéd tervek alapján az eredeti helyszínétől kicsit arrébb újra felépítették. A munkálatokhoz szükséges pénzt több állam dobta össze. Az egyezményhez azóta 188 ország csatlakozott és vállalta az egyetemes értékű örökségek megőrzését a jövő generációi számára. A 153 államban lévő világörökségi helyszínek a világ közös kincsét jelentik, megóvásuk kollektív érdek. A világörökség eszméjének megfelelően az egyezményt aláírt tagállamok szükség esetén szakmai, valamint pénzügyi támogatást kérhetnek az UNESCO-tól.

BADA MÁRTA: PARK

Feloldás a művészet által

Látogatás a Beszélő paletták című roma képzőművészeti kiállításon

szöveg: Nagy Ágnes, fotó: Szigeti Tamás

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi Felzárkóztatásért Felelős Államtitkárságának termei és folyosója ad otthont a Beszélő paletták című roma képzőművészeti kiállításnak. A tárlatot Szentandrássy István Kossuth-díjas festőművész nyitotta meg április 3-án, amelyen Balog Zoltán, társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkár mondott köszöntőt, az esemény fényét hegedűjátékával Kathy Horváth Lajos emelte.

A kiállításon harmincegy kortárs roma művész százkét festménye, grafikája és szobra kalauzolja a nézőt e sokszínű képzőművészeti ösvényen. Az esemény két szervezője, Balogh Tibor és Káli-Horváth Kálmán az alkotások többségét a Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ (FROKK) képzőművészeti gyűjteményéből válogatta. Nem feledkezve meg a tárlaton képeikkel nem szereplő festőkről sem, őket a FROKK képzőművészeti gyűjteményét feldolgozó *Cigány Festészet – Magyarország 1969–2009* című albumban megjelent hetvennégy alkotói életrajz alapján készült információs tablók segítségével ismerhetjük meg.

A roma képzőművészet világát bemutató kiállításnak több aktualitása is van, hiszen április 8. a Nemzetközi Roma Nap és 1993 óta minden év áprilisának első hétvégéjén ünnepeljük a roma kultúra napjait. A tárlat különleges apropóját pedig az adja, hogy Szentandrássy István festőművészt március 15-én Kossuth-díjjal tüntették ki a hazai cigány kultúra megőrzésében és széles körű megismertetésében szerzett érdemeiért, a cigányság ősi, balladisztikus hagyományait és alakjait sajátos színvilággal ábrázoló műveiért, külföldön is nagy sikert aratott kiállításaiért. Mestere, Péli Tamás az első képzett roma festőművész, aki tanulmányait a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában, majd a Holland Királyi Képzőművészeti Akadémia murális szakán végezte. Legjelentősebb munkája a Holland Képzőművészeti Akadémia falát díszítő közel ötven négyzetméteres pannó. A Péli-iskola hagyományait folytató Gyügyi Ödön grafikái-

KÁLI-HORVÁTH KÁLMÁN: ELSŐ VACSORA

KÖKÉNY RÓBERT: TÁLTOSPARIPA

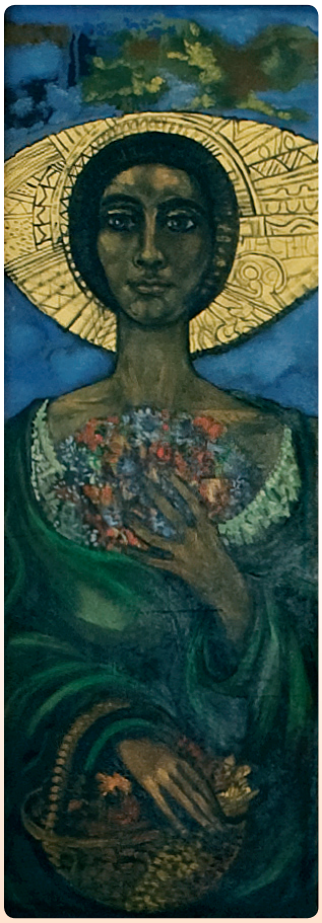

PÉLI TAMÁS: NYÁR

AKTUALITÁSOK A HAZAI ROMA KULTÚRÁBÓL

Kultúra mint kiemelkedési lehetőség

- **Díjat nyert Varga Péter – a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (VKSZI) munkatársának – filmje az V. Roma Élet – Közép-európai Dokumentumfilm Fesztiválon. A kisfilm a 2001-ben, Rézműves Melinda munkájának eredményeképpen létrejött első roma tájházat és a köré szerveződő közösségeket mutatja be. A tájháznak ugyanis a tájegység roma lakáskultúrájának bemutatása mellett fő szerepe az élő hagyományőrzésben van. Rézműves Melinda a Romanes Egyesület elnökeként úgy látja, kiemelten fontos feladat a cigányság gazdag kultúrájának ápolása, hiszen kulturális kötődés nélkül nincs mit átadni a következő nemzedéknek.**
- **Április 11-én, a magyar költészet napján immár ötödik alkalommal – Szentandrássy István meseszerű illusztrációival – adták ki Lakatos Menyhért Füstös képek című művét. A „cigány világ" esszenciáját szociografikus pontossággal, jellegzetes fanyar humorral megíró regény harminchét éve született.**

ban a romák babonái és a sámánisztikus világlátás szimbiózisa figyelhető meg. Szentandrássy tanítványok közül Túró Zoltán a rendkívüli képzelőerőt tükröző grafikáival indult, majd mestereit – Pélit és Szentandrássyt – megismerve a klaszszikus hagyományok festőjévé vált. Kunhegyesi Ferenc is e vonulat követőjeként kezdte pályáját, de legújabb munkái már kifejezésmód és témaválasztás tekintetében is maga mögött hagyja a reneszánsz és barokk stíluselemekből építkező rejtélyes roma képi világot.

A válogatott képanyag *Varázslat* című művének bemutatásával emlékezik meg az úgynevezett naiv festészeti stílus halhatatlan nagy alakjáról, Balázs Jánosról, aki hatvanhárom évesen kezdett festeni. Hajdan így beszélt egyedülálló alkotásairól: *„zűrzavaros rejtelmek […], ott bujkál bennük az egész világ létezése."* (Életét és munkásságát a *Cigány méltósággal* című album dolgozza fel.) E stílus mai követője Bada Márta, aki harmóniát és tisztaságot sugárzó képeivel szerez örömet a kiállítás látogatóinak. Csámpai Rozália nevét is a naiv alkotók között említjük, bár az általa megteremtett sajátos modern-naiv irányzat már új utakat enged látni.

Meg kell még emlékeznünk az „Útkészítő"-iskoláról, melyet Kökény Róbert és Ferkovics József neve fémjelez. Szakmai, technikai felkészültségük – Ferkovics grafika és festészet szakon tanult a pécsi Képző- és Iparművészeti Középiskolában, Horváth János grafikusművész irányításával, tanulmányait félbehagyva került Budapestre, ahol Pajzs László és Fóti Ernő festőművészek magántanulója volt – az alkotás iránti olthatatlan szenvedélyt tekintve a tiszadobiak előfutárának is tekinthetők.

A kiállításon a roma képzőművészek új generációját Balogh Tibor, Káli-Horváth Kálmán és Vári Zsolt képviseli. Ők hárman gyerekkori barátok, állami gondozottként nőttek fel a tiszadobi gyermekotthonban, így már a kezdetektől együtt alkotnak. Balogh Tibor grafikus-festőművész a Képzőművészeti Egyetemen végzett első és egyetlen hivatásos képzőművésze a hazai cigányságnak, művészetében törekszik arra, hogy képei feloldások, a cigányság identitásának gyógyítói legyenek, hitvallása szerint *„az alkotó feladata az is, hogy gyógyítson"*. Káli-Horváth Kálmán eredeti szakmája szerint porcelánfestő, jelenleg az intézet sajtótitkáraként küldetésének érzi, hogy a roma képzőművészetet népszerűsítse, ismertté tegye. Az *Első vacsora* című festményének tiszta tekintetű, borzas hajú kisfiúja értelmezhető a tiszadobiak sorsközösségének szimbólumaként is.

Az alkotók többsége magyarországi roma művész, de két neves nem cigány alkotó – Koszta József és Ferenczi Károly – tisztes szegénységet páratlan módon ábrázoló festménye is helyet kapott a falakon. Ezzel is hangsúlyozva az államtitkárság két fő üzenetét, amely szerint a magyarországi cigányság esélyeinek javítása egyben magyar nemzeti sorskérdés is, valamint azt, hogy a szegénységre nem etnikai, hanem szociális problémaként tekint. Ahogyan a tavaly decemberben az Európai Bizottsághoz benyújtott felzárkóztatási stratégia – amelynek középpontjában a munka és a tanulás feltételeinek javítása áll – sem kizárólag a romáknak teremt lehetőségeket, hiszen a mélyszegénység sem csak őket érinti. ■

A KIÁLLÍTÁS ALKOTÓI:

Bada Márta, Balogh Tibor, Balogh Balázs András, Balázs János, Balogh József, Csámpai Rozi, Deák Izabella, Dilinkó Gábor, Farkas Ervin, Ferkovics József, G. Zámbó Gábor, Gyügyi Ödön, Horváth Judit, Illés Henrik, Káli-Horváth Kálmán, Kunhegyesi Ferenc, Kökény Róbert, Mocsár Gyula, Nyári Sárkány Péter, Oláh István, Oláh Jolán, Oláh Mara, Oláh Zoltán, Orsós Teréz, Péli Tamás, Palotai Lajos, Túró Zoltán, Szentandrássy István, Szécsi Magda, Váradi Gábor, Vári Zsolt.

Világhódító két év

szöveg: Nagy Ágnes, fotó: Szecsődi Balázs

Magyarország legfiatalabb rézfúvós kvintettje, az In Medias Brass a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem frissen végzett művészeiből alakult 2010 elején. Fennállásuk két évében összesen hat nemzetközi versenyen indultak, nem kis sikerrel: négy első, két második és több különdíjat nyertek. Az ily módon ismertté vált együttes a jövőben inkább koncertezni szeretne. Erről is beszélgettünk a zenekar tubásával, az édesapja nyomdokaiba lépő, ifj. Bazsinka Józseffel.

Az In Medias Brass megalakulásának apropója, hogy – egy hirtelen elhatározástól vezérelve – az utolsó pillanatban jelentkeztek a 2010 augusztusában a dél-koreai Jeju szigetén megrendezett Nemzetközi Rézfúvós Versenyre. Az együttes harsonása Stürzenbaum Róbert és a kürtös Benyus János már 2008-ban is jól szerepelt az említett versenyen, és mindenképp szerették volna tudásukat megmérni 2010-ben is. Ők, és a szólóversenyen szintén induló tubás Bazsinka József adták a zenekar magját. A két trombitást – Kresz Richárdot és Nagy Antal Endrét – a Budafoki Dohnányi Zenekarban is játszó Benyus János szólította meg egy próbán, csatlakozásukkal állt össze a kvintett. Választott nevükhöz méltón, a rézfúvós zene nemzetközi világába szinte berobbanva a kamarazenei első díj mellett megnyerték a kürt, harsona, tuba szólóhangszeres kategóriákat is, azaz mindent, ahol indultak.

Koreából hazatérve, alig néhány hónap felkészülési idő elteltével novemberben a passaui rézfúvós kamarazenei versenyen a szintén magyar Corpus Trombone Quartettel osztoztak az első helyen. A két, rövid időn belül megszerzett kiemelkedő díjnak köszönhetően, a professzionális hangszereket készítő B&S hangszergyár pártfogásába vette az ifjú tehetségeket, akik a támogatásnak köszönhetően 2010 decemberétől új mesterhangszereken játszhatnak.

2011 áprilisában megnyerték a Svirel Nemzetközi Zenei Verseny első és különdíját. Májusban az Osakában megrendezett 7. Nemzetközi Kamarazenei Versenyről hozták haza a második díjat, októberben pedig Chieriben, a 11. Fiatal Előadóművészek Nemzetközi Versenyén utasították maguk mögé a többi versenyzőt. Most áprilisban tértek haza Lyonból, a hatodik

nemzetközi versenyükről, ahol második helyet értek el, s mellé a közönségdíjat, illetve a versenyre írt kortárs zenei mű legjobb előadásáért járó különdíjat is begyűjtötték.
A rengeteg, szívvel-lélekkel végzett közös munka gyümölcse, az elért siker mellett egymás barátsága is, ez idő alatt nemcsak díjak születtek, hanem gyerekek is. A zenekar tagjai e tekintetben is végigkísérik egymás életét.
A fiatal tubaművész Glenn Gould játékáért rajong. A 20. század virtuóz zongoristája a korabeli konvenciókat meghaladva, senkihez nem hasonlítható stílusban adta elő egyéni értelmezéseit, értékes és maradandó életművet hagyva hátra, amelynek *„minden hangja egyedi, érdekes és nagyon szerethető”.*
Az In Medias Brass művészei is szeretik, ha játékukkal – akár a klasszikus hangzásvilágból kilépve – valami meglepőt és újat tudnak kihozni rézfúvós hangszereikből. Ugyan a repertoárjukat eleinte a versenykiírások alakították, de mostanában már törekszenek arra, hogy élvezhető kortárs zenét és modern komolyzenét játszanak, illetve a meglévő kvintett-repertoárt újragondolva, a rézfúvós zene irodalmát színesítve jól bevált barokk vagy reneszánsz művek átiratát készítik el, ilyen volt például Corelli: *Karácsonyi Concertója,* amelyet nagyon sokat játszottak az adventi időszakban. Fúvósokon megszólaltatva egészen új színt kölcsönöznek a műnek, amely egyrészt technikai kihívás, másrészt pedig egy szép zene újjászületését eredményezi. Missziójuknak tekintik, hogy külföldi koncertjeiken népszerűsítsék a magyar zenei kultúrát, ezért játsszák a már befutott vagy fiatal magyar zeneszerzők, például Dragony Tímea kifejezetten számukra írt darabjait.
Muzsikus körökben gyakran hangoztatott kijelentés, hogy zenészként, pláne kamarazenéből megélni lehetetlen. A kvintett tagjai ezt a sokszorosan igaznak bizonyult, ám egyoldalú kijelentést – már csak fiatalságukból adódóan – sem hajlandóak elfogadni, hiszen azzal töltik idejüket, amit szeretnek, amivel értéket teremtenek, s abban bíznak, hogy a megélhetéshez szükséges megbecsülést is megkapják hozzá. Pedig pontosan látják a hazai zenészek sokszor keserves küzdelmét, hiszen csak a legtehetségesebbek tudnak megélni a zenélésből. Éppen ezért – kérdésemre, hogy mit üzen azoknak a szülőknek akik mindenáron óvják gyermekeiket a zenei pályától – azt válaszolta az ifjú tubaművész, hogy *„jól teszik, zenésznek csak az menjen, aki zenei zseni, vagy nagyon tehetséges és mellé még szorgalmas is. Persze nagyon fontos, hogy a zene csodája, varázslatos világa semmiképp se maradjon ki a gyerekek életéből, s választott hangszerükön a lehető legmagasabb szinten játszanak. De ahhoz, hogy az ember élvezze és szeresse a zenét, nem kell feltétlenül hivatásos zenésznek lenni.”*
E megmérettetésekben bővelkedő két év alatt a fúvóskvintet számos nagysikerű koncertet adott Magyarországon, Svájcban, Németországban és Olaszországban. Június végén Franciaországban, júliusban ismét Németországban, jövő nyáron pedig a dél-koreai verseny helyszínén adnak majd koncertet és talán a japán közönségnek is bemutatkoznak. Itthon legközelebb a Múzeumok éjszakáján a régi Zeneakadémia kamaratermében hallgathatjuk a fiatal művészek játékát. ■

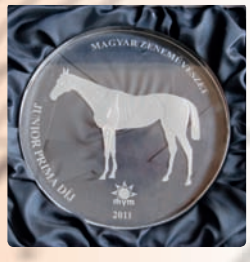

ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK ÉS SZAKMAI ELISMERÉSEK

A kvintett 2010-es koreai útját a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.
2011-ben a szakértő zsűri – Batta András, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektorának elnökletével – döntése alapján az In Medias Brass elnyerte a magyar zeneművészeti Junior Prima elismerést.
A díj adományozásával az alapítók célja a fiatal tehetségek felfedezése és a fejlődésükhöz szükséges feltételek biztosítása. Idén negyedik alkalommal hirdette meg az évről évre öt friss diplomás zenei tehetség támogatására létrehozott *Klassz Tehetségek* programját a Hungarofest és a Nemzeti Erőforrás Minisztérium. A tehetségeket válogató szakmai grémium tagjai minden évben a hazai klasszikus zenei élet kiválóságai közül kerülnek ki, elnöke pedig Batta András, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora. A program hosszú távú célja, hogy az ifjú zenészek felkarolásával – őket a nemzetközi karrier felé vezető úton segítve – a magyar klasszikus zene hazai és nemzetközi hírnevének erősítéséhez járuljon hozzá. Minden Klassz Tehetségről kiadvány készül (magyar és angol nyelvű bemutatkozó anyag, CD mellékkel), amely segítségével széles körben megismerik a karrierjük kezdetén álló ifjú muzsikusokat.

Magyarország utazó nagykövetei

Európa legszebb bélyegei

szöveg: Nagy Ágnes, illusztráció: Magyar Posta Zrt.

Az európai postákat összefogó PostEurop 2002 óta minden évben közös, meghatározott téma szerinti bélyegkibocsátásra hívja fel tagjait. Málta, Monaco, Görögország, Izland, Ukrajna és Örményország után három éven keresztül miénk, magyaroké volt Európa legszebb bélyege, majd 2011-ben az előkelő második helyen végeztünk. Az idei versenyre készült kisívvel ismét jó esélyünk van a dicsőséges cím elnyerésére.

Ahogy azt a bélyeggyűjtők vallják, a postai bélyeg olyan, mint az ország igazolványképe. Külföldre címzett leveleinkre ragasztva hírvivőként küldjük, s külleme minősíti a feladó országot. Sokszorosan igaz ez az Európa-bélyegekre, amelyeket kifejezetten szépségversenyre, a rájuk váró megmérettetés tudatával készítenek alkotóik. A PostEurop tagországok az egyesület bélyeg- és filatélia-projektjének keretében közösen szavazzák meg az esztendő témáját, amely 2008-ban a *Levélírás* volt. A legszebbnek választott magyar kisívet Kármán Orsolya, a Magyar Posta Művészeti Díjas grafikusművésze tervezte. A kisívben átlósan és elforgatva két különböző, de egymással összefüggő, a levélírásra utaló motívumokkal díszített bélyeg található. A 100 forintos bélyeget egy borítékból kikandikáló levélpapír és egy díszes *A* betű ékesíti, a 230 forintos címlet központi motívuma egy töltőtoll. A keretrajz előterében egy tintatartó és egy lúdtoll, mögötte pedig írott levélre utaló grafikai kompozíció látható, amelynek szövegében magyar, angol és francia nyelven a következő felirat ismétlődik folyamatosan: *„Levél, levélírás, letter, letter-writing, lettre, écrire une lettre”*. Az alkalmi borítékon és bélyegzőn a keretrajz motívumai ismétlődnek.

2009-et az ENSZ és az UNESCO a *Csillagászat Nemzetközi Évének* választotta, az alkalmat az a tény szolgáltatta, hogy négyszáz évvel korábban, 1609-ben használtak először távcsövet a csillagos ég feltérképezésére. Galileo Galilei megfigyelései igazolták Kopernikusz Nap-középpontú világképét, így a modern csillagászat születését ünnepeltük ekkor. Az év nagyszerű lehetőséget teremtett a csillagászat eredményeinek megismerésére, ezt a célt szolgálja az Európa-bélyeg is, amelynek témájául az *Asztronómiát* választották. Nekünk, magyaroknak pedig kiváló alkalom volt arra, hogy a szavazatok közel felét megszerezve, ismét megnyerjük a versenyt. A

Nagy Péter által tervezett magyar kisívet és a benne található bélyegeket a csillagászatra utaló grafikai kompozíció foglalja keretbe. Az egyik címleten Galilei portréja és a róla elnevezett, 1989-ben útnak indított Galileo űrszonda, a másikon a – Galileo űrszonda által kutatott – Jupiter és annak négy holdja található. A keretrajzon Galilei távcsöve, valamint rádiótávcsövek láthatók, az alnyomat hátterét a világűr adja. Az alkalmi boríték rajzolatán a világűrből látható Föld bolygó képe szerepel, a bélyegző grafikája csillagászati motívumok stilizált rajza.

A 2010-es Európa-bélyeg témáját a *Gyermekkönyvek* adták. A Magyar Posta ebből az alkalomból kiadott bélyegújdonságához, a hozzátartozó borítékrajz és bélyegző grafikájához Kara György tervezőművész – az 1988-ban elhunyt Kossuth-díjas grafikus – Reich Károly Kormos István *Vackor történeteihez* készült illusztrációit használta fel. A piszén pisze kölyökmackó méltán nyerte el a legszebb bélyeg kitüntető címet, ezzel harmadszor is megszerezve hazánknak a dicsőséget.

2011-es alkalmi bélyegkisívünk az internetes közönségszavazáson második helyezést ért el. Az első helyezett a tavaly októberi PostEurop plenáris ülésnek is otthont adó Törökország bélyege, harmadik pedig a portugáloké lett. Az Egyesült Nemzetek Szervezete az erdők megóvásának fontosságára szerette volna felhívni a figyelmet, amikor 2011-et a Fák Nemzetközi Évévé nyilvánította, ehhez igazodva az Európa-bélyegek témája az *Erdő* volt. Steven Lovy művészfotóinak felhasználásával Benedek Imre grafikusművész tervezte a magyar kisívet, amely két bélyegképet tartalmaz: az egyiken nyárvégi párás őrségi erdőrészlet, előterében virágzó, színpompás réttel, míg a másikon a Visegrádi-hegység ködös téli hegyvonulatai láthatók. A keretrajzot egy fa lombkoronája, az alnyomatot pedig egy falevél erezete díszíti. Az alkalmi borítékon egy pécsi erdőrészlet látható, melyet a fotóművész, Baranyai Antal a medvehagyma virágzásakor örökített meg, a bélyegző grafikáján fák sziluettje tűnik elő.

Tudni kell, hogy 2011-ben a szervezők változtattak a verseny menetén és a korábbi internetes közönségszavazás mellett egy hétfős szakértő zsűri is választott legszebb bélyeget. Ezt a szakmai díjat első alkalommal a Ciprusi Posta nyerte.

A PostEurop 2012-es bélyegszépségversenyének témája a *Látogatás.* Az idei bélyeg tervezője – a 2003-ban kiemelkedő képzőművészeti tevékenységéért Munkácsy Mihály-díjjal kitüntetett – Rozmann Ágnes, aki az Európa-bélyegek történetét indító 2002-es *Cirkusz* évében már tervezett bélyeget. A Magyar Képzőművészeti Egyetemen húsz éve tanító tervezőgrafikus megkeresésünkre elmondta, hogy a kisív kompozíciójának készítésekor a nyaralás kettősségét szerette volna megragadni, miszerint van egy szellemi; az idegen kultúrák megismerésére irányuló és egy érzékekre ható összetevője. Konkrét ihletforrását a 2010-es magával ragadó *Arcus Temporum – Pannonhalmi Művészeti Fesztivál* jelentette. A történelmi és kulturális múltunkat jelképező bélyegén az ezeréves bazilika oldalbejárata felett található faragott dombormű kiragadott jelenete – melyen Szent László király a Boldogságos Szűz Mária előtt térdel – és az apátsági könyvtár részlete köszön vissza. A kisív másik bélyegén nemzeti színeink jelennek meg a magyar paprika pirosában, a parasztházak fehérre meszelt falában és a szőlő zöldjében. A keretképet – szintén e kettőség jegyében – a Pannonhalmi Főapátság kapuja és egy Balaton-felvidéki parasztház árnyas ablaka díszíti. A bélyegek hátterében az apátság fala lassan kavicsos tóparttá, majd pedig a Balaton vizévé tűnik át. Rozmann Ágnes tervezi, hogy a kisívvel nevez a Magyar Formatervezői Díjra, ahol a pályamunkák között ez idáig még soha nem szerepelt bélyeg.

A versenyt idén is a szervezet honlapjára http://www.posteurop.org/europa2012 érkező közönségszavazatok fogják eldönteni. Szavazni 2012. június 10-ig lehet, az eredményhirdetés június 12–13-án lesz Párizsban, a Filatéliai Fórumon. Szavazatával segítse, hogy a magyar bélyeget idén is Európa legszebbikévé válasszák! Mi már megtettük! ■

▶ http://www.posteurop.org/europa2012

Gyapjúba gyúrt varázs

szöveg: Nagy Ágnes, illusztráció: az alkotóktól

Kovács Gabriella és Monostori Judit életében meglehetősen sok a közös vonás. Az, hogy Gödöllőn élnek, csupán helyrajzi kérdés. Hogy gyerekeik osztálytársak és barátok, örömteli. Hogy mindketten nemezelnek, előfordul más barátságban is. De, hogy mindketten elnyerték a Nemzeti Kulturális Alap Népművészeti Szakmai Kollégiuma által kiírt pályázat támogatását, az már cseppet sem szokványos.

A pályanyertes munkák

Kovács Gabriella alkotása, a *Csudafa* a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ gyermekkönyvtár részlegének játszósarkát díszíti. Témáját a magyar népmesék gazdag világából meríti, hiszen Benedek Elek *Mirkó király* című meseregénye ihlette, hangulatában pedig a magyar népi hímzést, az egyszínű fonallal hímzett varrottast idézi. Az alkotó azzal a reménnyel készítette művét, hogy alkalmazott technikája és témaválasztása révén sikerül közelebb hoznia a mai gyermekekhez azokat a hagyományokat, értékeket, amelyekkel már csak elvétve találkozhatnak, és melyek felett sokszor átsiklik figyelmük az őket érő ingerek áradatában.

Monostori Judit *Aranykapuja* egykori iskolájában, a budafoki Nádasdy Kálmán Alapfokú Művészeti és Általános Iskolában, hajdani kézműves tanára, Orient Enikő termének bejáratát ékesíti, méltatva a textiltervező iparművész munkásságát. Az alkotó nem titkolt szándékaként a kapu szimbolikus jelentéssel bír; egy átjáró, amelyen belépve, a jelent hátrahagyva, a múltba csöppenünk és ősi, hagyományos kézműves mesterségek sorát ismerhetjük meg. Az *Aranykapu* formáját és mintaszerkesztését a székely kapuk ihlették. A szövevényes mintázat egyes virágai a magyar népművészetből merített, átköltött motívumok.

Utak a nemezhez

Gabriella a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában üvegtervezőként érettségizett, diplomáját a Magyar Képzőművészeti Főiskola látvány-, díszlet- és jelmeztervező szakán szerezte. 1996-tól kárpitszövési technikákat tanult Rónai Évától. A textilművész hatása, nagyszerű lényének kisugárzása a mai napig is érezhető Gabriella munkáin. 1998-ban egy barátnőjétől megtanulta a legalapvetőbb nemezelési technikákat, a labda, karkötő, sík nemez stb. elkészítésének módját. Már ekkor ámulatba ejtette az a csoda, ahogyan a finom gyapjúszálakból, szinte a semmiből olyan anyag születik, amelyből a nemezelés különböző technikáit alkalmazva a legváltozatosabb formák is szabadon alakíthatók. A két év különbséggel született gyermekei mellett egyre kevesebb ideje maradt a kárpitszövés nagy koncentrációt igénylő munkájára, s egyre jobban vonzotta a nemezelés. A gyerekek mellől képtelenség volt nemeztanfolyamokra járni, így magától kísérletezett ki mindent, könyvekből és kérdezősködés útján tanult. Most visszatekintve már úgy érzi, ily módon bejárhatott olyan utakat is, amelyekre talán sose lelt volna rá, így lett igazán sajátja e technika, hiszen fantáziáját nem határolta be valaki más útmutatása.

„Az utóbbi években egyre nagyobb méretben gondolkodom. Ahogyan növekszik képeim

felülete, úgy finomítom az apró részleteket. Eddig még nem használt módon egyesítem a fonalakat, a szövést a különböző tulajdonságú kártolt gyapjúkkal, a nemezelés hagyományos és »újkori« technikájával." Nemezképeket, szőnyegeket, öltözékkiegészítőket, gyermekjátékokat készít. Szívesen dolgozik megrendelésre, de az igények figyelembevétele mellett mindig ragaszkodik alkotói szabadságához. Hitvallását – Thomas Dekker (1570–1641) szívet melengető gondolatát – is nemezszőnyegen örökítette meg. Így hangzik: *„Minden reggel mosollyal az arcomon ébredni; a napot hódolattal köszönteni, amiért ennyi lehetőséget tartogat; tiszta fejjel nekilátni a munkámnak; még a kis dolgokban is szemem előtt tartani a végső célt, melyet magam elé tűztem; úgy találkozni férfiakkal és asszonyokkal, hogy mosoly van az ajkaimon és szeretet a szívemben; gyengédnek, kedvesnek és előzékenynek lenni minden percben; oly fáradtsággal lehajtani a fejem, mely álomba ringat, s oly örömmel, melyet csakis a jól végzett munka okozhat – így szeretném én múlatni a napjaimat."*

Judit egész fiatalon fedezte fel magának a gyapjút. Tízéves korában kezdte meg kézműves tanulmányait a Nádasdy Kálmán Művészeti Iskolában, Orient Enikő textilművész keze alatt, ahol kiemelten a papírművességgel és a textillel foglalkoztak. Volt alkalma megismerni a nemezelés hagyományának feleleventőjeként tisztelt Nagy Marit és Vidák Istvánt is, akik egy nászajándékba szánt kétméteres nemezkép megalkotásához hívták meg Orient Enikőt és tanítványait Kecskemétre. *„Az elkészült falvédő egyik – a hétköznapi – oldala pöttyös, másik oldala mintás, ez utóbbi az ünnepekre tartogatott csoda. A szőnyeg meggyúrása előtt elmondtunk egy mongol áldást: »Bárányok gyapjából való, tíz ujjal óvatosan készített, ezernyi vízcseppel meghintett, mezőn erős lovakkal görgetett, drága hazánk édes kincse, lyukadásig sose kopj, olyan legyél, mint az igaz erőd, fejér mint a hó, erős, mint a selyem. Úgy legyen!«* Juditot lenyűgözte ez az ősi, varázslatos technika, első bűbájos állatkáit gyerekeinek készítette, ezeket még a saját maga nemezelt anyagból szabtavarrta. De fejében ott visszhangzott Vidák István tanítása, miszerint *„a gyapjút vágni Isten elleni vétek"*, a jó megoldást keresve talált rá a papírsablon köré nemezelt állatkák készítési módjára. Ma is így készül a *Nemezoo* megszámlálhatatlan sok lakója. Az állatok mellett nemezképeket is készít. Évek óta kézműves műhelyt szervez gyerekek számára, ahol a résztvevők bepillantást nyerhetnek különféle ipar- és népművészeti műfajok technikáiba. *„Célom az önálló, kreatív gondolkodás, alkotás képességének fejlesztése, és a homályba vesző mesterségeink fortélyainak átadása a mai kor gyermekeinek. Három kedvenc technikám van, az agyag, a papírmasé és a nemezelés, mindháromnál össze kell maszatolni a kezed ahhoz, hogy megalkosd művedet. Semmi kétség, ezen tevékenységekkel átélhető a teremtés igazi varázsa."*

Még nem találkoztam olyan gyerekkel, akinek ne csalt volna arcára mosolyt Judit különleges állatkertje. Mindenkit ellenállhatatlan vágy fog el, hogy kézbe vegyen, megsimogasson egy-egy állatkát.

A nemezképek technikája

A nemez rengeteg titkot rejtő, tiszta gyapjúból, kézműves technikával készült élő anyag, puhaságával, meleg színeivel hamar az ember szívébe lopja magát. Miközben díszítő funkcióval bír, a magyarság történetében mélyen gyökerező, egyik legősibb módszert népszerűsíti. Képeiknél mindketten a hagyományos vizes, az úgynevezett előnemezből kivágott rátétmintás nemeztechnikával dolgoznak. Az alapanyagokat minden esetben maguk festik a terven megálmodott színek szerint, szívesen kísérleteznek a különböző tulajdonságú gyapjúpelyhek, előszálak, kártolt racka és merinói gyapjúk együttes használatával, szőnyegeikbe különféle anyagokat, selymet, selyemrostot dolgozva, végül akár hímzéssel vagy gyöngyrátéttel gazdagítva teszik különlegessé, már-már festményszerűvé alkotásaikat. ■

PROGRAM

Tárkány Művek koncert
Május 24., 19 óra
Magyarság Háza

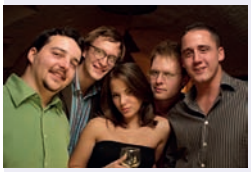

A Keresztutak és elágazások: Új hang a népzenei alapú muzsikálásban című sorozat a népzenéből táplálkozó, modern hangzásokkal átkomponált muzsikát kívánja népszerűsíteni. A sorozat májusi fellépője a fiatalok, a népzenét és világzenét, valamint a mai hangzásokat kedvelők között egyaránt népszerű hazai formáció a Tárkány Művek. Tárkány-Kovács Bálint két éve alakult zenekarával számos hazai és külföldi koncerten találkozhattak a rajongók. Zenéjükben a magyar népzene, a két világháború közötti sanzonok, de a nemzetközi improvizatív és jazzhagyományok is fellelhetők. Az együttes fiatal jazz- és népzenészei különleges élménnyel ajándékozzák meg mindazokat, akik ellátogatnak a Magyarság Háza koncertjére.

Gyereknapi hegedűkészítő workshop és koncert
Június 1.
Bukaresti Balassi Intézet

A nemzetközi gyermeknap alkalmával tradicionális jelleggel szerveznek programokat kicsiknek és nagyoknak egyaránt a bukaresti Magyar Kulturális Központban. Az idén a jövő kultúrafogyasztóinak kívánnak kedveskedni a hegedűkészítő workshoppal és az azt követő koncerttel. A 17 órakor kezdődő eseményen a kicsik szemügyre vehetik, kezükbe foghatják, kipróbálhatják a hegedűkészítés eszközeit Szomorú István, szászrégeni hegedűkészítő mester társaságában. A foglalkozás során a hangszerkészítés különböző fázisaiban bárki segédkezhet a mesternek. A szervezők a nagy munkában megfáradt gyerkőcöknek süteménnyel és limonádéval kedveskednek. A rendezvény záróeseményeként a kézműves foglalkozás alatt elkészített vonós hangszerek segítségével a helyi zeneiskola növendékei adnak koncertet.

Virágzás Napjai 2012 – Pünkösdi kulturális fesztivál
2012. május 25–28.
Őrség

Egyedülálló, szinte érintetlen természeti környezetben, az őrségi Őriszentpéteren és környékén rendezik meg idén is a Virágzás Napjai kulturális fesztivált. Amely a sokak által ismert Művészetek Völgyéhez hasonlóan, az ország fókuszpontjától távol eső, elmaradott területekre viszi a magas kultúrát. A már tizennegyedik éve folyamatosan megrendezett Virágzás Napjai program a hagyományoknak megfelelően Pünkösd előtti péntektől pünkösdhétfő estéig tart. A négy nap alatt folyamatosan élvezhetők az előadások, amiket csak naponta kétszer az étkezések ideje szakít meg. Az őriszentpéteri egykori termelőszövetkezeti major épületei a fesztivál szervezését magára vállaló Őri Alapítvány kezelésében vannak. A Pajtaszínház, a Játékszín és a Malom-tárlat mesés környezetet varázsol a jellemzően klasszikus és kortárs kamarazenei előadások számára. További helyszínek a térség műemlék templomai, a pityerszeri szabadtéri falumúzeum, a nemzeti park épületei, a környék művelődési intézményei, a tájházak és a vallási emlékhelyek, de rendszeresen vannak programok a természetben is. Játszóházat szerveznek a kicsiknek, komolyzenei és színházi előadásokat, pódiumbeszélgetéseket tartanak, filmeket vetítenek a nagyoknak. A fesztivál mottója: „emberi találkozó a művészetek fényénél”.

Pásztorok Ünnepe – Országos Gulyásverseny és Pásztortalálkozó
Május 26.
Hortobágy – Pusztai Állatpark

Az idén 16. alkalommal megrendezésre kerülő hortobágyi gulyásverseny és pásztortalálkozón a vendégek megismerkedhetnek a pásztorok mindennapjait kitevő feladatokkal, a pásztortáncok világával, megkóstolhatják az olyan tradicionális pusztai ételeket, mint a slambuc az öhön, a pirított tésztaleves, a bivaly-, mangalica- és marhapörkölt vagy éppen a sültbirka. Emellett szemügyre vehetik a térség kézműveseinek alkotásait is. A nap során az ország különböző pontjairól érkező pásztorok mérik össze erejüket, tudásukat a mindennapjaik részét képező feladatokban, továbbá megmutatják ünnepi viseletüket is. Bojtár és felnőtt kategóriában is lehet nevezni a megmérettetésekre. Lesz gulyástotó, állatszámlálás, marhafül tetoválás, vízhúzás gémeskútból, állatkötözés, pányvavetés és a jószágok életkorának ránézésre való meghatározása is. A versenyek közötti szünetekben sem fog unatkozni a nagyérdemű, mivel néptánccal, népzenével és népdalokkal is szórakoztatják őket. Az idei év különlegessége, hogy a pihenők alatt dudaszót is hallhatnak 6-8 dudás tolmácsolásában az eseményre kilátogatók.

IMPRESSZUM || **Kiadja** a Nemzeti Közigazgatási Intézet || Felelős kiadó Koltányi Gergely főigazgató || A szerkesztőség címe: 1054 Budapest, Alkotmány u. 25. || Tel. 1/882-6812 || Fax 1/882-6848 || E-mail: szerkesztoseg@nki.gov.hu || **Nyomtatja** a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. || Felelős vezető Majláth Zsolt || Cím: 1085 Budapest, Somogyi B. út 6. || Telefon: 1/266-9290 || Fax: 1/266-5190 || E-mail: kozlony@mhk.hu || **Tördeli** a Grafcom Media Kft. || **Főszerkesztő** Kis Norbert || Szerkesztőségvezető Holfingerné Petró Ildikó || Szerkesztők Dombrovszky Ádám, Nagy Ágnes || Újságírók Őrfi József, Tóth Nándor Tamás, Vida Sándor || Közízlés rovat vezetője Bárdos Zita || Honlapszerkesztő Őrfi József || Szerkesztőségi titkár Koller Hajnal || **Terjeszti** a Magyar Posta Zrt. || Lapker Zrt. || **ISSN 2062-5014** ||
Előfizetési információk: elofizetes@nki.gov.hu
A lap az ÁROP 2.2.5. Humánerőforrás-gazdálkodás a közigazgatásban projekt keretein belül valósul meg.

Ilyennek képzelem...

„...szeretnék Borival, a legjobb barátnőmmel egy szobában lenni, és szeretném megnyerni a tollasversenyt. Sok nevetés, játék, és stégenfekvős csillagnézegetés is biztos lesz az Erzsébet-táborban."

A képzelet most valóra válhat. Az Erzsébet-program keretében hazai és határon túli gyermekek is táborozhatnak a Balatonnál és más kalandos helyeken.
Indul a nyár! Indul az Erzsébet-tábor!

ERZSÉBET
TÁBOR

www.erzsebetprogram.hu

TRANZIT

→ EGY KÖZÖSSÉG **NEKED**!

MI? *A Tranzit konferenciák, szemináriumok, disputák és bulik sorozata, ahol fiatalok ismerhetik meg egymást, és cserélhetnek véleményt Magyarország jövőjéről.*

HOL? *Rendezvényeinken évente több alkalommal, Magyarország különböző pontjain várunk.*

MIÉRT? *Ha Téged is érdekelnek közös dolgaink, kérdésed, ötleted vagy véleményed van, ott a helyed a Tranziton!*

Bővebb információ:
tranzit.info.hu
hu-hu.facebook.com/tranzitkozosseg

A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉT TÁMOGATJA:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Humánerőforrás-gazdálkodás a központi közigazgatásban
ÁROP-2.2.5

12005
9 772062 501405